Blair 128

SEARMOINEAN DÙTHCHA;

NO

TEAGASGAN

AITHGHEARR AGUS SOILLEIR,

CHUM FEUM

Theaghluichean, Sgoilean, agus Chomunnan Cràbhach.

LE

G. BURDER.

EADAR-THEANGAICHT' GU GAELIG

LE

P. MACPHARLAIN,

Eadar-theangair Tùs agus Fàs Diadhachd, san Anam,

&c. &c. &c.

Earailichibh a chéile gach là, am feadh a ghoirear—An latha 'n diugh dheth..Eabh. iii. 13.

GLASGOW,

PRINTED FOR THE TRANSLATOR,

By Young & Gallie.

1821.

Entered in Stationer's Hall.

ROI'RÀDH.

'S ANN a tha na searmoinean a leanas, air tùs, chum feum na muinntir chràbhaich agus dhealasaich, a tha 'gabhail truais de aineolas mòr an coimhearsnaichean, agus a tha cleachdte ri bhi dol do'n dùthaich chum an teagasg; gnàthachadh o'n ion fiuthair a bhi ri mòr fheum a shruthadh, ge nach do thionnsgnadh ris ach o cheann ghoirid. Bha searmoinean fior fhreagarrach air a shon so anabharra gann; ged a tha iomaduidh de shearmoinibh ro-thaitneach ann, gidheadh 's ann a bha iad air an cur r'a chéile, agus air an liuthairt chum còmhnadh a dheanamh ri co'-thionalaibh foghlumte agus geur-chùiseach; agus air an clò-bhualadh air son an ro-oirdheirceis, gidheadh cha robh iad ro-iomchuidh air muinntir neo-fhoghluinte agus aineolach. Thug so air an ùghdar cur mu thimchioll àireamh bheag de *Shearmoinean Dùthcha*, ro-shoilleir agus gearr, mu na cùisibh is cudthromaiche, agus le 'n leige gu minig chum ràidhe na coguis.

Faodaidh na searmoinean so a bhi feumail do theaghlaichibh, gu sònruichte dhoibh-san nach urrainn ruigheachd air leabhraichibh is daoire. Faodaidh maighstirean cràbhach a cheadacha dhoibh

luidhe far am faidh an seirbhisich iad r'a leughadh. Faodaidh luchd-teagasg nan Sgoilean Dòmhnuich, gu h-àraidh far nach 'eil iad goireasach air teagasg eile, an leughadh do na sgoileiribh. Faodaidh Daoin' uaisle an toirt d'an cuid tuatha, d'an luchd-oibre, agus d'an seirbhiseachaibh, air ro-bheagan luach.

Ann an cuid de na searmonaibh, faodar a thoirt fainear gu bheil an t-aon ni, theagamh air ainmeachadh tuill' is aon uair; cha robh am fear a sgriobh iad déigheil air so a sheachnadh, a chionn gun do mheas e gun robh aig a mhuinntir arson an do sgriobhadh iad, feum air "àithne air àithne, agus rann air roinn." Is toilicht' a bhios e, ma bhios a h-aon air bith da cho'-chreutairean, trid an leughaidh, "air an tionnda o dhorchadas gu solas, agus o chumhachd an droch-spioraid a dh'ionnsuidh Dhe;" agus is ann r'a bheannachadh-san a tha na h-earailean agus na comhairlean a leanas air an earbsadh.

SEARMOIN I.

GNIOMH. xvi. 30, 31.

Fheara, ciod is còir dhomh a dheanamh chum gun saorar mi? Agus thuirt iadsan, Creid anns an Tighearn Iosa Criosd, agus bithidh tu air do shaoradh.

BHA cheist a leugh sinn air a cur le fear-coimhead a phriosuin ann am Philipi, agus chaidh a freagradh le Pol agus le Silas. B'ann a thachair, gun robh Pol agus Silas, da mhinisteir ainmeil an t-soisgeil, air an glacadh a chionn a bhi searmonachadh an t-soisgeil, agus air an toirt 'an lathair luchd-riaghluidh a bhaile. Thug an luchd-riaghluidh fainear an sgiùrsadh gu goirt, agus an cur do'n ghainntir, agus sparradh teann a thoirt do fhear-coimhead a phriosuin gun gleidheadh e gu tearuint iad. Leis an earail sin fhaotainn chuir e iad do 'n phriosun bu diongmhalta, agus chuir e an cosan gu teann anns a cheap.

Ach cha robh na daoine diadhuidh sin neo-shonadh. Rinneadh geur-leanmhuinn oirre, gidheadh cha robh iad air an treigsinn; Bha am Maighstir maille riu, a reir a gheallaidh ghràsmhoir, agus bha an cridheachan air an lionadh le aoibhneas, ionnas gun robh iad a' seinn molaidh do Dhia le guth àrd mu mheadhon-oidhche; ni a chuir mòr ìoghnadh air na ciomaich eile 'n uair a chual iad iad.

'San àm sau robh na priosunaich eile gu furachair

ag eisdeachd ri cràbhadh nan abstol, bha crith mhor thalmhuinn ann. Ghabh an Triath d' an robh iad a' toirt adhraidh an doigh so air an giulan a chliuthachadh, agus air uamhus a chuir orrasan a bha gan geur-leanmhuinn. Bha chrith co mòr, 's gun robh stèigh a phriosuin a' criothnachadh, dh' fhosgail na dorsan, agus thuit an cuibhrich bharr nam priosunach co'-lath.

Mhosgail am fear-coimhead leis an fhuaim a bh' ann, agus leum a gu grad as a leabuidh, agus an uair a chunnaic e na dorsan fosgailte, shaoil e gun do theich na priosunaich; agus le eagal gun deanta peanas craiteach air, thug e ionnsuidh air e fein a mhilleadh leis a chlaidheamh.

Thug Pol an aire ga oidheirp aimidich, agus le iomaguin arson anma, ghlaodh e mach le guth àrd—" Na dean dochoir sam bith ort fein, oir tha sinne uile a lathair."

Bha 'm fear-coimhead air a lionadh le h-iongantas leis an fhoillseacha mhòr so a rinn Dia as leth a chuid òglach, agus fo chumhachd an Spioraid Naoimh, le trom mhothachadh air a chionta, agus air a chunnart, dh' èigh e arson soluis, agus air dha dol gu luath a steach far an robh iad, shleuchd se e fein air bhallchrith sios 'nan lathair. Theagamh gun d-thainig cainnt na h ìonaig mu 'n timchioll na aire—"Gum b' iad na daoine sin seirbhisich an De is ro-àirde, a tha foillseachadh dhuinne slighe na slainte." 'S ann air na daoinibh sin a dh' asluich e le mor urram, fo throm mhothachadh air eallach a pheacaidh, ann am briathraibh steigh ar teagaisg, " Fheara! ciod is còir dhomh a dheanamh, chum gun saorar mi?" Cha deachaidh ceist bu chudthromaich na so a chur riamh! 'S iomchuidh do gach aon aguinne a leithid eile fheoraich. Ma tha aon neach 'nar measg-se nach d' rinn chean e le fior-dhùrachd, gun deonaiche Dia gun dean sibh a nis e! 'Se 'm freagradh a thug na h-

abstoil air a cheist an t-aon fhreagradh a b' ìomchuidh thoirt, agus 'se sin, "Creid anns an Tighearn Iosa Criosd, agus saorar thu." Gun soirbhicheadh Dia leinn am feadh a bheir sinn oirp air da earrainn an steigh theagaisg a mhìneachadh.—

I. A cheist chudthromach a chaidh fheoraich, "Ciod is còir dhomh a dheanamh, chum gun saorar mi?"

II. Am freagradh a thugadh seachad, "Creid anns an Tighearn Iosa Criosd, agus bithidh tu air do shaoradh."

I. *A cheist.* Tha i ann am briathraibh gearr, ach tha iad ro-bhrìoghmhor. Thugamaid gu cùramach fainear iad, agus chi sinn gu bheil iad a' labhairt cainnt *a Gheur-mhothachaidh*, an *Eagail*, an *Iograidh*, an *Dòchais*, an *Laghalachd*, agus an *Strìochdaidh.*

'Si a cheist so cainnt a *Gheur-mhothachaidh.* 'Se tha mi 'ciallachadh le geur-mhothachadh, obair an Spioraid Naoimh air inntinn a pheacaich, leis a bheil e mothachail gur peacach e, agus gu bheil e a' deanamh drùghadh iomchuidh air. As eug 'ais so, bheir daoine oirp air leithsgeul am peacaidh a ghabhail, no an cuir an lughad. Cuiridh cuid de dhaoine coire am peacaidh as leth dhaoin eile, mar rinn Adhamh ri Eubh, agus Eubh air an nathair. Tha daoin am bitheantas a' meas am peacaidh na ni faoin, air bheag seadh. Tha cuid a' deanamh fearas-chuideachd dheth, agus a' deanamh uaill as. 'S bochd an cor so. Tha an dream sin fada o Dhia, gun chreidimh idir, ge b'e air bith na ghabhas iad os laimh a bhi aca. 'S amhuil a bha na Phairisich a bha an co'-fhearsnaich a' meas a bhi ro-chràbhach; ach bha iad gu tric a' deanamh tàir agus a' cur 'an aghaidh Iosa Criosd; oir, mar dh' innis e dhoibh, "Cha 'neil feum aig a mhuinntir a tha slàn air an leigh, ach acasan a tha euslan." Ach 's math dhuinn a bhi mothachail air ar

peacaidh. 'Se sinn a dheanamh mar sin ceud obair Dhe air an anam. Chum na crìche so, 's eiginn duinn lagh naomha Dhe a thoirt fainear, mar tha e air a chur sìos 's na deich aithintibh. "'S ann tre 'n lagh a tha eolas air peacadh;" agus "'Se peacadh briseadh an lagha." 'S ann mar sin a fhuair Pol e fein a mach gun robh e 'na pheacach, mar tha e 'g innse dhuinn. Rom. vii. 9. "Bha mise beo as eug-'ais an lagha uair-eigin; ach air teachd do 'n àithne, dh' ath-bheothaich am peacadh, agus fhuair mise bàs." Ma bha sinn urrad agus aon uair ciontach ann am briseadh an lagha, 's peacaich sinn; oir mar tha e sgriobhta, Gal. iii. 10. "Is malluichte gach neach nach buanaich anns na h-uile nithibh a ta sgriobhta ann an leabhar an lagha, chum an deanamh." *Co* anis, ma ta, is urrainn a ràdh nach do pheacaich e riamh? Nach 'eil sibh gu minic ag ràdh, 'an àm urnuigh a chur suas, gur peacaich thruagh sibh? Ach 's aon ni so a ràdh, air mhodh coitchionn; agus 's ni eile a bhi fiosrach air, agus a bhi duilich air a shon.

Tha 'n Spiorad Naomh, cha 'n e amhain, a toirt oirn aideachadh, gu bheil sinn 'n ar peacachaibh, ach a' toirt mothacha dhuinn gu bheil sinn 'nar *peacaich mhòra*—gun do pheacaich sinn gu h-ann-trom, minic —gun do pheacaich sinn 'an smuain, 'an guth, agus 'an gniomh; gu h-àraidh gun do pheacaich sinn gu diomhair mìle agus mìle uair 'nar cridheachaibh, am feadh a bha ar co'-chreutairean 'gar meas neo-chiontach.

Tha e mar an ceudna a' nochda dhuinn mòr olc a pheacaidh. Tha e feuchainn duinn a mhì-thaingealachd ghraineil a th' ann; arson "Gun d' àraich agus gun do thog Dia suas sinn mar a chlann, agus gun d-rinn sinne ar-amach na aghaidh." Tha e leige ris duinn co graineil agus duaichnidh 'sa tha am peacadh; gu bheil a gar fàgail fuathach agus graineil

'na fhianuis, ni 's graineile na na brùidean a theid a dhìth. Tha e mar an ceudna a' feuchainn duinn an cunnart a tha anns a pheacadh, oir "'Se duais a pheacaidh am bàs." 'Se am peacadh a thug gach truaigh a steach do 'n t-saoghal. 'S ann arson a pheacaidh is eiginn duinn uile bàsuchadh, agus pilleadh chum an duslaich; agus ni 's measa na sin, tha 'm peacadh 'gar fàgail buailteach do fheirg Dhe, agus do phiantaibh ifrinn gu siorruidh. Chunnaic am fear-coimhead so uile, agus uime sin ghlaodh e, "Ciod is còir dhomh a dheanamh chum gun saorar mi?" Tha so ga m' threoruchadh gu thoirt fainear gu bheil

A cheist so a' tàrmuchadh *eagail*. Tha mo bhràithre, 'si cainnt an eagail a th' ann: 'si cainnt na h-oillt agus an uabhais a th' ann. 'Nuair bhios eagal oirn roi olc mòr, 's dù dhuinn glaodhach a mach, Ciod a ni sinn? Agus nach ion do pheacaich mòran eagail a bhi orra? "Nach eagallach an ni tuiteam 'an lamhaibh an De bheo!" O thugamaid fainear co a bhrosnuich sinn le'r peacaidh. 'Se sin an Dia mòr uile-chumhachdach; an Ti sin a chruthaich an saoghal, agus gam bu rèidh a sgrios ann am prioba na sùl. "'S e 'n Tighearn aig a bheil a shlighe 'sa chuairt-ghaoith agus anns an doininn, agus is iad na neoil luaithreadh a chas. Criothnaichidh na sléibhtean roimhe-san, agus leaghaidh na cnuic; agus tha 'n talamh air a losgadh suas na lathair. Cò is urradh seasamh roimh fhearg-san? agus co dh' fheudas fuireach ann an dian-theas a chorruich?" Nah. i. 3—6. 'Se sin an Dia uamhasach, a thuirt "gun rachadh na h-aingidh a chuir do ifrinn, maille riu-san uile a ni dearmad air." Nach bi eagal oirn roimhe, mata? nach criothnaich sinn na lathair? "Seadh a deir an Tighearna, tha mi 'g ràdh, eagal a bhi oirbh roimh-san is urrainn cha 'n e a mhain an corp a mharbhadh, ach is urrainn an corp agus an t-anam a thilgeadh do ifrinn." Nach cuireadh e dèistinn oirbh

ar co'-chreutair fhaicinn ga losgadh ceangailte ri post; bhiodh sibh a' guidhe am bàs a chur grad chrioch air a chràdh! Ach cionnas a mhothaicheadh sibh nam faiceadh sibh e a' losgadh rè aon uair, aon latha, no fad seachduin, agus rè na h-ùine sin a sìor-sgreaduil, agus ag eigheach arson saoruidh uaithe, no am bàs a ghrad fhulang? Ga bu sgreitidh so, cha bhiodh ann ach samhladh ro-fhaoin air ifrinn, ionad dòlasach sin a chràidh, " far nach bàsuich a chnuimh, agus nach teid an teine as." 'S e eagal so a thug air an fhear-choimhead éigheach a mach, " Ciod a ni mi chum gun saorar mi?" Agus bu shonadh dhasan gun d' fhuair e roi'-shealladh air a chùis, agus gun deachaidh a shaoradh uaithe. Gun deonaicheadh Dia gun dean sinne mar an ceudna! Bheir sinn a thuille fainear;

Gur i cainnt an *tograidh* a th' ann; togradh deineachdach, togarrach, dùrachdach. Tha deigh an duine nadurra air nithibh feolmhor, no saoghalta, mar tha, Ciod a dh' itheas mi, ciod a dh' òlas mi, ciod a chuireas me umam? Cionnas a dh' fhasas mi saibhir, sonadh, agus measail? no, mar tha 'n Salmadoir ag ràdh, " Co 'nochdas aon mi math dhomh?" 's e sin aon mhath saoghalta, no aimsireil; ach is spiorad an ti a ghineadh o 'n spiorad. Tha togradh ùr aig an anam a tha air a dhusgadh, tha a thograidh uile air an cruinneachadh co'-lath gu aon, agus 's e 'n t-aon sin slainte. " Ciod a ni mi gu bhi tearuinte?" gu bhi air mo shaoradh o 'n fheirg a ta ri teachd, gu maitheanas fhaotuinn a' m' pheacaidh, gu mi bhi air m' aiseag a rìs gu deagh-gean De? 'Se so a nis an t-aon ni feumail. As eug' ais cha 'neil ni air bith eile luachmhor; tha iad ni 's lughadh na neo-ni agus diomhanas, an coimeas ri saoradh an anama. Bithidh an togradh dùrachdach so 'ann ùine ghearr air a nochdadh ann an ùrnuigh. Oir tha 'm peacach a nis a' tuigsinn gur h-ann o Dhia a mhain a thig

saoradh; agus mar thug Criosd fein fainear mu thimchioll Shauil 'nuair a dh' iompaicheadh e " feuch tha e ri ùrnuigh." 'S amhuil a chithear gum bi uile mhiann an anma air ùr-iompachadh air a thaosgadh a mach ann an ùrnuigh. Tha iadsan a tha caithe am beatha as eug 'ais ùrnuigh nan coigrich do 'n chiocras so, agus gu tur as eug 'ais diadhachd.

'Si cheist san steigh-theagaisg mar an ceudna cainnt na *muinghinn*. Cha 'neil mi 'cialluchadh dòchas beothail, agus creidmheach, air a steigheachadh air an t-soisgeul; ach dòchas fann, luaineach, agus teagmhach, ag éiridh o bharail choitchionn mu thròcair Dhe. Oir tha gach neach 'am barail gu bheil Dia tròcaireach, agus theagamh gun deonaich e maitheanas a thoirt seachad; agus ged a tha bharail so gu minic air a mi-ghnathachadh, agus gu bheil daoin' ullamh gu misneach a ghabhail gu peacadh a chur an gniomh, gidheadh tha i feumail a chumail dhaoin' o thuiteam 'an ea-dòchas, gus an treoruich spiorad Dhe iad trid an t-soisgeil a thuigsinn gu bheil gun teagamh maitheanas aige r'a thoirt seuchad, agus gu'n glan fuil Iosa o gach peacadh. Air an aobhar sin, cha dubhairt fear-coimhead a phriosuin, ge nach robh ann ach aon de na cinnich, Cha 'neil tròcair sam bith ann domhsa; oir tha mi a'm' pheacach co mòr 's nach faod mi bhi air mo shàbhaladh. Ach tha cheist so a' cuir air a mhanadh, mar thuirt na Ninebhich, air dhoibh searmonachadh Ionaih a chluinntinn, " Co aig am bheil fios nach pill Dia, agus nach gabh e aithreachas, agus nach pill e o dhian-chorruich; air chor 's nach bàsuich sinn?" Ionah iii. 9.

Aon uair eile, faodaidh sinn a thoirt fainear, gu bheil ceist an fhir-choimhid a' gabhuil a stigh a bhi 'g *aideachadh aineolais.* Bha toil aige bhi air a shaoradh, ach cha b' aithne dha cionnas; cha mho a thuigeas aon duine an dòigh air mhodh ceart gus an teagaisg Dia dha e. 'S e fior chor dhaoine nadurra,

mar dh' ainmicheadh leis an abstol, Rom. iii. 17. nach b' aithne dhoibh slighe na sìth. Trid an leagaidh 'nar ceud-sinnsir, chòmhdaich dorchadas an talamh, agus tiugh dhorchadas an sluagh. Agus 'se so cor, cha'n e 'mhain, nan cinneach aineolach aig nach 'eil am Biobal, ach mar an ceudna cor mòran ris an abrar Criosdui'ean. Cia lionmhor iad nar measg fein a tha aineolach mun dòigh air a' bheil peacaich bhochda air an saoradh trid Iosa Criosd? Ach chum an t-aineolas millteach so a thoirt air falbh, dh' éirich Criosd, grian na fìreantachd, air an talamh. 'S esan solus an t-saoghail; agus thug e àithne da sheirbhisich an soisgeul a shearmonachadh do gach neach. 'S ann ris so a bha Pol agus Silas m'an deachaidh an cur 'an laimh. Bha e air a ràdh umpa sa bhaile—" Gum b' iad na daoine sin òglaich an De is ro-àirde, a tha nochda dhuinne slighe na slainte," rann 17. Co luath, ma ta, 'sa thuig am fear-coimhead am feum a bh' aige air slainte, agus air aineolas fein, dh' iarr e gu dùrachdach gum biodh e air a theagasg leo. Cha robh e ni b' fhaide gan càineadh no ri casaid orra, ach 's ann a bha e 'g iarruidh seolaidh uatha. Agus 's ann mar sin a bhitheas gach aithreachan treibh-dhireach. Cha dean iad fanoid air ministirean an t-soisgeil, " ach 's ann is fearr leo seasamh san t-slighe, a dh' fhaicinn, agus a dh' fhiosrachadh arson nan seana cheumanna; C' ait am bheil an t-slighe mhaith, chum gu'n gluais sinn innte, 's gum faigh sinn fois d' ar n-anamaibh," Ier. vi. 16. Abraibh a nis, mo chairdean, an do mhothaich sibh riabh an togradh dùrachdach so chum eolas ni's iomlaine fhaotuinn mu shlighe Dhe? Chum na crìche so, a' bheil sibh a' lùbadh 'ur glùn do Dhia ann an ùrnuigh? Am bheil sibh a' leughadh focail De? agus a' dol a dh' eisdeachd ministirean Criosd? Bithibh cinnteach gur e so gnàthachadh gach neach a tha fo chumhachd an Spioraid.

Tha anns a cheist so cainnt na *Laghalachd.* Le Laghalachd tha mi 'cialluchadh dlù leanailt ris an lagh; " no dol m'an cuairt chum ar fireantachd fein a chur air chois" le oibribh an lagha, no le'r deagh oibribh fein. An uair a chruthaich Dia an duine air tùs, rinn e cumhnanta nan oibre ris. Nan d-thugadh e umhlachd iomlan do thoil De, bha e ri mairsinn beo; ach nam faillnicheadh e ann an aon phonc, bha e ri bàsuchadh. Dh' fhàillnich e, uime sin cha b' urrainn da fiuthair a bhi aige ri beatha trid fhìreantachd fein. Bu deonach le Dia a shàbhaladh tre ghràs, agus ni h-ann tre oibribh. Air a mhodh cheudna tha na Sgriobtuirean a' toirt dearbh-chinnte dhuinn, gur ann tre ghràs trid creidimh a shaorar sinn, agus ni h-ann tre aon oibribh a rinn sinn fein. Ach gus am bi sinn air ar teagasg le Dia, bithidh sinn uile ullamh gu shaoilsinn gur urrainn duinn sinn fein a shaoradh 'an cuid no gu h-iomlan le 'r deanadas fein. Bha 'm fear-coimhead bochd sa bharail so, agus dh' fheoraich e, " Ciod is còir dhomh a dheanamh chum gun saorar mi?" Air leis gur ann le ni-eigin a dheanamh a b' eigin da maitheanas peacaidh agus a bheatha mhaireannach fhaotuinn; ach cha b' fhada gus an d' fhuair e am barrachd fiosrachaidh o mhinistireibh an t-soisgeil.

Fadheoidh, Tha mi 'meas na ceiste mar chainnt an *striochdaidh.* Bha cridhe an duine bhochd gu h-eagallach ùmhal arson a pheacaidh. Cha robh e faicinn aon ni fa chomhair ach leir-sgrios, agus bheireadh e 'n saoghal m' an iath a ghrian a chionn gum b' urrainn e a sheachnadh; uime sin ghlaodh e, Ciod a ni mi? Mar g' an abradh e, comharraich a mach dhomh mo dhleasnas, agus ge be co cruaidh no cia deacair a bhitheas e, bheir mi oirp ghramail air a dheanamh. Rachainn tre theine no uisge, chum gum biodh m' anam tearuinte. A bheil a chùis mar sin *agadsa?* Bi cinnteach nach 'eil thu

air an t-slighe chum slainte, gus am bi thu toileach dealucha ris gach ni arson Chriosd· agus ma tha thu 'n sin, 's taitneach leat a chluinntinn m' an doigh so chum dol as, air an doigh a nochd seirbhisich ar Tighearna dhuinn 'na fhocal. Nochdar so san dara earrann de 'n teagasg; no,

II. *Freagradh* an *t-soisgeil*, mar chaidh thoirt do cheist an fhir-choimhid. 'Se 'm freagradh gearr agus soilleir so an t-aon fhreagairt fhior m'an cheist chudthromaich so; agus is cùis ro-fheumail gum biodh anam, fo throm mhothachadh arson a chion-taidh, air a threoruchadh air an t-slighe cheirt. 'S eagal leam nach tugadh cuid de dhaoine, seadh cuid de luchd-teagaisg, am freagradh so seachad, *Creid anns an Tighearn Iosa Criosd.* Tha eagal orm, nam feoraicheadh duine fo mhothachadh air a staid chaillte, de fhear-teagaisg aineolach, Ciod is còir dhomh a dheanamh chum gun saorar mi? gun tugadh e atharrachadh de comhairl air. Theireadh e ris, " Tha dochas agam nach d-rinn thu aon ni a tha ro-olc. Cha do mharbh thu aon neach. Cha do spuinn thu aon neach. Cha 'n eil thu ni 's ciontaich no do choimhearsnaich. Dh' earailichinn ort na smuainte dubhach sin a chuir air chùl. Theirig do chuideachda cridheil, agus bi sunntach. Buanaich an deanamh do dhleasnuis agus cha 'n eagal duit. Bi cinnteach nach d-théid thu 'n caramh na muinntir a tha gam meas fein ro-chràbhach; no cuiridh iad as do chéill thu." Ach faodaidh tu fhaicinn o 'n steigh-theagaisg, nach mearaichinn a bhi fo iomaguin mu thimchioll slainte t-anma, no a bhi dùrachdach a dh' fhoghlum cionnas a bhitheas sinn air ar saoradh. Cha d-rinn am fear-coimhead gniomh riamh a b' fhearr, cha mhò a dh' fheoraich e ceist bu ghlice, na rinn e san àm so. 'S iad na h-amadain a reiceas an anama arson sòlais dhiombuan a pheacaidh. Faodaidh sibh cuideachd fhaicinn o 'n chùis so, co iad ministirean

dìleas Chriosd; 's iad sin iadsan a tha ga shearmonachadh, agus gar seoladh gu teicheadh d'a ionnsuidh chum slainte. Ni iad sin uile le aon inntinn, anns gach dùthaich, agus de gach aidmheil, co'-aontachadh, agus their iad ruibh, "Creidibh anns an Tighearn Iosa Criosd."

Agus 'an so faodaidh sibh a thoirt fainear cia meallta a bharail a tha aig muinntir a their mu mhinistirean dìleas, nach searmonaich iad a bheag ach dìteadh; am feadh is e *slainte* steigh na tha sinne a searmonachadh. Ma their sinn a bheag air bith mu dhìteadh, 's ann a bhitheas sinn a chum gun seachain sibh e, agus gun teich sibh a dh' ionnsuidh Chriosd mar an t-aon fhear-saoraidh uaithe. Cha riug am peacach is gràineile leas tuiteam an eadòchas. Thuirt Pol ris an fhear-choimhead, ged a bha e na fhior-dhroch dhuine, Creid anns an Tighearn Iosa Chriosd agus saorar thu." Is *deagh naigheachd* an Soisgeul, tha e cur an ceill saorsadh saor iomlan, agus siorrudh do cheann-cinnidh nam *peacach.* Thoir fainear co tha Pol a 'moladh do'n duine thruagh ud. Se sin an Tighearn Iosa Chriosd. An Tighearna, Cruthai'ear neamh agus na talmhuinn, Col. i. 16. "Tighearna nan uile." Gnìomh. x. 36. a thainig a nuas o neamh. Mac Dhe a dh' fhàs na Mhac an duine, chum gum biomaidne clann nan daoine nar cloinn do Dhia. 'Se Iosa is ainm dha, a tha cialluchadh *Slanuighear;* agus 's ann a chionn gun d-thainig e gar saoradh o ar peacaidh, a thugadh Iosa mar ainm air, Mat. i. 21. Gun amharus "is fior an ràdh so, agus is airidh e air gach aon chor gabhail ris, gu'n d- thainig Iosa Criosd do'n t- saoghal a thearnadh pheacach." Theirear mar an ceudna Criosd ris, no am Mesiah a bha o chionn fad air a ghealltuinn, agus ris an robh fiuthair nan Iudhach; tha e 'cialluchadh an t-Aon ùngta, a' feuchainn gun robh e air gach doigh iomchuidh arson obair na Slainte, agus air a shùnrachadh

fa comhair. 'Se so mata an Triath glormhor a dh'ionnsuidh 'bheil am peacach air a sheoladh gu amharc arson saoruidh. Creid anns an Tighearn Iosa Criosd. Tha e ga earluachadh gu *creidsinn.* Ciod e creidsinn ann? 'Se sin gach ni a tha Dia ag ràdh uime san t-soisgeul a chreidsinn, chum sùil a bhi ri saoradh amhàin trid-san. Tha creidimh air a mhìneachadh le *teachd a dh'ionnsuidh Chriosd;* 'se càramh na h-inntinn ris-san chum cobhair fhaotainn. Theirear *gabhail* ri Criosd ris; tha'n t-anam a' gabhail ris mar tha e air a thairgse san *t-soisgeul,* 'na uile dhreuchdaibh slainteil. 'Se earbsa an anama gu h-iomlan ris, a' creidsinn nach 'eil saoradh an neach sam bith eile, ach amhàin uaith-san, agus gu h-iriosal ag earbsa r'a ghràdh agus r'a thairisneachd chum a choimhead fa chomhair na beatha suthain.

Os barr, thoir fainear an dearbh-chinnte sòlasach a tha air a thoirt do'n fhear-choimhead bhrònach. *Bithidh tu air do shaoradh.* 'S ann arson saoruidh a bha fadal air. B' àill leis fios fhaotuinn air an doigh air am faight e. Tha e air a sheoladh chum Iosa mar an Slanuighear, agus creidsinn ann, mar am meadhon gu bhi air a shaoradh leis; agus le sin a dheanamh tha dearbh-beachd air a thoirt da gun saorar e. Buidheachas gun robh do Dhia arson ioma gealladh luachmhor air a so a tha 'na fhocal! Cluinn ciod a tha Iosa Criosd e fein ag ràdh, Eoin iii. 36. "An ti a chreideas anns a Mhac tha bheatha mhaireannach aige." Agus ann an ionad eile tha e 'g ràdh, Eoin vi. 40. "Si so toil an ti a chuir uaith mi, gu'm biodh a bheatha mhaireannach aig gach neach a chi a Mac, agus a chreideas ann."

AN CO'-DHUNADH.

Agus a nis, mo chairde, ceadaichibh dhomh fheoraich dhibh, A' bheil iomaguin oirbh mu thimchioll 'ur

n-anamaibh? An d-thainig sibh, leis an fhear-choimhead, chum na h-inbh so riamh, gu fheoraich fa leth, gu dùrachdach, deineachdach, treibh-dhireach, Ciod is còir dhomh a dheanamh chum gun saorar mi? Nach peacach thu? Nach peacach bàsmhor thu? Nach eiginn duit a bhi 'n ùine ghearr air do nochda 'an lathair do Bhreitheamh? Ciod an sin, a thagras tu? Am bheil thu deas fa chomhair na deuchainn chud-thromaich? Thoir fainear na nithe sin! Na bi ri faoineachd ni's faide. Tha siorruidheachd am fagus. 'S eiginn gur i Neamh no Ifrinn is cuibhrionn duibh. Agus am faod sibh a bhi neo umhailleach mu'n chùis. Bithibh cinnteach gu bheil an cùram is mò, agus trom-mhothachadh, annabarrach feumail. Cha 'n fhaod fior-chràbhadh a bhi as eug'ais nan nithe sin. Mar do mhothaich thu riamh cùram mu shlainte t-anama, Mar robh iomaguin riamh ort mu cionnas a bha thu ri bhi air do shaoradh, tha thu fhathast a'd' choigreach air fior-dhiadhachd. Cha'n 'eil thu ach a'd Chriosduidh a thaobh ainm. Tha thu fad o Dhia, agus ann an cor ro-chunnart-ach. O mata guidh air Dia gun teagaisg e thu le a Spiorad! Asluich air gun toir e air falbh uait do chridhe cloiche, agus gun dean e thu anabharra tìtheach air slainte.

Ach ma tha iomaguin ort mu shonus t-anama; ma tha thu da rìreadh ag ràdh, Ciod is còir dhomh a dheanamh chum gun saorar mi? an sin feòraichidh mi, Co uaith tha fiuthair agad ri cobhair fhaotuinn? Ma tha thu deonach bhi air do shaoradh o'n fheirg a ta ri teachd, Ciod an dòigh a tha thu los a ghabhuil? A' bheil thu 'g ràdh, "'S eiginn domh aithreachas a ghabhuil, agus ath-leasachadh a dheanamh?" Tha sin fior, 's eiginn duit. Ach am bheil dùil agad gur leoir aithreachas, no ath-leasuchadh a shaoradh t-anama? Cha leoir idir, 'Se Iosa Criosd an t-aon Fhear-saoruidh. Sheol an t-Abstol do

pheacaich creidsinn ann. 'Se sin do cheud ghnothach. Guidh gum faigh thu creidimh. 'Se sin tiodhlaca Dhe; agus bheir e dhuit e ma dh' iarras tu air e Agus ma chreideas tu gu neo-chealgach, thig aithreachas, agus ath-leasuchadh 'na cho'-lorg, maille ris gach deagh obair, leis a' bheil fior-chreidimh co sho-aithneachaidh, " 'sa dh' aithnear a chraobh le a toradh." Nach grad a dhearbh am fear-coimhead a chreidimh air an doigh so. Nochd e co ullamh 'sa bha e gus an soisgeul a chluinntinn air a shearmonachadh le Abstoil Chriosd; agus chuir e ri oibribh cràbhach, gniomharan seirceil; ghabh e Pol agus Silas, air a cheart àm sin, agus nigh e an creuchdan," ghabh e sealbh air a chreidimh ùr so air an d' rinneadh tàir, le bhi air a bhaisteadh, agus air eadar-dhealachadh o chairdean ana-creideach. Air an doigh cheudna eadar-dhealaicheamaidne sinn fein o'n t-saoghal dhiomhain mheallta, agus aidicheamaid gu fearail co dha a bhuineas sinn; leis an teas-ghràdh is mò a nochdadh do mhinistireabh agus do luchd-muinntir Dhe.—*Amen.*

SEARMOIN II.

MAT. vii. 13, 14.

Imichibh a steach air an dorus chumhang; oir is farsuing an dorus, agus is leathann an t-slighe a ta treòruchadh chum sgrios, agus is lìonmhor iad a ta dol a steach oirre: Ach is cumhang an dorus, agus is aimhleathan an t-slighe a ta treòruchadh chum na beatha, agus is tearc iad a ta 'g amus oirre.

Is ceart a tha beatha duine air a samhlachadh ri turus, agus gach duine ri fear-turuis; oir tha ar beatha ro-ghearr, agus cha n-e an cor sa bheil sinn san àm ar fois iomlan, ach a mhàin 'gar n-ulluchadh fa chomhair. Tha ni eiginn sònruichte aig gach neach san amharc, agus tha e gach là a' triall an dara cuid chum neamh no do ifrinn.

Bithidh mòr mheas aig gach neach a tha measail mu ainm agus mu ùghdaras Iosa Criosd, air na briathraibh sin; oir is iad sin a bhriathra fein, agus tha e feumail do gach aon aguinn an toirt fainear. Tha iad a' co'-sheasamh ann an earail ghearr—"Rachaibh a steach air an dorus chumhang;" agus aobhar cudthromach chum a ghabhuil mar roghainn air an dorus fharsaing; oir tha 'n dorus farsaing a' treòruchadh chum sgrios, ach an dorus cumhang chum no beatha maireannaich. Ann an labhairt ni's faide o na briathraibh sin, thugamaid fainear,

I. An dorus farsuing, agus an t-slighe leathann, agus c' àit a bheir i sinn.

II. An dorus cumhang, agus an t-slighe aimhleathan, agus c' àit a threòraicheas i sinn.

III. An earail a sparradh—" Rachaibh a steach air an dorus chumhang."

Agus a nis, O thus' a tha faicinn a mhath agus an uile! Thusa d' an aithne gach cridhe, 's a tha fiosrach co de 'n dà shlighe sin air am bheil sinn, dean am focal feumail duinn uile, agus aom peacaich bhochda gu roghain a dheanamh de 'n t-slighe aimhleathan, chum gum faigh iad a bheatha mhaireannach.

I. Tha sinn ris an t-slighe leathann a thoirt fainear—agus ciod e sin ach am peacadh? Ma tha rathad do Ifrinn, 's cinnteach gur e peacadh an rathad sin, oir "is e duais a pheacaidh am bàs;" agus cuimhnicheadh peacaich, "gu r e an ni a chuireas neach a bhuaineas e mar an ceudna." "Ma chaitheas sinn ar beatha a réir na feoila, bàsaichidh sinn." Rom. vi. 23. Gun teagamh si slighe a pheacaidh slighe leirsgrios. Ach faodaidh e bhi feumail an t-slighe leathann so ainmeacha ni 's mionaidiche. Nochdai sinn uime sin, gu bheil aig gach neach a tha 'g imeachd oirre, *inntinn neo-chùramach—cridhe feolmhor*, no, a tha caithe *beatha mhidhiadhuidh*.

1. *Inntinn neo-chùramach*. Agus, mo thruaighe, tha sin tuille 's tric. Nach iomad neach a tha co dearmadach m' an anamaibh, 's ge nach biodh anam idir aca. Cha mhò tha iad a' smuainteachadh mu Dhia, mu Chriosd, agus m' an saoradh, na ge nach builicheadh Dia orra ceudfath an smuainteachaidh: tha iad mar na h-ainmhidhean a theid a dhìth. Ged is e crioch mhòr ar cruthachaidh, eolas aghabhuil air Dia, seirbhis a thoirt da, agus a ghlòruchadh, gidheadh tha daoin' a' deanamh gnà dhearmad air na nithibh sin. Ged is e eagal De tùs a ghliocuis, agus

cùram an anama an t-aon ni feumail—gidheadh, tha na miltean san dùthaich Chriosduidh so, a' caithe am beatha mar a mhuinntir a tha 'g àicheadh Dhe: agus cha neil Dia idir nan smuainte. O amaideachd th 'ar tomhas! Dùisg, O chadalaich, èirich, agus gairm air do Dhia, air eagal gun caillear thu. C' àit a' bheil do choguis? Ciod a tha 'm bàs ag ràdh? Nach 'eil e dlùthachadh riut? O mosgailibh suas as a mharbh-chadal chunnartach so, agus smuaintichibh cò e sibh fein, agus c' àit a tha sibh a' dol! Faodaidh e bith gu bheil cuid agaibh saor o na peacaibh is ro-ann-trom, ghraineile, mar tha an-diadhachd, neo-ghloine, no meisg; gidheadh biodh fhios agaibh ma tha sibh a' caithe ur beatha gu socair neo-churamach, gun sgoinn a bhi agaibh mur n-anamaibh no mu shiorr-uidheachd, gu bheil sibh co'-ionann ris na peacaich is ciontaiche, air an t-slighe leathann gu leis-sgrios.

2. Aris: *Tha 'n cridhe saoghalta* no *feolmhor* air a ghabhuil a stigh; mar tha 'n Spiorad Naomh a' cur an ceill gu bheil cridhe an duine 'na chor nàdurra agus truaillidh. Tha *inntinn* neo-bhàsmhor an duine, a bha air tùs air a cruthachadh a reir dreach Dhe, agus air a dealbh fa chomhair oibre spioradail, a nis, trid tuiteam Adhaimh, air fàs *feolmhor*. 'S amhuil a tha Pol ag ràdh san 8 Caib. chum nan Roimheach, 5 rann. "Oir an dream a ta 'réir na feola, tha 'n aire air na nithibh sin a bhuineas do'n fheoil; ach an dream a ta 'réir an Spioraid, air na nithibh sin a bhuineas do'n Spiorad." Tha 'n duine feolmhor gu h-iomlan arson an t-saoghail: 'S ann a tha iomaguin, a dhòchais, eagail, a rùin, a shòlais, a spairn, a chainnt, gu h-iomlan mu thimchioll an t-saoghail. Tha inntinn shaoghalta air a dear-lionadh le cùram an t-saoghail, air chor 's mar thachair aig Betlehem, nach robh ionad folamh san tigh-òsda arson Chriosd. Ach thugaibh fainear co air bith a tha sa chor so, gu bheil a air an t-slighe leathann; oir tha focal De ag

ràdh, " nach 'eil iadsan a tha san fheoil comasach air Dia a thoileachadh;" agus " gu bheil an inntinn fheolmhor na naimhdeas an aghaidh Dhe." 'Se so cor muladach ioma neach a tha 'am barail dhaoine, gu h-adhartach, dichiollach, deágh-bheusach; ach rè na h-ùine tha iad fada o Dhia; " tha iad feolmhor as eug 'ais an Spioraid;" agus do brigh gu bheil iad an ro-thòir air nithibh talmhuidh, 'se leir-sgrios is deireadh dhoibh, mar gabh iad aithreachas, Phil. iii. 19.

Aon uair eile, thugaibh fainear, gu bheil an t-slighe leathann, a' gabhuil a stigh *droch caithe-beatha*,—beatha pheacach. Ge b' e chaitheas a bheatha ann an eas-umhlachd thoileil do àthaintibh Dhe, tha e gun ag air an t-slighe chum sgrios. Na mealladh aon neach e fein le leith-sgeulaibh faoine. " An ti a ni peacadh is ann o'n diabhol a ta e." 1 Eoin iii. 8. " Nach 'eil fhios agaibh," ars' an t-abstol Pol, " nach sealbhaich luchd deanamh na h eucorach rioghachd Dhe? Na meallar sibh: cha sealbhaich luchd strìopachais, no luchd adhaltranais, no gad-uichean, no daoine sanntach, no misgairean, rioghachd Dhe." 1 Cor. vi. 9, 10. Cha mheas Dia neo-chiontach esan a bheir ainm 'an diomhanas; cha mhò theid fear bhriseadh na sàbaid as gun pheanas. Cionnus ma ta, a tha peacaich thruagh gam mealladh fein le dochas ri saoradh? oir, " arson nan nithe sin, tha fearg Dhe a'teachd air cloinn na h-easumhlachd." Eph. v. 6.

4. Faodar peacadh eile is ro-mhilltiche no a h-aon diubh sin a chur ris an àireamh ud, eadhon peacadh an ana-creidimh. Ged a bhiodh neach saor o mhòr-an de na peacaidh a chaidh ainmeachadh, gidheadh bhiodh mi-chreidimh mar chloich-mhuilinn mu mhuineal, ga chur fodha do shlughan na truaighe. Chuir Dia, a' pailteas a mhòr thròcair, a mhac chum bhi na Fhear-saoruidh do'n chinne-dhaonna, agus chuir e a shoisgeul chum sin a chur an ceill duinn,

uime sin cha 'n fhaod aon ni a bhi ni's fuathaiche leis, na dearmad a dheanamh air an t-slainte sin a tha co mòr; no cùl a chur ris-san a tha labhairt o neamh. Am feadh a tha ar Slanuighear beannuichte tròcaireach a' gealltuinn, " gun saorar esan a chreideas," tha e ceart co cinnteach ag ràdh, " an ti nach creid, gun dìtear e." Marc xvi. 16.

'Se so, ma ta, an dorus farsuing, agus an t-slighe leathann,—eadhon, inntinn neo-churamach,—cridhe feolmhor, agus caithe-beatha aingidh; agus tha iad sin uile maille ri mi-chreidimh, a tha cur cùl ris an aon innleachd chum slainte, a' treòruchadh gu sgrios cinnteach agus bith-bhuan.

Ach theagamh gu'm feoraich thu, c' arson a tha na nithe sin air an cur co soilleir an céill? C'arson a tha iad air an coimeas ri dorus farsuing, agus ri slighe leathann? Tha 'n t-aobhar soilleir; oir mar tha e furasda dol tre dhorus farsuing, agus imeachd air slighe leathann, cha mhò tha peacach a' tachairt ri aon ni gu bhacadh o inntrinn air slighe a pheacaidh, agus gun a' faireachduinn dragh sam bith gu imeachd oirre.

Tha ar gne thruaillidh gu dian gar n-aomadh gu peacachadh. Tha Daibhidh ag ràdh, Salm li. 5. " Gheineadh sinn ann am peacadh, agus dhealbhadh sinn ann an aingidheachd;" agus gu bheil " na h-aingidh a' claonadh o'n bhroinn, agus a' dol air seacharan o'm breith, a' labhairt bhreug." Tha fios agaibh nach ruig clann bheag a leas neach air bith gum foghlum gu bhi aingidh. Tha peacadh air fhadhairt 'nar fior-ghnue, agus tha sinn ag imeachd air slighe a pheacuidh as ar ceann féin; tha e taitneach agus furasda dhuinn; am feadh a tha fuath nadurra aguinn do'n t-slighe aithleann, agus a ni sinn dimeas orrasan a ghluaiseas oirre.

Os barr, cha'neil iadsan a ta air an t-slighe leathann a' coinneachadh aon ni a chuireas moille orra

o'n t-saoghal, no o'n diabhol. 'Si 'n t-slighe leathann, slighe an t-saoghail; oir tha 'n t-abstol Eoin ag ràdh, " gu bheil an saoghal uile nan luidhe 'an aingidheachd," ach a mhain an àireamh bheag shonadh sin a tha air an saoradh uaithe tre ghràs Dhe. Faodar gach gne dhaoine fhaicinn air an t-slighe leathann so, o'n righ gus an dìol-deirce. 'S furasda imeachd air slighe leathann maille ri mòr chuideachd, ma bhitheas iad uile a' dol an t-aon rathad, ni tha iad a' deanamh sa chùis so; agus is ionnhuinn leis an t-saoghal a mhuinntir fein. Air an t-slighe so tha daoine ag gabhuil an leithsgeil a chionn gu bheil e co gnàthaichte. Tha sgàth orra bhi sònraichte, ged a robh an coguis air uairibh a' leum nan aodann arson an droch gnàthachaidh. Tha sòlais a pheacaidh gam furan air an aghaidh, a dh' aindeoin gach sanus a gheibh iad m' an cunnart; agus tha 'n dòchas ri buannachd agus deagh-ghean dhaoine gan tàladh air an adhart; agus tha eagal orra gu'n caill iad sin, mu dh' fhàsas iad diadhuidh.

Tha 'n t-slighe so gu leathann socair, a chionn nach 'eil an droch spiorad a' cur dragh sam bith air a mhuinntir a dh' imicheas orra. Am feadh " a tha 'n duine laìdir fo armaibh a' coimhead an tighe, tha 'n airneis 'an sìth." Tha e gu laidir a' cur an aghaidh muinntir Dhe a ta air an t-slighe aimhleathain; tha e connsuchadh gach oirleach de 'n rathad riu; ach tha e'n co'-bhoinn r'a mhuinntir fein; tha e'g oirpeachadh an cumail 'an suain a pheacaidh; tha e dalladh an inntinn, air eagall gun dealraicheadh solus an t-soisgeil a steach oirre, agus tha e 'g oibreachadh fuath annta an aghaidh searmonaichean dìleas an t-soisgeil, a tha co'mharrachadh amach dhoibh am peacaidh agus an cunnairt. Seadh, tha e deanamh riu mar ghnàthaich e ar ceud mhàthair, 'nuair bhuair e i gu itheadh de 'n mheas thoirmisgte. Thuirt Dia, " Ma dh' itheas sibh e; gu cinnteach

gheibh sibh bàs:" Ach tha athair so nam breug a' cur an aghaidh a bhagraidh sin, le comhairleachadh dhi itheadh, le ràdh, "Gu cinnteach cha 'n fhaigh sibh bàs." Ionnus gu bheil ar Slanuighear gu soilleir a' nochdadh, gu bheil slighe leathann a pheacaidh a' treòruchadh gu sgrios; ach tha nàmhuid ar n-anama, a' mealladh pheacach bhochda, agus a' toirt orra a chreidsinn, ged a chaith iad am beatha ann am peacadh agus 'am mi-chreidimh, nach d-theid an sgrios mar chaidh a bhagradh.

Ach co a chreideas sibh?—Dia na firinn, no athair nam breug? Thugaibh fainear an steigh-theagaisg, "tha 'n t-slighe leathann a' treòruchadh chum sgrios;" Agus O smuaintich ciod e an sgrios sin! Smuaintich cia "eagallach an ni tuiteam an lamhaibh an De bheo." Smaoinich, O smaoinich, air a chnuimh nach bàsuich, a's air an teine nach d-theid a chaoidh as!" Ciod nach deanadh sibh chum ur maoin shaoghalta a ghleidheadh tearuinte, ur càirdean agus ur beatha; ach mo thruaighe ciod iad sin an coimeas ri luach ar n-anama neo-bhàsmhoir? "Oir ciod e an tairbhe do dhuine, ged a chosnadh e 'n saoghal gu h-iomlan, agus anam a chall? no, ciod a bheir duine an iomlaid anama?" Am b' àill leibh ma ta, an truaighe so a sheachnadh, agus 's cinnteach gum b' àill, 's eiginn duibh, an t-slighe leathann so a thréigsinn; agus buidheachas do Dhia cha 'neil e fhathast tuille 's anamoch dhuibh a tréigsinn: agus 's eiginn duibh dol a stigh air an dorus chumhang, agus air an t-slighe aimhleathain, air an ainmeachadh san stéigh-theagaisg. Thugamaid,

II. Fainear ciod a th 'air a chialluchadh leis an dorus chumhang, agus an t-slighe aimhleathain, agus c' àit a threòruicheas iad sinn.

'Se rùn nam briathra sin fheuchainn gu bheil tùs diadhachd docair agus deacair, agus gur eiginn duibh ar cunntas a leigeadh ri saothair agus ri cruaidh-chas

'nar dol air ur n-aghaidh ann. Faodar an t-iomlan a chuairteachadh a stigh ann an tri focail, AITHREACHAS, CREIDIMH, agus NAOMHACHD. Ni beagan mìneachaidh orra-sin iomchui' ead an stéigh-theagaisg a dhearbhadh.

Chaidh Eoin Baiste, ar Slanuighear, agus na h-Abstoil uile a mach a shearmonachadh AITHREACHAIS; agus tha cinnt air a thoirt duinn, as eug 'ais so gur éiginn duinn dol a mugha. 'S eiginn gum bi aithreachas cràiteach: oir tha e gu mòr a' co'-sheasamh ann am bròn diadhuidh arson peacaidh, an co'-chuideachda ri rùn-suidhichte chum cùl a chur ris, ge b' e spairn a bhitheas na dheanamh. Bheir an t-aithreachan fainear, air dha bhi mothachail gun do pheacaich e, gun d-thainig e gearr air gloir Dhe, gun do mhill e e féin leis a pheacadh, gu bheil e buailteach do fheirg uabhasach Dhe, agus gun do mhi-ghnàthaich e a chuid a chaidh seachad d' a bheatha, ach gur eiginn da a nis cùl a chur r' a uile pheacaidh, ged a robh iad da mar laimh no mar shùil dheas. Measaidh an duine nadurra so uile mi-thaitneach, agus draghail. Tha e neo thoileach air smaoineachadh air a pheacadh, agus co cunnartach 's a tha iad, agus ni 's neo-thoiliche cùl a chur riu. Tha e a' seachnadh so a dheanamh, mar sheachnadh duine dol a stigh air dorus ro-chumhang ìosal, am feadh, air leis, a dh' fhaodadh e dol a steach air dorus fial farsuing.

Tha CREIDIMH mar an ceudna air a chiallachadh mar an t-slighe aimhleathan. "'S ann tre ghràs a tha sinn air ar saoradh, *trid creidimh;*" agus "as eug 'ais creidimh 's eacomasach Dia a thoileachadh." 'S ann a tha fior chreidimh a' co'-sheasamh ann an sinn a thoirt na h-urrad chreideis do shoisgeul Iosa Criosd, 's gu 'n gabh sinn ris mar ar n-aon Slanuighear; a' glan chùlachadh ar n-earbs' as ar n-oibre no as ar fìreantachd fein, a' strìochdadh gu bhi air ar

saoradh a mhàin tre dheagh-ghean Dhe ann an Criosd, ceart mar nìtear cobhair air dìol-déirce le déirc a thoirt da. 'Se Iosa Criosd, e fein, "an t-slighe." "'S mise," a deir e, Eoin xiv. 6, "an t-slighe:—cha d-thig aon neach chum an Athar ach triomsa:" agus is ann tre chreidimh a tha sinn ag imeachd air an t-slighe so; oir 's ann tre chreidimh a tha gach fior Chriosduidh a' caitheadh a bheatha, agus a' gluasad maille ri Dia.

Tha 'n doigh so air ar caithe-beatha, a' cur cùl ri aon earbs' a dheanamh as ar n-oibribh fein, gam meas air an doigh so, mar "aolach agus mar ni nach fiu, chum gum faigh sinn Criosd;" tha 'n doigh so co calg-dhireach an aghaidh ar claon thogradh nàdurra, agus co neo-mheasail do dhuine fein-iouraic, 's gur ceart a theirear slighe aimhleathan rithe. Tha na mìltean co mòr as an deagh chridheachan agus as an deagh oibribh fein, 's nach b' fhiach leo bhi 'n eiseimil Chriosd arson fhìreantachd. Tha iad am barail gu bheil iad fein saibhir, gun fheum ac' air ni sam bith; am feadh is ann atha iad, bochd, truaillidh, truagh, dall, agus lomnochd, Taisb. iii. 18. Bha 'm Phairiseach uaimhreach air a bheil sinn a' leughadh san t-soisgeul, air a shéideadh suas co mòr le àrd-bharail mu dhleasnuis, agus mu oibre, 's nach bu chomasach dha e fein a strìochda gu dol a steach air an dorus chumhang; ach air do 'n Chìs-mhaor bhochd a mhothachadh gun robh e fein na pheacach, chrom se e fein gu h ùmhal an lathair Dhe, agus chaidh e steach air an dorus chumhang, ag éigheach, "A Dhe bi tròcaireach ormsa ta 'm pheacach!"

Tha slighe na NAOMHACHD mar an ceudna na slighe aimhleathan. Tha Naomhachd a' co'-sheasamh nar toilne a bhi 'co-fhreagradh do thoil De; tha sin air oibreachadh le cumhachd an Spioraid Naoimh, ann an ath-gheinmhuinn a pheacaich. Tha reachd Dhe sgriobht air a chridhe, leis a' bheil e toileach cur

an aghaidh buairidh; cùl a chur ri peacadh, agus a chleachdadh ùmhlachd a thoirt do àithaintibh Dhe. Le so a dheanamh, 's eiginn duinn sinn fein àicheadh, ar crann-ceusaidh a thogail gach là, agus Criosd a leantuinn. 'S fheudar dhuinn ar feoil a chlaoidheadh, maille ri h-ann-tograidh agus a h-ana-mianna. 'S fheudar dhuinn seann duine a pheacaidh a cheusadh, agus gluasad, ni h-ann a réir gnàth an t-saoghail, no na feola, ach a réir an Spioraid. Le so a dheanamh, 's eiginn duinn ar cunntas a leagadh ri ioma cruaidh-chas a thachairt oirn. Coinnichidh sinn gnàth chòmhrag o'r truailli 'eachd fein, lagh ar ballaibh a' strigh ri lagh ar n-inntinn. Fuilingidh sinn mar an ceudna mi-chliu agus tàir o'n t-saoghal; oir "fuilingidh gach neach a chaitheas beatha dhiadhuidh ann an Iosa Criosd, geur-leanmhuinn;"—agus a bhar air so uile, tha Dia ar n-Athair neamhuidh, a' faicinn iomchuidh ar smachdachadh le slait an àmhghair, ni a thig air uile chloinn Dhe chum am math spioradail, "chum gum bi co'-pairt aca ga naomhachd."

Uime sin, air dhuinn gne Aithreachais, Creidimh, agus Naomhachd a thoirt fainear, chi sinn gu soilleir cia cothromach a dh' fhaodar a ràdh gu bheil am fior Chriosduidh an àm tionnsgnadh air a bheatha dhiadhaidh a' dol tre dhorus cumhang, agus a' dol air aghaidh ann air slighe aimhleathan. Ach theagamh gum faodar cunnuil a thogail an aghaidh so, le ràdh, Gu bheil ar Tighearn ag ràdh, "Gabhaibh mo chuing oirbh, oir tha mo chuing-sa so-iomchar, agus tha m' uallach eatrom." Nach 'eil Solamh ag ràdh, "Gu bheil sligheanna gliocais nan sligheanna subhachais, agus gur sìth a ceumanna?" Agus tha Eoin ag ràdh, nach 'eil "àitheanta Chriosd doilgheasach?" Cionnas ma ta a tha e fìor, gu bheil an dorus cumhang, agus an t-slighe aimhleathan?

'Se mo fhreagradh, Gu bheil sligheanna na diadhachd socair agus taitneach nan gne fein; 's ann

a tha 'n cruaidh-chais ag éiridh o thruaill'eachd ar nàduir. Tha na h-aingil a' deanamh toil De gu réidh suilbhearra, oir cha 'neil gne pheacaidh nan aoradh chum am bacadh;—Ach trid a chumhachd th' aig peacadh 'nar cridheachaibh, tha inndrinn air beatha dhiadhuidh a' fàs deacair agus do-dheanta; agus a thaobh iarmad de'n truaill'eachd sin a tha buanachadh an am muinntir iompaichte, tha càil-eiginn de'n chruaidh-chas sin ga fhaireachduin fad an turais;—gidheadh tha gràs ga dheanamh furasda, agus iomadh uair taitneach air chor 's nach ion do chreideach sam bith aithreachas a ghabhuil as an roghain a ghabh e, cha mhò is deoin leis pilleadh air ais arson na spàirn a tha e fulang; ach coltach ri Maois o shean, tha iad "a roghnachadh amhghair fhulang maille ri sluagh Dhe, seach sòlas a pheacaidh a mhealtuinn rè seal; a' meas sgainnil Chriosd ni 's luachmhoire na ionmhas na h-Eiphid;" agus arson an deagh aobhar cheudna, air dhoibh "meas a bhi aca air dìol-thuarasdal dligheach;" agus tha so ga m' thoirt chum an,

III. Chum an earail earulachadh,—" Rachaibh a steach air an dorus chumhang."

O cia glic, gràdhmhor, agus àghmhor a chomhairle so. Gun deonaiche Dia ar cridheachan aomadh chum gèill a thoirt dith. Cha 'neil ach da rathad air an urrainn duinn imeachd, aon chum truaighe shiorruidh,—an t-aon eile chum sonas bith-bhuan; 's a chums nach d-theid sinn am mearachd, tha Iosa gu tròcaireach a' comharrachadh a mach na slighe cheirt;—tha'n dorus cumhang, an t-slighe aimhleathan, agus cha 'neil ach beagan ag imeachd innte. Tha e fìor gu bheil spairn san t-slighe, ach ni nèamh coi'-leasuchadh air a shon. 'S fiach neamh gach dragh a ghabhuil air a son! Na biodhamaid nar cladhairean co mòr 's gun gabh sinn eagal arson neo-ni de thriobluid; cha 'n fhaighear a bheag sa bheatha so fein gun

dragh. Cha 'n ionnsuich leanamh leughadh a dheanamh gun dragh agus gun chùram. Cha 'n ionnsuich òganach ceaird gun saothair; cha 'n urrainn duinn gnethaichean a ghiulan air an aghaidh gun chùram agus gun saothair; ach an cum an dragh sin sinn gun an deanamh? Cha chum: tha sinn gu cialluch a 'meas na buannachd, agus a deanamh da réir.

Ni mò bhitheas sinn air ar n-aomadh le meud cuideachda. "Na leanaibh a mhòr bhuidheann chum olc a dheanamh." Na smaoinicheamaid gu bheil sinn ceart, a chionn sinn a dheanamh mar ni càch. 'S eiginn duinn sinn fein a chuir an ag ma ni sinn sin. Tha 'n t-slighe leathann dùmhail le luchd-turuis; ach cha 'n 'eil ach oil-thireach an so 's an sud air an t-slighe aimhleathan; agus bu chòir dha so impidh a chur oirn gun bhi fo nàire a chionn a bhi còrr ann an deagh aobhar. Tha Criosd a' teagasg nach ion duinn fiuthair a bhi againn ri mòran luchd-leanmhuinn an tòir air diadhachd.

Ro mhath mata, thugamaid oirp, tre ghràs De, air a bheatha mhaireannaich fhaotuinn ge b'e air bith na chostas e dhuinn. Air an darna laimh, tha slighe leathann làn de luchd turuis, far am faighear iomad cùlaidh-shùgraidh fhaoin dhiombuan, gun seadh, nach mair ach car tiota, agus an diaigh sin (O m'anam bi air bhall-chrith leis an smuain!) thig *Leir-sgrios!* agus ceann-crìche gach sòlas a chaoidh. Truaighe, cràdh, peanas, gun traoghadh gun sgur am feasd! Eadar-sgarachduin siorruidh o làthaireachd Dhe, tobar na beatha!—agus a bhi cuibhrichte ann an slabhruibh dorchadais, maille ri deamhanaibh agus ri spioradaibh malluichte gu siorruidh.

Air an laimh eile, chuir Dia far comhair slighe na beatha. Tha 'n dorus cumhang,—an t-slighe aimhleathan. Tha cruaidh-chais san rathad, ach tha gràs gan lughdachadh, agus gan ciùineachadh uile,

ionnas gu bheil a chuid is deacaire de shlighe Chriosd ni 's taitniche no chuid is fearr de shlighe an droch-spioraid; agus 's e cùis is fearr air fad, gur e is crioch dhoibh a bheatha mhaireannach!—agus, O! co is urrainn innse, ciod an cridhe is urrainn a thuigsinn, na thaisg Dia suas fa 'n comhair-san leis an ionmhuinn e! Am bheil aon anam iompaichte ann an glòir leis an aithreach na rinn e ann an diadhachd? An deacair leis gun do ghabh e aithreachas? Am bheil duilichinn air a chionn gun do chreid e ann an Criosd Mac Dhe? Am bheil e duilich arson gun do ghluais e ann an slighe na naomhachd? 'S cinnteach nach 'eil! Tha gach naomh ann an glòir a' beachdachadh le mòr aiteas, air saibhreas gràs De, a neartuich e gus an cunnart a tha san t-slighe leathann, air an robh e aon uair ag imeachd, fhaicinn, 's a stiùir e chum na slighe aimhleathan d'an crioch a bheatha mhair-eannach.

Thugaibh uime sin géill do fhocal an Tighearna, "Deanaibh spairn chruaidh gu dol a steach air an dorus chumhang." Deanaibh strìgh chum a dhean-amh,—deanaibh e air gach aon chor. Na cuiribh dàil sam bith na dheanamh "Teichibh arson ur n-anama,—na seallaibh 'nar déigh, agus na staduibh sa chòmhnard uile; teichibh do 'n t-sliabh, an t-eagal gu millear sibh!" Teichibh o'n fheirg a ta ri teachd! —"oir iarruidh mòran dol a steach, agus cha 'n ur-rainn iad." Luc. xiii. 24. Tha iomad neach leis am bu mhath dol do Neamh, ach tha iad ag iarruidh dol ann air mhodh cho fiunnar, no air slighibh mearachd-ach, 's nach comasach dhoibh am feasd ruigheachd air;—Agus cia iomad a tha nis a deanamh dearmad air a bhuaileas fhathast aig an dorus, ag iarruidh dol a stigh 'nuair a bhitheas e air a dhruideadh! A nis ma ta, am feadh a ghairmear an La-an-diugh ris éisdeadhmaid r'a ghuth! Biodhamaid cùram-ach 'an coimhead na Sàbaid, a' dol a dh' éisdeachd

an fhocail air a shearmonachadh co tric sa dh' fhaod-as sinn, agus a' leughadh focail De gach la: ach gu sonruichte deanamaid strìgh ri Dia ann an ùrnuigh, gun deònaichadh e dhuinn a spiorad chum ar teagasg agus ar còmhnadh, chum an trom-aithreachas sin oibreachadh 'nar cridheachaibh, am fior-chreidimh, agus naomhachd sin, ni is iad fior ghnàthachadh na h-aitim a ghluaiseas air an t-slighe chumhang do Neamh.

SEARMOIN III.

ROM. vii. 9.

Oir bha mise beo, uair-eiginn, as eug'ais an lagha, ach air teachd do'n àithne, dh' ath-bheothaich am peacadh, agus fhuair mise bàs.

THA e air a radh gu riochdail san Scriobtuir, " Nach 'eil feum aig an aitim a tha slan air an leigh, ach aca-san a tha euslan." Chaidh Euglais Chriosd a choimeas, gu cothromach, ri tigh-eiridinn, chum nach 'eil aon neach a 'dol ach iadsan a tha tinn; cha'n ioghnadh ma ta ged a sheachnas an sunndach agus am fallain e. Ach co dhiubh tha no nach 'eil fios aguinn air, tha ar n anama 'an cunnart le galar marbhtach; agus 'se comhar is measa air an eucail an uair nach 'eil sinn fiosrach oirre.

Cha mheasar taitneach le neach innseadh dha mu aon ni a bhios am mearachd mu shlainte, mu theaghlach, no mu ghnothaichibh; gidheadh 's fior charaid a ni e: theirear gur math an sgàthan sùil caraid: agus is duine glic a ghabhas ris a chomhairle. Chum na crìche so, chaidh Eoin Baisde chur air thoiseach air Criosd, chum le aithreachas a shearmonachadh, gun ullaicheadh e'n t-slighe roimhe; agus ghabh deisgiobuil Eoin gu toileach ri 'r Slanuighear. As eug'ais sinn a bhi eolach oirn féin mar pheacaich, cha'n urrainn duinn an soisgeul a thuigsinn, no idir

meas a bhi aguinn air Iosa;—agus si so iuchair an eolais, an aghaidh dearmad a dheanamh air an t-slainte mhoir. An uair a shearmonaich ar Tighearn e fein agus a chuid Abstol, an soisgeul, 'stearc a chreid an teachdoireachd neamhuidh; 's beag nach do theann an t-iomlan ri'n leithsgeul a ghabhuil na aghaidh; bha aon a' dol a chum fhearuinn, aon eile chum a cheannui'eachd. Am feadh a tha'n t-iomlan de aire dhaoine air an toil-inntinn agus air buannachd, tha e soilleir gur ann a tha'n dearmad ag éiridh o aineolas air am fior chor; agus tha so ag éiridh o bhi neo-eolach air lagh Dhe, ni is e'n t-aon riaghuilt leis an tuig sinn sinn fein.

'S ann uaithe so a tha Pol, air dha a rùn a bhi air san Litir so labhuirt gu soilleir mu thimchioll cùis chudthromach an fhìreanachaidh, no bhi air ar fìreanachadh an làthair Dhe, tha e tabhairt an aire sa cheud àite, gu dhearbhadh gu bheil gach neach 's an t-saoghal peacach,—na Cinnich, an aghaidh lagh nàduir, agus na h-Iudhaich, an aghaidh an lagha sgriobhta, no no deich àitheanta. 'S math a bha fios aig' air feumalachd a mheadhoin so; oir tha e 'g ràdh san stéigh-theagaisg, " gun robh e uaireiginn beo gun an lagh," &c.—'se sin, am feadh a bha e neo-iompaichte agus 'na Phairseach uaibhreach, bha ard bharail aig' uime féin; a' baralachadh gun robh gàch ni gu math eadar Dia agus anam fein; cha'n fhac e e fein marbh fo'n lagh, air dha bhi gu ceart bhreitheach air a dhìteadh fo'n lagh arson a pheacaidh; ach bha e gu dalma beo 'na bheachd fein; agus 's ann a dh' éirich a mhearachd o aineolas air an lagh. Bha e " as eug'ais an lagha," ni h-ann as eug'ais a litir; b' urrainn da an t-iomlan deth aithris o mheoghair; ach cha do thuig e a sheadh spioradail. Ach an uair a thainig an àithne, gu h-àraidh an deicheamh àithne; an uair a thainig i le solas agus cumhachd an Spioraid Naoimh a

chum inntinn agus a choguis; an uair a thuig e gun do dhrùigh i air a smuaintibh, air a rùin, air a bheachd, agus air miann a chridhe, co math agus air a chainnt agus air a ghniomharra; ag àithne fiorghloine iomlan, agus a' dìteadh arson aon pheacadh, eadhon ann an smuain',—an sin thuirt e, "dh'athbheothaich am peacadh, agus fhuair mise bàs." An sin thuig e ioma ni bhi peacach nach do mheas e a bhi mar sin riamh roimhe; agus mhothaich e gun robh lan-cheannas aig a pheacadh air; dh' athbheothaich am peacadh na choguis; chunnaic e e na uile uabhas, ga fhàgail gu ceart-bhreitheach buailteach do fheirg Dhe; agus mhothaich e bhi fo chumhachd bàis agus dìteadh, mar dhuine marbh fo'n lagh, agus a' toilltinn bàs siorruidh. A chum gun tuig sinn gu ceart an lagh, 'sa chum gum bi e dhuinn na "mhaighshtirsgoile gu'r toirt a dh' ionnsuidh Chriosd," Gabhamaid,

I. Beachd air an lagh naomha, tre'm bheil eolas air a pheacadh; agus

II A thoirt fainear an drùghadh a th' aig obair an lagha air a chridhe.

I. Gabhamaid beachd air lagh naomh Dhe; oir 'sann leis a gheibh sinn eolas air a pheacadh.

Cuimhnichibh, mo chairdean, gur e an Dia a chruthaich an saoghal, is Riaghlair air mar an ceudna. Tha e tionnsgnadh air a lagh a chur an céill leis na briathra so, *Is mise Iehobhah*, am fein-bhith, ceud-thùs gach bith, ris a' bheil gach bith 'an earbsa; agus tha e 'cur ris, *Is mise do Dhia*, a chumail an cuimhne nan Iudhach an dàimh a bh' aca ris; oir b' iadsan amháin a bha nan luchd-aoraidh aige, ceart mar tha sinne; agus tha e 'g ràdh, *a thug a mach thu a tìr na h-Eiphit, agus a tigh na daorsa.* 'So far an robh iad fo fhiachaibh dha, arson an saorsainn iongantaich; air an amhuil cheudna tha saoradh pheacach tre Iosa Chriosd gan cuir fo fhiachaibh sònruichte gu ùmh-

lachd naomha thoirt seachad. Tha 'n duine na bhith riasonda, agus ri freagradh do Dhia arson a ghiulain. Tha na brùidean air an aomadh tre chlaonadh-nàdurra; ach 's iomchuidh gum bi daoine air am brosnuchadh le aobhair cheart, chum ùmhlachd dheonach a thoirt do thoil ar Cruthaiear. Thug Dia reachd do 'n duine o thùs. Cha robh e sgrìobhta;—cha robh feum air e bhith. Cha mhòr nach b'e mìle bliadhna aois duine, agus bu reidh dhoibh an ni a theagaisg Dia do Adhamh air tùs a theagasg d'an cloinn. Fadheoidh, chunnaic Dia iomchuidh an reachd so fhoillseachadh air Sliabh Shinai, le tairneanach uamhasach; agus mar an ceudna a sgrìobhadh air da chlàr chloiche. Bheir sibh fainear gu bheil bladh lagh Dhe ann an aon fhocal, eadhon, GRADH; agus gu bheil da chuspair aig a ghràdh so; *Gràdh do Dhia*, arson mar tha e ann fein, agus arson nan sochairean a tha e 'buileachadh oirnne; agus *Gràdh do dhuine*, air sgàth Dhe.

Tha 'n gradh is còir dhuinn a thoirt do Dhia air ainmeachadh air ceithir dòighibh; agus tha iad sin air an cur an céill sna ceithir àitheantaibh is toisiche.

'Si *cheud* Aithne, "Na biodh dee sam bith eile agad a'm' làthair-sa." Tha so ag iarruidh oirn am fior Dhia, an t-Athair, am Mac, agus an Spiorad Naomh, aideachadh, mar an t-aon Dia beo amhàin, agus ar Dia-ne, an aghaidh gach gne iodhal-aoraidh; —tha i mar an ceudna ag iarruidh oirn gradh, agus aoradh a thoirt da, mar Ughdar ar bith, agus mar stéigh ar sonuis; agus faodar an àithne, so a bhriseadh, cha'n e mhàin le aoradh a thoirt do dhèibh eile, ach le iodhala a chur suas nar cridheachaibh, le anabharra fein-ghraidh, no gràdh do chreatuiribh, do chàirdean, airgiod, no'n fheoil a shàsuchadh; air chor, 's a reir so gu bheil iomadh neach ag àicheadh Dhe, a' caithe am beatha as eug'ais De; agus iomad-

uidh luchd iodhal-aoruidh, a' toirt aoradh do'n chreutair.

Tha 'n *dara* Aithne a' toirmeasg gach gne aoraidh a thoirt do dhealbhaibh, agus ag àithne dhuinn aoradh a thoirt do Dhia air a mhodh a dh' òrduich e;—ach mo thruaighe! cia lionmhor iad a tha deanamh dearmad agus tàir air aoradh?—cia lionmhor iad a tha toirt aoradh do Dhia air mhodh saobh-chràbhach, agus a rèir innleachdan dhaoine! nach lionmhor iad a tha leig air di-chuimhn gur Spiorad Dia, agus gur eiginn aoradh a thoirt da ann an spiorad agus 'am firinn! Nach iomad faoineachd agus amaideachd a tha mòran a' co'-measgadh nan aoradh!—ach 's diomhain duinn a bhi mar so a' deanamh fanoid air Dia, agus a' buntuinn ris mar chealgoirean, a' tarruing dlu dha le'r bilibh am feadh a tha ar cridhe fada uaith. Tha 'n reusan tha ceanguilte ris an àithne so, " Oir tha mise an Tighearna do Dhia, a'm' Dhia eudmhor," &c. a' nochda cia mi-thaitneach a tha e le Dia dearmad a dheanamh air aoradh, no aoradh a thoirt da air mhodh mi-iomchuidh, agus gun dean a peanas arson a pheacaidh ni h-e amhàin orrasan a ni e, ach mar an ceudna air an sliochd.

Tha 'n *treas* Aithn' a' toirmeasg ainm an Tighearn a ghabhuil an diomhanas; ach mo thruaighe, cia eagallach an gnàthachadh coitchionn bhi ri mionnachadh agus ri mailuchadh? Faodaidh sinn gu firinneach a ràdh, " arson mhionnan gu bheil an tìr a' caoidh." Is toibheum uile chainnt dhroch dhaoine, " is uaigh fhosgailte an sgornan;" Is meas am boltrach na fàile lobhta seana chairbh; agus tha iomad neach, ge nach 'eil iad ciontach de na mionnan is gaoirisniche, a their O Thighearna! O Dhe! O Chriosd! A Dhia beannuich sinn! A Dhe dean tròcair oirnn! &c. &c. Ach ged a tha 'n cleachda so coitchionn, gidheadh tuigeadh gach duine, gu bheil Dia a' cur an céill " nach meas e neo-chiontach esan a bheir ainm an

diomhanas." O! smuaintichibh co cumhachdach 's a tha 'n Dia sin ris a' bheil ar gnothach!—agus na tugamaid luadh air ainm gun urram iomchuidh.

'S ann a tha *Cheathramh* àithne mu thimchioll coimhead naomha Là an Tighearna, no an t- Sàbaid Chriosduidh. Cha 'n urrainn duinn gu leoir a mheas a bhi aguinn air maitheas De le òrduchadh. Bu chòir dhuinn a bhi deas air a shon. 'S iomchuidh gum bi gach gnothach neo-fheumail air a leige seachad; cha chòir gum bi neach a' falbh air thuras, no air aoidheachd, no socrachadh chunntas, a' sgrìobhadh litrichean, no idir a' faighinn no a' dìoladh tuarasdail. 'S iomchuidh gum bi an là gu h-iomlan air a chaitheadh 'an aoradh diadhuidh, follaiseach agus dìomhair, ach amhàin na tha feumail a bhuileachadh air obair na h-eiginn agus na tròcair.

Nach muladach mar tha'n là naomha so air a mhi-bhuileachadh le diomhanas, le turusaibh neo-fheumail, le dearmad a dheanamh air aoradh follaiseach Dhe, no le muinntir a tha dol do'n eagluis chum gum faic iad na coimh'earsnaich, no gum faicear an aodach ùr; le dol do thighibh òsda, le leughadh phaipeirean-naigheachd, no le fearas-chuideachd fhaoin shaoghalta.

Uime sin tha brise na h-àithne so, agus na tri air thoiseach orra a' sruthadh o chion gràidh do Dhia. Nan gràdhaicheamaid e mar am math is àirde, bu toigh leinn a latha, bheireamaid urram da ainm, agus bhiodh mòr mheas aguinn air aoradh. Nach do bhris sinn gach àithne dhiubh sin? Nach 'eil aobhar aguinn a ràdh, " a Thighearna dean tròcair oirn, agus aom ar cridhe chum an coimhead san àm ri teachd."

Tha sinn a nis a' dol air ar n-aghaidh chum dara clàr an lagha mhìneachadh. Tha na sea Aitheanta fa dheire mu thimchioll ar gràdh d'ar coimh'earsnaich. 'Se suim an iomlain, " Gràdhaichidh tu do choimhearsnach mar thu fein."

Tha 'n *cùigeadh* Aithne mu thimchioll ar coimhearsnach is faigse, ar càirdean, ar gentirean. 'S ann orra-sin a tha costus agus cùram ar n-àrach agus ar foghlum;—cha'n urrainn duinn coi'-leasachadh a thoirt doibh an éiric an caoimhneis. Bu chòir dhuinn urram a thoirt doibh, le bhi ùmhal doibh, agus a bhi freagarrach d'an iarrtais; cha 'n e amhàin an àm ar leanabui'eachd, ach an uair a thig sinn air ar n-aghaidh ann an aois;—'s còir dhuinn a bhi cùramach mun cliu, an euslainte a lughadachadh, agus ma bhios e feumail, am beathachadh nan sean aois.

Tha 'n àithne so mar an ceudna a' gabhail a stigh gach dleasnas eile, co dhiubh 's ann dhoibhsan an inbh àrd no iosal, no d'ar coimpireabh féin; tha i mar an ceudna a' gabhuil a stigh na dleasnais a bhuineas do sheirbhisich ìocadh d'am maighistiribh, agus iochdrain d'an uachdranaibh; tha i toirmeasg sùil-sheirbhis, a struigheadh maoin ar n-uachdarain, no idir a bhi neo-dhìleas anns na dh' earbhas iad ruinn.

Tha 'n seathadh *Aithne* a' toirt seoladh dhuinn cionnas a nochdas sinn ar gràdh d'ar coimhearsnach, le cùram a bhi aguinn da bheatha agus da shlainte; agus tha i toirmeasg cha 'n e mhàin fior-mhurtadh, ach mar an ceudna fearg, fuath, mi-run, agus gach gne ana-cneastachd; oir " co air bith a bheir fuath da bhràthair is mort-fhear e," 1 Eoin iii. 15 " Ge b'e neach a their r'a bhràthair, Raca (a thrustair) no amadain, gum bi e'n cunnart teine ifrinn;" Mat. v. 22. Tha gach cogadh mi-dhligheach, gach tuasaid, gach connsuchadh, gach ana-gnàthachadh, agus gach brosnuchadh a dh' fhaodas slainte no beatha neach eile a dhochann, air a thoirmeasg. 'S lionmhor a tha pàrantan aosmhor air am mortadh le giulan anacneasda an cuid cloinne;—'s minic a tha mnài dheaghbheusach air am mortadh le misg, lunndaireachd, agus le mi-ghnàthachadh an cuid fear; agus is tric a tha ioma clann bhochd air am mortadh le dearmad

agus le aingidheachd an geinteirean. Tha fein-mhortadh air a thoirmeasg, a chionn nach 'eil còir aig aon neach air a bheatha fein, ni's mò na th' aige air beatha a choimhearsnaich;—ach 'se *mortadh an anama* is measa de 'n iomlan. Tha pàrantan a tha dearmad an clann a theagasg, agus a tha toirt misnich dhoibh anns gach mi-bheus; misgeirean, luchd-neo-ghloine, agus adhaltrais, 's a tha furan muinntir eile gu peacachadh maille riu fein, tha iad sin uile nam mortairean anama.

'S ann a tha 'n *seachdamh* Aithne mu thimchioll gràdh d' ar coimhearsnach, a thaobh fior-ghloinead cridhe, cainnt, agus beusan. Cha 'n e amhàin gu bheil i toirmeasg adhaltrannas a chur an gniomh le muinntir phosda, ach mar an ceudna gach striopachas, ana-miann, agus macnus. Tha gach smuain, guth no sealladh ana-miannach, a' fàgail neach ciontach de'n pheacadh so an sealladh Dhe; oir 's amhuil a tha Criosd a' mìneachadh na h-àithne so, ann am Mat. v. 28. "Ge b'e dh' amhairceas air mnaoi chum a miannuchadh, gun d' rinn e adhaltrannas leatha 'na cridhe." Tha gach gne de neo-ghloine diomhair air an toirmeasg. Tha leabhraichean draosta, &c. air an toirmeasg. Ann an aon fhocal, tha 'n àithne so ag iarruidh an fhior-ghloine is iomlaine 'nar cridhe, 'nar cainnt, agus 'nar giulan, agus oirp a thoirt gu muinntir eile a bhrosnuchadh chum an ni ceudna.

Tha 'n t-*ochdamh* Aithne g'ar seoladh mar a nochdas sinn ar gràdh d' ar coimhearsnach, a thaobh a mhaoin. Tha i toirmeasg dhuinn aon ni a ghabhuil d'ar n-ionnsuidh féin a bhuineas do neach eile. Tha sannt a' brosnuchadh dhaoine gu ioma dòigh a ghabhuil air cuir agus cealgaireachd. Tha iadsan a reiceas le toimhsean eatrom; iadsan a ghabhas fiachan orra fein an uair a tha iad fiosrach nach urrainn iad an dioladh; iadsan a shàruicheas am bochd; seirbhisich a ni dearmad air an gnothach, no a struigheas

maoin am maighstir,—uile mar mheirlich am fianuis De. Tha 'n àithne so a' dol ni 's faide na 's urrainn lagh dhoaine ruigheachd; agus tha i 'g àithne gun dean sinn r'ar coimhearsnach, a thaobh a mhaoin, mar bu mhath leinn esan a dheanamh ruinne.

Tha 'n *naothadh* Aithne mu thimchioll ar spéis d'ar coimhearsnach a thaobh a chliu agus a dheagh ainm. Cha 'n e mhàin gu bheil fianuis bhréige air a' toirmeasg, ach tha gach breugan, gach cùl-chàineadh, agus gach tuaileas cealgach, air a thoirmeasg; agus mo thruaighe! cia lionmhor a tha so feadh an t-saoghail? Nach 'eil an àithne air a briseadh gu minic 'nar conaltradh gnàthaichte? Bhuineadh dhuinn a bhi co faicilleach mu chliu ar coimhearsnaich 'sa bhiomaid m' ar cliu fein.

Tha 'n *deicheamh* Aithne a'g iarruidh oirn gràdh a thoirt d'ar coimhearsnach*, le earalachadh oirn a bhi toilichte le'r crannchur; a' toirmeasg dhuinn farmad no duilichinn a bhi oirn ri sonus chàich, no a bhi deonach air a thoirt uatha chum gum mealamaid fein e: seadh, tha 'n àithn' a' dol ni's faide, agus a' toirmeasg miann diomhair ar cridhe a dh' fhaighinn aon ni tha Dia a' toirmeasg; agus 's ann uime sinn tha Pòl a' labhairt san stéigh-theagaisg, rann 7. " Oir cha bhiodh eolas agam air sannt mar abradh an lagh na sanntaich." An uair a thainig an àithne so le cumhachd air inntinn, thuig e gum bu pheacadh oibreachadh diomhair, agus ceud thogradh ana-miann. Mun do thuig e so, air leis gun robh gach ni gu math; bha e saor o chiontaibh graineil; bha e na dhuine ris an abarar duine *deagh-bheusach;* ach leig an àithne so ris da peacaidh a chridhe. Mhothaich e gun robh an lagh spioradail,—a' ruigheachd smuainte agus mianna a chridhe; agus mar so, " dh' fhàs am peacadh ro pheacach tre'n àithne."

* nàbuidh.

Air dhuinn an cunntas soilleir so a thoirt m' an lagh, rachamaid air ar n-aghaidh.

II. A thoirt fainear an drùghadh àraidh a th' aig obair an lagha air a chridhe. "Dh' ath-bheothaich am peacadh, agus fhuair mise bàs."

'S e 'n lagh, "frithealadh an dìteadh, agus a bhàis," 2 Cor. iii. 7—9. Nam bu chomasach do neach a choimhead gu h-iomlan, bhiodh còir aig air beatha; oir bha air tùs beatha air a ghealltuinn trid a choimhead, ach a deir Pol, "'s ann a fhuair mis e chum bàis." 'Se is aobhar dha sin, nach 'eil sinne, tre laigsinn ar nàduir, comasach air a choimhead gu h-iomlan; agus ma bhitheas sinn ciontach ann am briseadh a h-aon, gu bheil sinn ciontach de'n iomlan. Uime sin tha e sgriobhta, Gal. iii. 10. "A mheud 's a ta de oibribh an lagha ('se sin a mheud 's a tha 'g earbsadh a obair an lagha chum an saoradh,) tha iad fo'n mhalluchadh; oir is malluichte gach neach nach buanaich anns na h-uile nithibh a ta scriobhta ann an leabhar an lagha chum an deanamh."

'Se so an cor muladach 'sa bheil sinn uile, gus an creid sinn ann an Criosd arson fìreantachd. 'S diomhain do neach sam bith a ràdh, 'cha do pheacaich mi mar so no mar sud.' An do pheacaich thu idir? An do pheacaich thu aon uair? Ma pheacaich, tha thu ciontach, agus tha'n lagh ge d' dhìteadh gu bàs siorruidh. Cha 'neil an lagh a' toirt meachainn sam bith; cha 'neil e 'g ràdh a bheag mu *ùmhlachd threibhdhirich*, no sinn a dheanamh na dh' fhaodas sinn. Cha 'neil idir; tha'n lagh ag ràdh, dean gach ni air àithne. Dean iad gu h-iomlan. Buanaich gan deanamh fad do bheatha; agus an sin faoduidh tu bhi air t-fhireanachadh le d' oibribh; ach ma ch' fhaillnicheas tu ann an aon ni, tha thu teachd fo'n mhalluchadh; oir "ge b' e neach a choimhideas an lagh uile, agus a bhriseas aon phonc, tha e ciontach de'n iomlan," Seum. ii. 10.

Theagamh gun abair neach, Tha e fior gun do pheacaich mi; ach tha mi duilich air a shon, agus ath-leasaichidh mi mo bheatha; nach saor sin mi o'n mhalluchadh? Cha saor. Cha d' rinn an lagh luathasachadh arson aithreachas, ath leasachadh, no maitheanas. Cha'n i cainnt an lagha idir, Gabh aithreachas agus bi beo; no Ath-leasuich agus bi beo; ach Coimhead an lagh gu h-iomlan agus do ghnàth, agus bi beo. Mu bhriseas tu e aon uair, bàsuichidh tu. Tha'n soisgeul gun amharus a' toirt fuasglaidh chum a pheacaich, do bhrìgh gu bheil e a' foillseachadh Chriosd agus fhìreantachd; ach cha 'neil trocair sam bith aig an lagh. Cha 'neil e na rùn beatha a thoirt, ach a mharbhadh, agus cur as do gach dochas ri beatha trid umhlachd, agus a cho'-eigneachadh a pheacaich gu teicheadh chum Chriosd arson beatha. 'S amhuil a tha Pòl a' labhuirt, Rom. iii. 19. "Anis tha fhios againn ge b' e nithe 'ta 'n lagh a' labhairt, gur ann riu-san ata fo 'n lagh a tha e 'gan labhairt; chum gun druidear gach beul, agus gum bi an saoghal uile ciontach am fianuis Dé." Tha so, mata, a' toirt air falbh gach dòchas ri slainte tre oibribh; oir tha 'n t-Abstol ag ràdh, "Uime sin cha bhi feoil air bith air a fìreanachadh na fhianuis-san; oir 's ann tre'n lagha a ta eolas peacaidh." 'Se so fheum, cha'n fhaod e dol ni's faide. 'S ann tre'n t-soisgeul a ta eolas againn air fìreantachd, "oir ata fìreantachd Dhe air a foillseachadh ann tre chreidimh gu creidimh," Rom. i. 17.

Bu chòir dhuinn a bhi ro-chùramach a chur eadar-dhealuchadh eadar an lagh agus an soisgeul; oir tha ioma mearachd ag éiridh o'n coi-measga le chéile.

"A reir an lagha, tha bheatha shuthainn tre oibribh; a reir an t-soisgeil, 's ann a tha i tre ghràs."

"Tha 'n lagh ag ràdh, Dean so, agus bithidh beatha agad; ach tha 'n soisgeul ag ràdh, Creid so, agus saorar thu."

" Tha 'n lagh a' bagradh peanas air a pheacach an lorg a cheud chiontaidh; ach tha 'n soisgeul a' tairgse maitheanais da arson ioma cionta."

" Tha 'n lagh a' toirt binne bàis a mach air; tha 'n soisgeul a tairgse dha fireanachadh chum beatha."

" Tre 'n lagh tha e na pheacach ciontach; tre 'n t-soisgeul faodaidh e bhi na naomh glormhor."

" Ma gheibh e bàs fo chionta briseadh an lagha, 's ann an ionad na dòruinn a bhios a chrannchur siorraidh; ma bhàsuicheas e na fhear co'-pairt de ghràs an t-soisgeil, 's i neamh is oighreachd bhith-bhuan da."

AN CO'-DHUNADH.

Anis, mo chairde ionmhuinn, air dhomh gne an lagha a leige ris duibh, ceadaichibh dhomh earulachadh oirbh sibh a thoirt fainear gu dùrachdach do na chaidh a ràdh. Am bheil, o'r fiosrachadh féin, eolas agaibh air lagh Dhe? Nach do thuig sibh gu bheil e ro-leathann; gu bheil e 'g àithne gun gràdhaich sibh Dia le'r n-uile chridhe, le'r n-uile anam, agus neart? agus ur nàbuidh a ghràdhachadh mar sibh fein? Agus an d-rinn sibh so uile,—an t-iomlan de so,—gach uair? An robh sibh riamh ciontach 'an smuain, 'am focal, no 'an gniomh? 'S cinnteach mi gu bheil ur coguis gar dìteadh. Cia tric a thuirt sibh, " Chiontaich sinn 'an aghaidh do reachda naomha! dh' fhàg sinn gun deanamh na nithe bu chòir dhuinn a dheanamh! agus a rinn sinn na nithe nach bu chòir dhuinn a dheanamh!" Math a dh' fhaoidte gur tric a thuirt sibh, " A Thighearna dean tròcair oirn!" 'se sin, lugh dhuinn mar bhris sinn t-àitheanta, " agus sgriobh do reachd air ar cridheachaibh, tha sinn ag guidhe ort." Thuirt sibh, " Tha bròn oirn arson ar peacaidh agus arson ar n-aingidheachd iomaduidh; tha aithreachas dùrachdach oirn air an

son, agus tha duilichinn ghoirt oirn arson ar lochdan; tha bhi cuimhneach orra na bhrise-cridhe leinn; tha iad nan eire dho-ghiulan leinn." An robh sibh da rìreadh 'nuair a labhair sibh e? Mur robh, rinn sibh breug do Dhia. Chuir sibh an céill bròn arson peacaidh nach do mhothaich sibh riamh; agus dh' éirich sibh o'r glùinibh caoin-shuarach co dhiubh gheibheadh no nach fhaigheadh sibh na bha sibh ag iarruidh. Thuirt sibh gun robh sibh "nar peacaich thruagha," agus gidheadh, theagamh gun robh sibh ri uaill mar bha am Phairiseach, ag radh "nach robh sibh mar dhaoin eile." Nach mi-chiatach a chealgoireachd sin! Ach, air an laimh eile, ma bha ar n-aidmheil treibh-dhireach, gun d-aidich sibh bhi ciontach do bhriseadh an lagh, agus gu bheil sibh fo'n mhalluchadh aige. Agus an d-thug sibh fainear cia eagallach an ni tuiteam 'an lamhaibh an De bheo? Nach b' eagallach leibh smuainteachadh air bhi fo fheirg agus mhalluchadh Dhe iad linne na siorrudheachd. Ma chluinneas sibh mallachdan an lagha so, agus nach bi maoim oirbh arson ur saoruidh, 's eiginn gu bheil ur cridheachan cruaidh d' a rìreadh. Gun deanadh Dia tròcair oirbh, agus ur cridheacha cloich' a bhuntainn uaibh.

Theagamh gu bheil thu nis ag ràdh, An fheudar dhomh tuiteam an eadòchas! Cha'n fheudar; nior leige Dia! 'S eiginn duit dùil a thoirt ri saoradh fhaotainn le d' oibribh fein, le d' bhròn arson peacaidh, no le d' ath-leasuchadh;—agus ie sin a chreidsinn ni e 'n soisgeul taitneach dhuit. Rinn an lagh a dhlighe fein ma chuireas e thu dh' ionnsuidh Chriosd. 'S ann direach air a shon so a tha e air a shearmonachadh, agus "'se Criosd crìoch an lagha chum fireantachd." Tha 'n soisgeul a' leigeadh ris saoradh saor, iomlan, agus siorruidh; tha e 'tairgse maitheanas agus beatha do'n pheacach iompaichte, mar shaor thiodhlaca Dhe; oir thug Criosd géill do iarr-

tuis an lagha 'nar n-ionad-ne;—ghiulain e mar an ceudna am peanas air ar son-ne. " Shaor e sinne o mhalluchadh an lagha, air dha bhi air a dheanamh na mhalluchadh air arson." Nach luachmhor am beannuchadh a fhuair sibh cheana, mu thug Dia dhuibh trid a Spioraid mothachadh air ur peacaidh! 'Se so camhanaich latha àghmhor. Bheir e mar an ceudna dhuibh mothachadh air fireantachd, agus feuchaidh e dhuibh gum faod sibh fhaotuinn, ma bheir sibh géill da, agus gum bi sibh air ur fireanachadh leis. Thigibh mata, sleuchdaibh sios aig cos-stol a thròcair, aidichibh ur peacadh agus ur cionta, aidichibh ur laigsinn, aslaichibh maitheanas, teichibh chum Iosa, a tha feitheamh gu bhi gràsmhor, agus bithidh a chùis gu math fhathast. Lot e, chum gun dean e ur leigheas; mharbh e, chum gun d-thugadh e beo sibh; air dhuioh mothachadh a bhi aguibh air ur n-eucail, bithidh mòr mheas agaibh air an léigh, agus tha e deonach ur leigheas. Tha sibh sgìth, agus trom-luchdaichte, agus tha esan a' gealltuinn fois duibh. Amen.

SEARMOIN IV.

ROM. X. 4.

Oir 'se Criosd crìoch an lagha chum fìreantachd do gach neach a chreideas.

'S IAD an dà earrainn àraidh de'n Scriobtuir is fìor iomchuidh dhuinn a thuigsinn, an Lagh agus an Soisgeul. "Is diadhair math esan," a deir Luther, "is urrainn an eadar-dhealuchadh;" agus faodaidh sinne a ràdh, gur deagh Chriosduidh esan a ghnàthaicheas gu ceart iad, air mhodh fein-fhiosrachadh agus gnàthaichte.

Chaidh gne agus feum an lagha a thoirt cheana fainear. 'Se eifeachd iomchuidh anns gach creideach an ni ceudna 's a mhothaich Pol:—"Bha mi aon uair beo as eug'ais an lagha; ach 'nuar a thainig an àithne, dh' ath-bheothaich am peacadh, agus fhuair mise bàs." Cuirear an neach a bheirear chum na h-inbhe so gu ràdh cionnas mata,—A thig mi 'an làthair Dhe, le dòchas ri maitheanas? Ma tha'n lagh co naomh, agus co geur-theann,—mar dean e aon ni air mo shon ach mothachadh a thoirt domh air peacadh, agus mo dhìteadh air a shon,—ciod na meadhona trid an gabhar gu taitneach rium?

Cha robh riamh ach da dhoigh air an tairgse le Dia, no air an dealbh le duine: b'e aon diubh, a reir

an t-sean choi'-cheangail,—Dean, agus mair beo: an t-aon eile, a reir a choi'-cheangail nuadh;—"Creid anns an Tighearn Iosa Criosd, agus saorar thu." Ge b'e dòigh no meadhona air an do smuaintich sluagh de gach aidmheil, faodar an cuibhreachadh chum na deise so, eadhon, *Oibre no Gràs;*—agus cha'n fhaodar iad sin a cho'-measgadh; oir ma mheasar tairbhe sam bith ann an oibribh, tha crioch air tighinn air gràs; agus m' as ann tre ghràs a tha slainte, 'an sin cha 'neil feum tuille air tairbhe o oibribh, Rom. xi. 6. "Ma's ann tre ghràs, cha'n ann o oibribh ni's mò: no cha ghràs gràs ni's mò. Ach ma's ann o oibribh, cha'n ann o ghràs a sin suas, no cha'n obair a sin suas obair;" ionnas gu bheil sibh a faicinn nach faod slainte bhi o ghràs agus obair air an co'-thlamadh; 's eiginn gur ann o aon diubh a bhitheas e; agus tha gu minic dearbh-chinnt air a thoirt duinn san sgriobtuir, gur "ann tre ghràs trid creidimh a shàbhalar sinn," agus nach "ann tre oibre, air eagal gun deanadh aon neach uaill," Eph. ii. 8, 9.

Is cùis ro-fheumail a bhi fiosrach uime so. Faodar sin a thuigsinn o na tha Pòl ag ràdh mu na h-Iudhaich, Rom. ix. 30, &c. "Gun d-ràinig na Cinnich, nach robh a' leantuinn fireantachd, air fireantachd, eadhon an fhireantachd a ta o chreidimh: ach cha d-ràinig Israel, a bha leantuinn lagha na fireantachd, air lagh na fireantachd." Their sibh gur iongantach sin! Ciod is cionfath dha? Tha e 'g innse dhuinn ann an rann 31. "A chionn nach d' iarr iad e tre chreidimh." Cia mar eile? "Ach mar gum b' ann tre oibribh an lagha. Oir thuislich iad air a chloich-thuislidh sin." Mo thruaighe, cia ioma mìle dhiubhsan ris an abrar Criosdui'ean, a thuislich air a mhodh cheudna. Gun gleidheadh Dia uaithe sinn! Nach ùrachdach a mhiannuich an deagh abstol saoradh a bhràithrean a chaidh air iomrall! "B'e 'ghuidhe agus ùrnuigh ri Dia air an son, gum biodh

iad air an tearnadh." Mhothaich e, am feadh a bhiodh fiuthair aca ri saoradh tre'n oibribh fein, nach robh iad air slighe na slainte. Tha e fior, gun robh iad dealasach a thaobh Dhe, ach cha diongadh e a bheag, bha e air a stéigheachadh air aineolas. "Bha iad aineolach air fireantachd Dhe," 'se sin fireantachd an stéigh-theagaisg; agus air dhoibh bhi aineolach uimpe, agus a' tuigsinn a bhi dh' easbhuidh fireantachd, "dh' iarr iad am fireantachd féin a chuir air chois;" dh' fheuch iad r'a cuir suas, chum trid sin gu'n gabhta gu taitneach riu: eadhon trid an oibre bhochd, neo-iomlan, dheas-ghnàthach fein; ach bha iad gu tur neo-chomasach air a chùis; agus mar so bha iad trid uabhar an cridhe fein, leis nach b' fhiu a bhi 'n eisimeil saor ghràs gu bhi air an saoradh tre fhireantachd neach eile, eadhon Criosd, ris an abrar san steigh-theagaisg, "crioch an lagha chum fireantachd do gach neach a chreideas." Gun deònaicheadh Dia ar coimhead o'n droch uabhar so, agus gun soillsich e ar n-inntinne am feadh a shoilleirichheas sinn na tri nithe so a leanas.—

I. Dh' oibrich Criosd fireantachd iomlan le umhlachd chum bàis.

II. Le sin a dheanamh, tha e air fàs "na chrioch an lagha;" agus

III. Tha 'n fhireantachd so air a toirt do gach creideach.

I. Dh' oibrich Criosd fireantachd iomlan, le umhlachd chum bàis.

"Rinn Dia an duine ionraic." Thug e dha lagh mar riaghailt-iuil air a dheanadais, a' gealltuinn beatha dha le choilionadh, agus a' bagradh bàis air le bhriseadh. Nan coilionadh e 'n lagh gu h-iomlan, mheasadh Dia ionraic e. Thuit Adhamh; agus trid a leagaidh-san, thuit a shliochd gu h-iomlan; oir bha esan air òrduchadh dhoibh mar cheann-feudhna agus mar fhear-ionaid. "Trid eas-umhlachd aon duine

rinneadh mòran 'nam peacachaibh," Rom. v. 19. Tha nis ar nàdur air fàs truaillidh; agus thainig sinn chum an t-saoghail le naimhdeas 'nar cridheachaibh do Dhia. "Cha 'neil an inntinn fheolmhor ùmhal do lagh Dhe, cha mhò is comasach dhith bhith," am feadh a dh' fhanas i feolmhor: ach cha 'neil an lagh air a chaochladh. Tha e 'g iarruidh an ni a dh' iarr e do ghnàth, Gràdh. Bha so do ghnà dligheach o'n duine d'a Chruthai'ear, agus bithidh e do ghnàth dligheach ìocadh, co dhiubh dh' ìocas daoin' e no nach ìoc. Ma dhiultas duin' ìocadh, tha e ciontach de ar-amach agus de iodhal-aoraidh. Air do'n lagh a bhi neo-chaochlaideach, tha e sìor-thaosgadh amach a mhalluchdan uabhasach 'an aghaidh gach peacaich arson gach peacadh; ach cha'n 'eil an lagh a' solar cungaidh-leighis air bith. Cha ghabh a ri ùmhlachd thréibh-dhirich arson ùmhlachd iomlan: cha ghabh e ri aithreachas a pheacaich mar dhìoladh, no r'a ùmhlachd san àm ri teachd arson a pheacaidh a rinn e san àm a chaidh seachad. Cha ghabh idir; tha e a' sìor-iarruidh fìor ghràdh agus ùmhlachd iomlan; agus tha e 'dìteadh a pheacaich arson a bhris-eadh is lugha a ni e air.

Ach rinn Dia air mhodh eile, an ni nach b' urrainn an lagh a dheanamh, a thaobh laigsinn na feola. Chuir Dia a Mhac chum bhi na fhireantachd dhuinne. Mar nach d-thugadh an lagh meachuinn sam bith seachad, ach gum b' eiginn da ùmhlachd iomlan fhaotainn o'n chreutair, no gun deanadh e peanas air a pheacach, ghabh Iosa Criosd os laimh ùmhlachd a thoirt seachad, agus fulang arson a shluaigh, —gu ùmhlachd a thoirt da uile àitheanta, agus gu uile phaineachas agus a chràdh fhulang. Bha'n lagh ag iarruidh ùmhlachd iomlan uatha-san; thainig Criosd mar an urras gu ùmhlachd a thoirt air an son; agus 's ann mar sin a tha e sgrìobhta, "Trid umhlachd aon *duine* nìtear mòran 'nam fìreanaibh."

Faodar an fhirinn shòlasach agus àghmhor so a dhearbhadh gu soilleir o iomad earrann de fhocal De. Faicibh iad sin a leanas, 2 Cor. v. 21. " Rinn e esan da nach b' aithne peacadh, 'na iobairt pheacaidh air ar soinne, chum gu bitheamaid air ar deanamh 'nar fireantachd Dhe annsan." " Cha b' aithne do Iosa Criosd peacadh air bith." Bha e saor o pheacadh 'na ghné,— do bhrìgh gum b'e an ni naomha sin a rugadh leis an Oigh. Mac Dhe. Bha a bheatha air fad co fior-ghlan 's a bha a bhreith. Cha b' aithne dha peacadh 'an smuain, 'an guth, no 'an gniomh: thug e dùlan a naimhde bu ghairge a dhearbhadh gun robh e na pheacach. A deir e riu, " Co agaibhse chuireas peacadh as mo leth." Seadh, thainig an t-àrd nàmhuid, an droch-spiorad, agus cha d' fhuair e lochd ann,—aon pheacadh na chridhe, no idir 'na bheatha! 'S ann mar so a bha e na Uan De gun smal gun lochd, freagarrach gu bhi 'na iobairt iomlan, agus deas gu peacaidh an t-saoghail a thoirt air falbh.

Ach rinneadh Iosa Criosd, d'a nach b' aithne peacadh, *na pheacadh;* 'se sin le 'mheas da: chuireadh as a leth e air a cheart dòigh air a' bheil fhireantachd air a meas duinne. Am measg nan Iudhach theirte *Peacadh* ris an iobairt pheacaidh; mar shamhladh air so, theirear an so, gun d' rinneadh Criosd na *Pheacadh.* Rinn Dia e na pheacadh air *ar soin-ne;* 'se sin, gun do chuir Dia cionta ar peacaidh-ne as a leth-san. O mhòr ghràdh da phobull, chaidh e'n urras orra, a fhreagradh arson am peacaidh, agus a ghiulan am peanais. 'S ann mar sin a tha 'm Fàidhe Isaiah ag ràdh liii. 4, &c. " Gu deimhin ar n-anmhuinneachd ghiulain e, agus ar doilghiosan dh' iomchair e. Lotadh e arson ar peacaidh-ne; bhruthadh e arson ar n-aingidheachdan,—leag an Tighearn airsan aingidheachd gach aoin dinn."

'S ann a chionn gu 'm biomaid nar fireantachd Dhe

annsan a rinneadh Chriosd 'na pheacadh air arsoin-ne. Tha fireantachd a fìor cho'-chordadh do lagh Dhe, agus as a h-eug 'ais cha 'n fhaodar aon neach a shaoradh; oir tha e sgriobhta "Cha sealbhaich luchd deanamh na h-eucorach rioghachd Dhe," 1 Cor. vi. 9. Tha sinn uile nar luchd deanamh na h-eucorach, a chionn gun do bhrìs sinn an lagh. Cha 'neil neach fireanta, dheth fein, air thalamh,—agus gidheadh, as eug-'ais fireantachd, cha bhi sinn air ar saoradh! Ciod uime sin a ni sinn? co ris a dh' amhairceas sinn? Amhain air Iosa! "Gu deimhin, their aon, 's ann san Tighearn a tha fireantachd, agus neart agam." Cha deachaidh a ràdh, "Gur ann am oibribh no am aithreachas fein; cha 'n ann, no am chreidimh fein; ach gur anns an Tighearn Iosa a tha fireantachd agus neart agam,—fireantachd chum fireanachaidh, agus neart chum naomhachaidh." Fireantachd air a mheas domh chum gabhail rium, neart iasaid chum mo naomhachd fhaotuinn. Thug na fàidhean uile fianuis air-san; oir "tha fireantachd so Dhe, as eug-'ais an lagha, air a dearbhadh leis an lagh agus leis na fàidhibh." Eisd ris na tha Daniel ag ràdh uime ix. 24. "A chriochnachadh ea-ceirt, agus a chur crìch air lochdan, agus a dheanamh réite arson aingidheachd, agus a thoirt a steach fireantachd shiorruidh." Gu deimhin rinn Criosd so uile trid ùmhlachd gu bàs; agus mar so rinneadh crioch an lagha dheth, ni is e an dara ni a chuir sinn romhainn.

II. Tha Iosa Chriosd, trid fhireantachd, air fàs 'na chrìch an lagha.

I. Leis a so chuir e crioch air lagh nan *deas-ghnath*, no na h-orduighean sin, mar tha iobairtean, a bha nan samhladh air-san: cha robh annta ach faileas,—'s e Criosd an corp. Chuala sibh gun d-èigh Criosd beagan m 'an deachaidh e eug, *Tha e criochnaichte!* Mar gun abradh e, Tha na gheall mi do m' Athair

air a chriochnachadh,—tha na samhluidhean agus na fàisneachdan air an coilionadh, tha crioch air teachd air m' fhulangais,—chuireadh as do lagh nan deas-ghnàth. Mar so "thainig an lagh le Maois, ach gràs agus firinn, brigh agus bladh an iomlain, le Iosa Criosd."

2. Bha lagh nam modhanna, no lagh nan Deich Aitheanta, leis a sin air a shàsuchadh agus air àrduchadh; a rèir na fàisneachd ann Isa. xlii. 21. "Ardaichidh e 'n lagh, agus cuiridh e urram air." 'S eiginn gum faigh an lagh a rùn, agus gum bi e air a choilionadh gu h-iomlan 'no cha 'n fhaod sinne bhi air ar nochdadh 'an lathair Dhe; ach tha sinn neo-chomasach air a choilionadh dhinn fein. Gidheadh, a mheud nach b' urrainn duinn a dheanamh, rinn Esan e, mar ar n-urras. Tha 'n lagh ag iarruidh fireantachd oirn; 'si so a chrioch a tha aige san amharc; ach cha 'n urrainn duinne a dheanamh. Rinn Criosd air ar son e, agus tha e air fàs na chrìch an lagha chum fireantachd do gach neach a chreideas. 'S e'n lagh riaghailt iomlan na fireantachd. Tha e gu soilleir a' leigeadh fhaicinn ciod an fhireantachd a tha Dia ag iarruidh o dhuine. B'e a cheud rùn, gum biomaid fireanta a rèir an lagha. Tha nis rùn eile aige; 'se sin, mothachadh a thoirt duinn gu bheil sinn eacorach; agus mar sin ar treòruchadh a dh' ionnsuidh Chriosd, a lanchoilion e air arson. 'Se Criosd crioch *choilionaidh* an lagha. Tha fireantachd an lagha air a coilionadh, agus fhuaradh na bha aige san amharc, mar fhireantachd an làthair Dhe. Choilion esan na bha 'n lagh ag iarruidh; oir "thug e steach fireantachd shiorruidh." Leis a so tha 'n lagh dìolta; agus, coltach ri dioghaltair na fola, leanaidh e air ar tòir, ach gus an gabh sinn fasgadh ann an Criosd;—gheibh an creideach ionad-dion annsan, agus tha 'n lagh lan-toilichte air sgàth fhireantachd-san. Tha sinn a nis gu fheuchainn san,

Treas àite, Gu bheil an fhireantachd so air a toirt do gach creideach; no gur ann tre chreidimh a gheibh sinn còir oirre.

Tha 'n fhireantachd a dh' oibrich Criosd a mach air a buileachadh gu saor air a chreideach; 's amhuil a tha 'n t-abstol Pòl ag ràdh, Rom. v. 16. "Bha 'm breitheanas tre aon *choire*, chum dìtidh; ach a ta 'n saor thabhartas o mhòran chiontaibh chum fireanachaidh." Cionnas a dh' fhaodas sinne fireantachd neach eile fhaotuinn? Their sinne, air a cheart doigh air an do chuireadh ar peacaidh-ne as leth Chriosd, aig nach robh peacadh sam bith leis fein; gidheadh rinneadh e na pheacadh air ar soinne; air a mheas mar pheacach, agus chaidh buntainn ris mar pheacach: air an amhuil cheudna tha sinne aig nach 'eil fireantachd air bith leinn feinn, air ar deanamh 'nar fireantachd Dhe *annsan*—cha 'n ann annainn fein. Cha bhuineadh peacadh nan daoine-taghta do Chriosd, ach amhàin gun do chuireadh r'a chunntas iad; air an amhuil cheudna cha bhuineadh fireantachd Chriosd dhuinne, ach gun robh i air a' meas duinn, agus is deonach le Dia buntainn ruinne a rèir sin; tha e buntainn ruinn mar nach peacaicheamaid idir, agus a' gabhuil ruinn mar gu h-iomlan fireanta; air chor 's nach 'eil dìteadh sam bith dhoibh-san a chreideas.

Faodar gne a mheas so a thuigsinn o roinn a chinne-dhaonna ri càch a chéile. Tha sinn a' leughadh 'an litir an abstoil Phoil chum Philemoin, chum an do sgriobh e as leth Onesimus, seirbheiseach a theich uaithe, neach a dh' iompaicheadh a rìs, ag iarruidh air gabhuil ris:—" Ma rinn e eucoir ort, no ma dhligheas e ni sam bith dhuit, *cuir sin as mo leth-se*," cuir ri m' chunntas e. 'S amhuil a tha luchd-urrais buailteach gu fiachan chàich a dhioladh: tha na fiachan a ta iad a' dioladh air an cur as leth na h-aiteam arson a' bheil iad 'an urras, agus tha e air a mheas dhoibh-san mar gun dioladh iad fein na fiach-

an: agus 's ann mar so tha chùis mar gun abradh neach, " Cha 'neil san t-soisgeul ach deagh-sgeul,—gun d-thainig duine saibhir iochd-mhor a steach do'n dùthaich a dhìoladh fiachan dhaoine bochda."

A nis is leinne tabhartas àghmhor so na fireantachd tre chreidimh; theirear uime sin fireantachd a chreidimh rithe; agus " fireantachd Dhe, a ta tre chreidimh, agus a ta do gach neach a chreideas." Uaithe sin, theirear gu bheil sinn " air ar fireanachadh tre chreidimh; agus air ar saoradh tre ghràs, trid creidimh." Tha an neach a fhuair mothachadh air a pheacadh, 's a thuig a chunnart, air aomadh gu saoradh, agus a bhi air a shoillseachadh ann an eolas Chriosd, 's a' gabhuil gu deonach ri tabhartas so na fireantachd:—cha 'neil e faicinn slighe air bith eile:—tha e toilichte leis an dòigh so;—tha e 'gabhail ris an fhireantachd so, agus ag earbs' aiste chum gabhail ris gu taitneach le Dia.

Cumamaid do ghnà 'nar naire, gur e esan amhàin a ghabhas ris an fhireantachd so, an neach a tha mothachail gu bheil e dheth fein an-diadhuidh; 's a tha 'g amharc amach arson tearnadh o'n chor san d' fhàg an lagh e. Chual e tairgse an t-soisgeil; tha e toirt creideis da gu bheil e fior; a' gabhail tlachd ann a chionn gu bheil e math; a' cur cùl ris gach doigh eile chum saoradh fhaotainn, agus aontachadh gu cridheil gu bhi air a shaoradh tre ghràs. 'Se so an creidimh sin a tha gu tric air a chur an céill san scriobtuir le gabhail ri Criosd,—teachd a dh'ionnsuidh Chriosd,—agus earbsadh a Criosd.

AN CO'-CHUR.

Anis, mo chàirde gaolach, thugaibh fainear, guidheam oirbh, co cudthromach 'sa tha chùis. Thuirt Luter, an t-Ath-leasach'ear mòr, " Gui e fireanachadh tre chreidimh an stéigh air an eiginn do'n eagluis

seasamh no tuiteam." B'e post an Ath-leasachaidh e; 'se teagasg àraidh na h-eagluis ath-leasuichte e. Mar a chi sibh, " 'S ann amhàin as leth toilltinneas an Tighearn Iosa Criosd a mheasar sinne fireanta an lathair Dhe, tre chreidimh, agus cha 'n ann arson ar n-oibribh no ar toilltinneas fein. Uime sin, a chionn gur ann amhain tre chreidimh a tha sinn air ar fireanachadh, tha e na theagasg fallain, agus ro shòlasach." Aris, " O Dhe, tha thus' a' faicinn nach 'eil ar muinghinn 'an aon ni a ni sinn fein. 'S ann a tha sinn a mhàin 'g ar n-earbsadh ri d' ghràs neamhuidh. Cha ghabh sinn do dhànadas na thig chum do bhùird naomha, an earbsa r'ar fireantachd fein."

Gabh mar an ceudna am beagan so a leanas o theagasg na h-Eaglais Sasgannaich—" Cha 'n urrainn an duine e fein a dheanamh fireanta le oibribh fein, ann an cuid no gu h-iomlan; oir b' ann-danadas ro-mhor sin ann an duine, gun cuirte Ana-criosd suas an aghaidh Dhe, a chumail a mach gum faodadh duine le oibribh fein, dioladh a thoirt na pheacaibh, agus mar so e fein fhireanachadh. 'Se Criosd a nis am fireantachd-san uile a làn-chreideas ann; dhiol E an éiric air an son le bhàs; choilion e'n lagh air an son na bheatha. Tha 'n fhireantachd so a fhuair sinn mar so o thròcair Dhe agus o thoillteannas Chriosd, air a gabhail tre chreidimh, air a gabhail, air a meas taitneach le Dia, chum sinn a làn fhìreanachadh."

Smuaintichibh air a chùis so m' ur timchioll fein. 'S eiginn duibh bàs fhaghail. 'S fheudar dhuibh bhi air ur nochdadh am fianuis De naomha air am beag peacadh, agus a thuirt gum bàsuicheadh an t-anam a pheacaicheadh. Am bheil sibh a' feoraich,—" Ciod leis an d-thig mi ann am fianuis an Tighearna; leis an striochd mi mi fein an làthair an Dia is ro-àirde?" Chuala sibh, nach ann le aon oibribh fireantachd a rinn sibh. Tha iad neo-iomlan, agus mi-dhiongmhalta. Tha coi-measga peacaidh 'sa chuid is fearr

dhiubh. Na h-earbaibh asda. Cuiribh cùl ris an iomlan diubh, agus abruibh leis an abstol Pòl, " Seadh, gu deimhin, tha mi 'meas gach ni mar challdach agus mar aolach, chum gun coisinn mi Criosd, agus gum faighear annsan mi, gun m'-fhireantachd fein a bhi agam, ach i sin a ta tre chreidimh Chriosd, an fhireantachd a ta o Dhia tre chreidimh." Ma dh' earbas sibh a aon ni eile, tha sibh a' cur an aghaidh gràs De, agus ann an seadh ag ràdh, " Gun do bhàsaich Criosd 'an diomhain." Is toibheum so nach b' aill leibh a ràdh; ach tha gach fein-fhireantachd a' labhairt na cainnt uamhasaich ud. Cuimhnichibh na tha sgriobhta, 1 Cor. iii. 11. "Bunait eile cha'n urradh duine sam bith a chur, ach na chuireadh cheana, eadhon Iosa Criosd." Guilainidh so na aonar saoradh a pheacaich; géillidh gach còmhnadh eile an uair a thig àm na deuchainn, agus theid iadsan a dh'earbas asda fodha nan leir-sgrios.

Ach tha fiuthair agam ri nithe is fearr uaibhse, mo bhràithre, eadhon na nithe a bhuineas do shlainte. Tha dòchas agam gun d'fhuair sibh mothachadh air ur peacadh, agus mar an ceudna air fireantachd; gu bheil cìocras oirbh agus déigh aguibh orra. Biodh deagh mhisneach aguibh. Is e saor thiodhlaca Dhe a th'ann, air a bhuileachadh air a pheacach, gun deagh thoillteannas air bith ann fein. " Iarruibh agus gheibh sibh. Siribh, agus amaisibh sibh, buailibh, agus fosglar dhuibh e." Asluichibh creidimh o Dhia. Is e obair an Spioraid Naoimh oibreachadh annaibh. 'S ann le éisdeachd a thig creidimh. Buanaichibh ag éisdeachd an fhocail; agus biodh fiuthair agaibh, le feitheamh air Dia, gun neartaich e sibh gu creidimh a chur ri éisdeachd, chum gum bi e tarbhach d'ar n-anamaibh.

An do chuir aon neach agaibh an Tighearn Iosa umaibh? An esan stéigh ur dòchais? An i fhireantachd-san a charraig air a' bheil sibh a' togail; trusgan na

bainnse leis a bheil a mhiann oirbh teachd na làthair? Deanaibh gairdeachas. Is beannuichte ur sùilean, oir tha iad a' faicinn; agus ur cluasan, oir tha iad a' cluinntinn. Is beannuichte ur cridhe, oir 's ann leis a sin a chreid sibh chum slainte. Rom. x.10. "Ni mi gairdeachas gu mòr anns an Tighearn; bithidh m' anam aoibhneach ann am Dhia; oir chuir e orm éideadh na slainte; chòmhdaich e mi le truscan na fireantachd!" falluing a dh' fholaicheas gach peacadh a chuir mi 'n gniomh an smuain, an guth, no an gniomh! "falluing a dhìonas mi o chlaidheamh a cheartais, malluchd an lagha, agus gach dioghaltas a thoill m' aingidheachd air fad! truscan a ni rìomhach agus àillidh m'anam; a ni sgiamhach e mar a ghealach, soilleir mar a ghrian, agus iomchuidh air oighreachd nan naomh san t-solus!" Creideach Sonadh! imich romhad a' deanamh gairdeachas. Chaidh gath a bhàis thairis. Cò a dhìteas tu? Dh' fhirinnich Dia thu. Tha fios agad cò ann a chreid thu; agus gu deimhin coimheadaidh e an ni a dh' earb thu ris. Aramaich thu fein leis an fhireantachd so mar t-uchd-éididh; cumaidh i eagal o d' chridhe, ann an àm triobluid, agus aig uair a bhàis; agus air dhuit a bhi mar so air do dhìon, thig thu gu misneachail an làthair Dhe: Làn de aoibhneas naomh agus de thaingealachd, cuireadh do bheul agus do ghiulan an céill, gu bheil an ceart chreidimh a tha fireanachadh an anama, a' naomhachadh a chridhe, agus a' riaghailteachadh na beatha; agus gu "bheil gràs De a tha buileachadh slainte, a' teagasg dhuinn gach mi-dhiadhachd agus ana-mhianna saoghalta àicheadh, agus ar beatha a chaitheadh gu stuama, gu cothromach, agus gu diadhaidh, anns an t-saoghal so làthair."

SEARMOIN V.

ECCLES. vii. 29.

Rinn Dia an duine cothromach; ach dh'iarr iad fein iomadh innleachd amach.

'S IAD sin briathra Sholamh, righ Israeil, a shruth o gheur-bheachdachadh agus o fhein-fhiosrachadh. Air dha na buaidhean a b' àirde bhi aige, agus air a shuidheachadh san inbh a b' urramaiche, chuir e roimhe gun ruigeadh e air a ghliocas bu mhò; ach cha do shoirbhich leis a reir a rùin. Gidheadh thuig e, amaideachd mhor le choilion bean agus leannan a bhi aige, agus tha e ag ràdh, (rann 28.) "Aon fhear am measg mhìle fhuair mi; ach bean nam measg sin uile cha d' fhuair mi." 'Se sin gun d' fhuair e am measg a chomhairlich agus a luchd-rùine, aon fhear as am faodadh e earbsa; ach nach d'fhuair e a h-aon am measg a chuid ban agus a chuid leannan!—" Ach an ni so a mhàin fhuair mi," a deir e, " gu'n d'rinn Dia an duine cothromach; ach dh'-iarr iad fein iomadh innleachd a mach." Bha e cinnteach as a so. Cha robh teagamh sam bith aig ann; agus 's ann as leth an dol-air-ais so o Dhia a tha e cur gach olc a chunnaic agus a dh'fhairich e. Tha na briathran sin a' cur da ni an céill; 'se sin, Ceud *chor*, agus cor an duine an déigh dha *peacachadh* an aghaidh Dhe.

Air tùs, Thugamaid fainear ceud chor an duine, " Rinn Dia an duine cothromach."

Tha 'n duine 'cialluchadh a cheud duine, Adhamh; athair nan uile dhaoine, anns an robh an cinne-daonna uile air an gabhail a stigh. *Rinn* Dia e, a duslach na talmhuinn, agus shéid e na phollairibh anail na beatha, Gein. ii. 7. Rinn Dia *cothromach*, no *ceart* e;—cha 'n 'eil sin a' cialluchadh àirde no eireachdas a phearsadh; ach suidheachadh agus togradh inntinn. " Chruthaich Dia an duine na dhealbh fein,—na dhreach fein." Bha e a thaobh gne agus cleachdaidh diadhaidh; bha deagh rùn aig a thaobh Dhe, le gràdh do'n ni a bha math, agus le fuath do'n olc. Cha robh an lagh air a sgriobhadh air clàraibh cloiche, ach 's ann a bha e air a sgriobhadhh air a chridhe.

Bha *inntinn* luchdaichte le fior eolas Dhe (Col. iii. 2.) B'aithne dha a Chruthai'ear; bha e eolach air a bhuaidhibh glòrmhor, a chumhachd, a ghliocas, a naomhachd, agus a mhaitheas;—bha fios aige air a dhaimh ri Dia, a dhleasnas da, agus mar bha e 'n earbsa ris; chunnaic e gloir agus maitheas De na oibribh; thug e fainear iad, chum gun d-thugadh e glòir do Dhia annta;—uime sin tha sinn a' faicinn gun d-thug e ainm air gach creutair, ni a tha feuchainn, gun d-thug e fainear iad, agus gun do thuig e an gne.

Bha *thoil* a reir ri toil De. Cha robh a thogradh chum uilc mar tha sinne an tràs; ach bha toil a chridhe do ghnàth ag aomadh chum toil De anns gach ni.

Bha *ceudfaith* anama naomha agus néamhuidh. Bha ghràdh do Dhia thairis air gach ni eile; mheas se e mar am math a b' àirde, agus priomh thobar a shonais;—bu toigh leis na creutairean air sgàth Dhe: agus thug gach eireachdas agus taitneachd a mothaich e annta, air a Dhia a ghràdhachadh ni bu mhò.

Bha'n duine sa chor so, fior bheannuichte agus

urramach; bha inntinn sìochail; bha a choguis socair; cha robh eolas aig air cionta; cha do 'mhothaich e nàire; bha eagal an an-fhios da;—cha robh buaireis mhi-thlachdmhor a' cur dragh air anam; bha a choip saor o thinneas agus o chràdh;—bha e 'cainnt r'a Dhia; agus bha e co sonadh 'sa b'urradh Phàrras fhàgail.

Nam buanaicheadh e sa chor neo chiontach so ùine àraidh, bu dòcha gun rachadh atharrachadh do néamh gun chràdh gun bhàs; agus bhiodh a ghineil air fad air an co'-dhaighneachadh sa chor naomha agus shonadh cheudna, gun bhi'n cunnart tuiteam mar rinn esan; oir, mar tha e dearbh-chinnteach gun d-thainig an cinne-daonna uile o Adhamh, gu bheil iad air an riobadh na leagadh-san; faodaidh sinn gu ceart a bharaluchadh nam buanaicheadh esan na neo chiontas, gum biodh co'-pairt aig a shliochd uile na dhuais shonadhsan;—ach mo thruaighe! "ged a chruthaich Dia an duine ceart, gun d'iarr e iomadh innleachd a mach;" "thuit an crùn bharr a chinn, dhealaich a ghloir ris" Is cùis so a tha ro-fheumail dhuinn a thuigsinn;—is e so aon de cheud thùs ar creidimh, ris am bheil gach ni eile an earbsa;—"oir, mar 'eil an duine an eas-aonachd r'a Chruthaigh'air, ciod am feum a bh'air Eadar-mheadhonair? Mar robh e truaillidh agus caillte, ciod am feum a bh'air Fear-saoruidh agus air Slanuigh'ear? Mar robh e na thràill do'n pheacadh, c'arson a tha e air a shaoradh le Iosa Chriosd? Mar robh e neo-ghlan, c'arson is eigin da bhi air ionnlad ann am fuil an Uain? Mar robh anam fo eucail, ciod am feum a bha air Léigh néamhuidh? An aon fhocal, mar robh e ann am peacadh, c'arson a bha'n nuadh-bhreith co-feumail, 's gu bheil Criosd gu soilleir ag ràdh, as eug'ais "nach faic aon neach rioghachd Dhe?"—Thugamaid mata fainear san dara àite,

Do chor an duine an déigh aha tuiteam. Air do Shatan a bhi lan fuath do Dhia, agus farmadach mu

shonas an duine, dhealbh e innleachd gu sgrios le cuilbheartachd mhalluichte. Thug e ionnsuidh "air an aon bu laige!" air tùs a' cur cheistean, agus a rìs ag àicheadh focal De; a cur an ceill na h-àithne gun robh a meas itheadh tuille 's teann, agus gun robh itheadh neo-lochdach, seadh, ro-tharbhach! "Cha'n fhaigh sibh gu cinnteach bàs," a deir am buaireadair, —ged a thuirt Dia, *Gu deimhin gheibh sibh bàs!* Mar so chaidh Eubh a mhealladh, agus dh'fhàs i na meadhon air a fear a mhealladh cuideachd!—Mar so thuit ar ceud-sinnsir o'n cheud staid fhior-ghloin agus bheannuichte san do chruthaicheadh iad!—agus mar chomharradh air fearg uamhasach Dhe ga chionn, chaidh am fògradh amach a gàrradh Edein.

Ach 's eiginn duit a thoirt faincar, trid tuiteam ar ceud-sinnsir, gun do thuit an sliochd uile san leagadh cheudna. Tha 'n t-abstol Pòl a'toirt dearbhaidh dhuinn air a chùis, Rom. v. 12. "Tre aon duine, thainig peacadh a steach do'n t-saoghal, agus bàs tre'n pheacadh; mar sin thainig bàs air na h-uile dhaoinibh, do bhrì gun do pheacaich iad uile;" agus ann an rann 15. "Fhuair mòran bàs tre choire aoin;" rann 18. "Tre chionta aon duine, thainig breitheanas air na h-uile dhaoinibh chum dìtidh."

Tha ar gne gu h-iomlan truaillidh, a thaobh an tuiteam ann an Adhamh. Tha ar cridheachan a thaobh nàduir feolmhor agus saoghalta. Tha sinn a' cur cùl ri Dia,—tobar ar sonuis; agus gu h-eacéillidh a' toirt oirp air sinn fein a dheanamh sonadh ann am peacadh agus ann an amaideachd; no mar tha stéigh ar teagaisg ag ràdh, gun d-iarr sinn iomadh innleachd a mach; iomad co'-riasunachadh faoin,—iomad ceist agus rannsuchadh amaideach. Faodaidh sinn ar truailli'eachd a leughadh nar truaighe. San staid chaillte sa bheil sinn cha 'neil tlachd againn ach do nithe talmhuidh; agus leo sin tha sinn gu tric air ar mealladh. Ciod a tha ann an innleachdan lionmhor

dhaoine, ach oirpean faoine agus aingidh gu ruigheachd air sonus as eugais De, agus an aghaidh a thoile! Nach lionmhor na h-innleachdan a thoileachadh na h-inntinn? Nach iomad leabhar faoin a tha air a chur a mach, agus a tha gu dùrachdach air an leughadh, gu mòr ni 's mò no focal na firinn! Nach lionmhor na h-innleachdan a tha thoileachadh na sùl! Nach iomad ni tha air a dhealbh chum a chluas a thoileachadh! eadhon gach ceol le guth agus inneal. Nach iomad ni a tha air iarruidh chum am blas a thoileachadh! eadhon a bhi 'g iarruidh gach còcaireachd rìomhach, agus gach ni annasach o gach ceathrna de 'n domhan. Nach lionmhor iadsan ris am faodar a ràdh, gur i an cearna an teampull, an còcair an sagart, agus am brù an Dia! Nach iomad innleachd a thùradh gu aimsir a mharbhadh, mar theirer ris. Ge gearr ar beatha, agus 's tric a tha sinn a' gearan gu bheil i co gearr, gidheadh 's airsneulach, trom, mall a tha i triall, le mòran. 'S ann air a shon sin a tha choilion toileachadh air iarruidh chum cuir as de'n aimsir. Mo thruaighe! cha' n fhada gus am bu mhiann leo-sin aon uair de na tha iad a' mi-bhuileachadh san àm, an uair nach bi aimsir ann ni 's mò! Nach iomad innleachd a thùradh chum uaill agus fearas-mhòr a thoileachadh! Nach iomad innleachd a tha air an dealbh gu sinn a dheanamh ni 's rìomhaiche na ar coimhearsnaich! Nach iomad innleachd a chaidh a dhealbh gu fàs saibhir agus urramach! Chum ruigheachd air so struighidh daoine an neart, agus cuiridh iad an slainte agus am beatha an cunnart! Nach iomad innleachd a thùradh gus an car a thoirt as ar nábuidh! Ach tha innleachdan is measa na iad-sin mu thimchioll creidimh. Nach iomad innleachd mu theagasg!—Nach lionmhor iad a tha teagasg àitheanta dhaoine arson firinn Dhe! Nach iomadaidh innleachd ann an aoradh Dhe! eadhon iodhal-aoraidh, agus saobh-

chràbhadh, nithe a tha gràineil le Dia, agus caillteach do dhaoinibh. Nach iomad innleachd a tha mu thaitneachd le Dia! Cha 'neil ach aon slighe fhior ann,—agus 'si sin Criosd; ach fhuair daoine amach mìle slighe eile, an àite cumail air an t-slighe cheirt so; a'gabhuil os laimh gun cliuthaich iad iad fein do Dhia tre an deagh-bheus, am maitheas, an deagh chaithe-beatha, an seirc, an cràbhadh, agus am fulangais.

Gun tuille 'radh mu thimchioll *innleachdan;* gabhamaid beachd coit-chionn air an duine na chor trid an leagaidh.

Faic cia aineolach a tha inntinn! Nach truaillidh agus bochd a tha cor iomad neach, dlùth air gne nam brùidean fein,—Innseanaich, Muinntir America, agus tràillean Africa! Seadh, eadhon anns an Roinn-Eorpa fein, a tha ni 's mò eolas; agus ann am Breatunn cuideachd,—dùthaich a tha lan euglaisean agus Bhìobalan! Nach lionmhor neach a tha ann an dorchadas agus fo sgàil a bhàis! Tha iomad neach a tha oileanaichte, 'sa tha geur-chùiseach ni 's leoir mu nithibh saoghalta, aig nach 'eil eolas air Dia, nach aithne dhoibh iad fein, agus nach mò is aithne dhoibh Iosa Criosd. Nach iomad neach a shaoilear a bhi cràbhach, a tha toirt aoradh "do Dhia neo-aithnichte," air dhoibh a bhi aineolach air an cor caillte; agus uime sin tha aineolach air an t-slainte a tha trid an Fhir-shaoruidh.

Ach cha 'n e aineolas an t-iomlan. Thoir fainear *feolmhoireachd* na h-inntinn. Chaidh an cridhe air seacharan o Dhia. Cha chaomh leis eolas a ghabhail air Dia. Nach iomad neach a tha 'g ràdh ri Dia, "Imich uainn, cha 'n àill leinn eolas air do shlighibh;" agus mo chàirde, feuchaibh an e so cor aon neach aguibhse? Mar biodh a chùis mar sin bu toigh libh urnuigh. C'arson a tha sibh a' dearmad a Bhiobuill?—c'arson a tha sibh a' briseadh na Sàb-

aide? c'arson a tha sibh a' gabhuil tlachd ann an co'-chomunn nan aingidh, agus a' deanamh fanoid air na h-ionracain chràbhach? Tha 'ur coguis air uairibh a' toirt achmhasan duibh arson sin a dheanamh, oir tha sibh fiosrach gu bheil iadsan ceart, agus gu bheil sibh fein air seacharan; agus nam bitheadh sibh air leabuidh a bhàis, bu mhath libh a bhi nan cor-san. Tha anam neo-bhàsmhor aguibh, a tha fios aguibh is eiginn a bhi sonadh no truagh gu siorruidh; 's gidheadh 's ann a tha 'ur caithe-beatha mar nach biodh anam idir agaibh. Agus ged is e diadhachd prìomh-ghnothach an duine gidheadh 'se 'n t-aon ghnothach a tha sibh a' dearmad; is coma libh daoin eile fhaicinn ga ghnàthachadh. An e nach tabhair so mothachadh dhuibh gu bheil sibh da rireadh feolmhor? "Aithnichear leanabh air a bheusaibh,"— "tha amaideachd ceangailte ann an chridhe leinibh." Gnath. xxii. 11.; xxii. 15. Nach d-thug thu riamh fainear do fharmad, àrdan, agus buaireas cloinnebige? Cha 'n ann o chàch a dh' fhoghlum iad na nithe sin; thainig iad leo a dh' ionnsuidh an t-saoghail; rugadh iad ann am peacadh.

Beachdaich air muinntir òig. Tha sìol a pheacaidh a bha nan gne, a' fàs suas gu follaiseach;—tha ea-ceart a nis a' teannadh ri teachd fo bhlàth. Faic mar tha 'n t-òganach dàna, ceann-laidir, uaimhreach, àrdanach, a' deanamh tàir air a gheintiribh, 's a' cuir cùl ris gach comhairle, chum gum faigh e ana-miann a shàsuchadh, ged a chuireas e a shlainte, a chliu, agus a bheatha fein an cunnart. Co air nach bi mulad ri bhi faicinn an deothas mearrachdasach leis a' bheil fir agus mnai a' caitheadh am beatha gu neostuama, neo-gheimnidh? Tha'm peacadh so gu ladurna a' buadhachadh; agus ged a mheasas cuid e na pheacadh faoin, innis doibh gun toir Dia breith air luchd-striopachais, agus adhaltrannais. Eabh. xiii. 4.

Ciod a their sinn mu *mhi-naomhachadh?* "Arson

mhionnan tha'n tìr a' caoidh!" Tha Breatunn ag osnaich arson a pheacaidh ghraineil so, a chionta mhi-tharbhach so,—tha na sràidean, na rathaidemora, na mach-thirean, na tighean-òsda, gu h-eacéillidh a' bruchdadh a mach na cainnt ghràineil so! Is uaigh fhosgailte sgòrnan fear nam mionn, a' sìor-labhairt mionnan agus malluchdan, ni a tha ni 's fuathaiche le Dia na tha fàile cairbh lobhta do dhuine. Tha so co coitchionn 's nach 'eil suim againn da chiontaichead; ach ciod a deir an lagh? "Cha tabhair thu ainm an Tighearna do Dhe an diomhanas, oir cha mheas an Tighearna neo-chiontach esan a bheir ainm an diomhanas." Tha mionnan-eithich na pheacadh a tha ro-lionmhor san tìr so. Tha mionnan gu tric air an tabhairt gun chùram gun treibh-dhireachd; seadh 's minig a tha chùis ga leigeadh gu ràidhe Dhe mu fhirinn nam mionn, ged a tha dearbh-fhios aig an eitheach eucorach gur i bhreug a th' ann. Tha mi-naomhachadh agus eitheach nam peacaidh thairis air peacaidh eile, a leigeadh ris gu bheil an duine gu h-eagallach air tuiteam o cheud chor, agus anabharr' aingidh; no cionnas a ghnàthaicheadh e, no a bhiodh spéis aige do na peacaidh ghràineil ud?

Cha bhiodh ùin' againn air labhairt mu mhìle olc eile a tha teachd a mach as a chridhe. Leugh an cunntas a tha Criosd fein a' toirt umpa, Mat. xv. 19. "Tha droch-smuainte, mortadh, adhaltras, striopachas, gaduigheachd, fianuis-bhréige, toibheum, a' teachd as a' chridhe; is iad so na nithe a shaluicheas an duine."

Tha na sgriobtuir a' toirt iomadh dearbhadh air an fhirinn bhochd so. Leugh na nithe a leanas. Gein. vi. 5. "Agus chunnaic an Tighearna gum bu mhòr aingidheachd an duine air an talamh, agus gun robh uile breithneachadh smuaintean a chridhe a mhàin olc gach aon là; agus b' aithreach leis an Tighearna gu'n d-rinn e 'n duine air an talamh; agus thog e

doilgheas da 'na chridhe." Faic Gen. viii. 21. "Tha smuainte cridhe an duine olc o òige." Faic mar an ceudna, Iob xi. 12. "B'àill leis an duine fhaoin a bhi glic, ged is ann mar loth asail fhiadhaich a bheirear duine;" agus caib. xv. 14. "Cò e an duine, gu'm biodh e glan? agus gu'n saoradh esan e féin, a rugadh o mhnaoi?" Ach mu'n saoileadh aon neach nach 'eil an sluagh uile co olc, agus nach 'eil na nithe sin air an labhairt ach a mhàin riusan a tha comharraicht' ann an aingidheachd, thoir fainear ciod a tha focal De ag ràdh, Salm xiv. 2, 3. "Dh' amhairc an Tighearn a nuas o nèamh air cloinn nan daoine, a dh' fheuchainn an robh neach ann a bha glic, a bha 'g iarruidh Dhe. Chlaon iad uile; tha iad *gu leir* air fàs salach: cha 'neil neach ann a ni maith, cha 'neil eadhon *aon*." An aon fhocal, faic fior-dhreach an duine mar tha e air a chur sios, Ier. xvii. 9. "Tha 'n cridhe cealgach thar na h-uile nithe, agus anabharra aingidh; cò 's urradh a thuigsinn!"

Air an doigh so tha 'n fhirinn uamhasach, ach fheumail, so air a dearbhadh. Cha' n fhaod aon neach àicheadh, ni 's lugha na dh' àicheadhas e focal De: ach mur leoir leat na dearbhaidh sin, beachdaich air cor a chinne-daonna san àm, agus chi thu dearbhadh gu leoir gu bheil iad ann an cor truagh. Tha firinn a' còmhdach gur neo-mhearachdach a chùis. Nach cùis iongantais na tha de thruaighe san t-saoghal! nach lionmhor iad a tha air an claoidh le cràdh no le bochduinn! 'S aobhar ìoghnaidh gu bheil na h-urrad ann diubh; gum biodh *aon* neach a' fulang ann cruthachadh an deagh Dhe! 'S cinnteach gu bheil cionfath air; agus mar innseadh focal De dhuinn ciod e, bhiomaid am feasd aineolach air. O, Adhamh, ciod a rinn thu! O, dhuine, ciod a tha thu do ghnàth a' deanamh! Nach 'eil "an talamh malluichte air sgàth an duine?" agus c'arson a tha e toirt a mach drisean agus droigheann co pailt, am

feadh nach dthoir e mach luibhean feumail, meas, agus pòr, gun mhor shaothair? Tha 'n talamh a' teagasg na firinn so dhuinn ; 's am feadh a tha 'n duine a' faighinn arain lathail le falas a ghnùis, tuigeadh e gur e peacadh is aobhar air. Thuit an duine, agus tha corruich air Dia.

Tha 'n talamh air uairibh air a bhàthadh le tuiltibh cunnartach ; air uairibh eile tha e air a thioramachadh le tart anabarrach. Tha tairneanach uamhasach a' crathadh nan nèamha ; tha mill dhealanaich a' soillseachadh nan speur ! Tha critheanna-talmhuinn eagallach a' sgoltadh an fhuinn 's a' slugadh suas nam mìltean ! Tha sleibhtean loisgeach a' brùchdadh a mach an an-teas marbhtach. Tha 'n cuan uaibhreach, le thonnaibh atmhor a' slugadh suas nam maraichean brònach nam mìltibh ! Tha phlàigh chlaoidhteach a' sguabadh air falbh an t-iomlan de luchd-àiteachaidh bhailtean ann an ùine ghearr ! Ciod is cainnt de na teachdairean uamhasach sin ? Tha iad gu h-aon-sgeulach ag ràdh, "Thuit an duine, agus tha corruich air Dia." Thugaibh mar an ceudna fainear cràdh nam ban an àm clann a thoirt chum an t-saoghail. Beachdaichibh air caoiran, air gul, air cràdh, agus air bàs naoidheana. Smuaintichibh air a choilion galar cràiteach 's a tha 'n tòir air a chinne-daonna. Cha 'n eil an saoghal ach mar thigh mòr eiridinn; agus 's ainmig a chi sinn tigh anns nach 'eil cuid-eiginn tinn. Nach iomad neach d' ar co'-chreutairean a tha sa cheart ám so air an sàruchadh le bochduinn, air an claoidh le h-anshocair, no air àird a chuthaich ! Gabh beachd air do cho'-chreutair air adhart a bhàis. Seall air a ghnùis air call a lì. Faic mar tha e sa phlosgail ; mar tha e 'g osnaich, agus an spàirn chruaidh. Fadheoidh, faic mar tha e toirt suas an deo, le cheud a ghabhuil de 'n t-saoghal thruaillidh so. Faic a chorp na shìneadh gu fuar rag air an eisinn. Ged a bha e roimhe co ionmhuinn le

dhaimhich, cha 'n fhada gus am bi iad toileach air a chur sa am fradharc, agus gun taisg iad e ann an leabuidh thosdaich na h-uaighe. Nach anabarrach an dearbhadh a tha so a' toirt duinn m' ar cor peacach! Gu cinnteach thuit an duine, agus tha corruich air Dia.

AM FEUM.

Agus anis ciod a their sinn ris na nithe sin? An e so cor an duine? Feuch co feumail 's a tha e dha a thuigsinn! Thug sinn fainear air tùs gur e aon do cheud-thùs ar creidimh e, agus mar bi fios aguinn air so, cha 'n urrainn duinn a chuid eile a thuigsinn. " An uair a tha dubhar air a chridhe, tha gach ni eile dorcha. Faodaidh sinn fior-fheumalachd nan tri nithe so a leanas a thuigsinn o na chaidh a ràdh, eadhon, Saorsadh, Aithreachas, agus Ath-ghineamhuinn.

1. Saorsuinn. Is fuathach le Dia am peacadh. Tha peacadh gar fàgail gràineil na shealladh. " 'Se'm bàs duais a pheacaidh." " Iocaidh e corruich agus fearg, àmhghar agus cràdh, air gach neach a ni olc." Cionnas mata a théid sinne as o léir-sgrios? Gu ma beannuichte gun robh Dia, arson gun do ghràdhaich e'n saoghal co mòr, 's gun d-thug e aon ghin Mhic gu bhi na Fhear-saoruidh agus na Shlanui'ear dhuinne. Dh' fhuiling Criosd am bàs arson pheacach, " am fìrean arson an neo-fhirean, chum ar toirt a dh' ionnsuidh Dhe." Tha réite air a dheanamh arson aingidheachd trid fhola; agus le a Spiorad tha ar nàdur air ath nuadhachadh; air chor 's gum faod sinn bhi air ar gabhail a stigh gu deagh-ghean agus iomhaigh Dhe. O Iosa ciod nach d-rinn thu chum ar saoradh o chionta agus o chràdh, chum docair a chiùineachadh, chum gath a bhàis a n-haolachadh, a thoirt duinn sonais, ann an càil, air thalamh,

agus gu dheanamh cinnteach dhuinn fad linne na siorruidheachd!

2. Mar an ceudna faicibh am feum a tha air Aithreachas, no a shamhuil de mhothachadh agus de shealladh air peacadh 's a threoraicheas sinn gu bròn diadhuidh, agus gu fein-fhuath. 'S e 'm peacadh an t-aon ni is fuathach le Dia, agus cha mhòr nach e an t-aon ni is toigh leis an duine: ach bheir gràs oirn fuath a thoirt da, agus dhuinn féin air a shon. Mo thruaighe nach fad o so a ghabh iomad neach a tha 'g ràdh Criosdui'ean riu fein! Eisd ris an Pharis-each uaibhreach ag ràdh. "A Dhe, tha mi toirt buidheachas duit nach 'eil mi mar dhaoin eile;" no a' deanamh uaill gu bheil aige deagh-chridhe, agus coguis ghlan; gu bheil e, a réir a chomais, a' cur a dhleasnuis an gniomh, agus nach d-rinn e dochair riamh air neach sam bith. 'Si so cainnt ghnàth-aichte anama truagh a tha air am mealladh, a tha aineolach air plàigh an cridhe fein. N' ar leigeadh Dia gur e so cor a h-aon aguinne. Gu ma fearr leinn a dheanamh, mar rinn na deagh dhaoine, air a' bheil iomradh aguinn san sgriobtuir, ar peacaidh aideachadh, fuath a ghabhail oirn fein air an son, agus aithreachas a ghabhail ann an duslach agus an luaithre. An sin gabhaidh sinn gu tàingeil ri saor thròcair agus ri maitheanas caomh Dhe trid Iosa Criosd.

3. Uaith sin, tha sinn mar an ceudna a' faicinn am feum a th' aguinn air Ath-ghineamhuinn. Cha leoir aon ni as eug'ais so: oir tha bhi cur an aghaidh nàduir ion-samhuil ri bhi cumail coileach-gaoithe leis an laimh, agus co luath sa leigear as e, theid e a rithist m' an cuairt leis a ghaoith. Ma tha sinn air ar breith ann am peacadh, 's eigin duinn a bhi air ar breith a rìs. 'S amhuil a tnuirt ar Slanuighear ri Nicodemus, Eoin iii. 3. "Gu deimhin deimhin a deiream riut, mur beirear duine a rìs, nach faod e rioghachd Dhe fhaicinn." 'S eiginn duinn cridhe

nuadh a bhi againn; 'se sin rùn nuadh cridhe; a leithid de chaochladh o'n leth a stigh rìs am faodar gu co'-thromach cruthachadh ùr a ràdh; agus 'se so gu mòr is mò na baisteadh le uisge. 'S eiginn gum beirear o uisge agus o'n Spiorad Naomh; 'se sin, 's fheudar dhuinn cumhachd an Spioraid fhaireachduinn air ar n-inntinne, a tha cosmhuil ri drùghadh an uisge air a chorp, chum a ghlanadh o pheacadh. 'S e uisge sa bhaisteadh an comharradh faicinneach o'n leth a muigh; ach tha mar an ceudna gràs spioradail o'n leth a stigh ann; agus 'se so buille bàis a pheacaidh, agus culaidh ghintein na fireantachd. 'S fuathach leis an duin' iompaicht' am peacadh; agus iarruidh e gu durachdach saoradh uaithe. 'S i cainnt an anama, Imich uam a pheacadh, imich uam am feasd; a nàmhuid Dhe; a cheusadair mo Shlanuighear; thus' a tha cur campar air an Spiorad; a mhalluchd na talmhuinn; a nimh m' fheola; a phlàigh m' anama; agus namhuid m' uile shonuis.

Nach feumail duinn, mata, eolas a bhi aguinn air ar staid chaillte! 'S e oirp ghramail nàmhuid ar n-anama sinn a shaoilsinn gu bheil ar cor tearuinte. 'Si obair mhòr agus ghràsmhor Dhe air fior chor a leige ris duinn. Gun deonaicheadh an Spiorad Naomh a bheannuchadh air na chaidh a ràdh mu thimchioll, chum 's air dhuinn eucail ar nàduir fhaicinn, gum bi mòr mheas aguinn air Ard Leigh ar n-anama; gun irioslaich sinn sinn fein san duslach an làthair Dhe; ach san àm cheudna ag amharc suas ris arson mathanais, agus arson gràs an naomhachaidh, chum ar n-ath-nuadhachadh gach là ann an spiorad ar n-inntinn, gus am bi sinn iomchuidh arson neamh a shealbhachadh, far nach aithnichear peacadh no bròn ni 's mò; agus maille ris a mhuinntir shaorta, an cuir sinn an céill ar saoradh glormhor o sgrios an leagaidh, a' cur slainte as leth Dhe agus an Uain gu suthain agus gu siorruidh! *Amen.*

SEARMOIN VI.

EPHES. i. 7.

Anns sam bheil againn saorsa tre fhuil-san.

FAODAIDH e bith gur e 'm focal Saorsa is mò brìgh, seach aon fhocal eile a tha 'nar cainnt gu h-iomlan. Gun teagamh 'se saorsadh am beannuchadh is mò is urrainn Dia a bhuileachadh no daoine fhaotuinn. 'Se so a tha 'gleusadh nan clàrsaichean neamhuidh. 'Se so bladh an òrain ghnàth-ùir sin nach urrainn aon neach a sheinn ach a mhuinntir Shaorta.—" Is aithrigh, an t-Uan a chaidh mharbhadh, air cumhachd, agus saibhreas, agus gliocas, agus neart, agus urram, agus gloir, agus moladh fhaotainn; oir shaor thu sinn do Dhia trid t-fhola fein, as gach uile thréibh, agus theangaidh, agus shluagh, agus chinneach."

Tha saoradh an duine, ge b'e ainm leis an cuirear an céill e, a ghnath a' cialluchadh gun do thuit e, gun robh e ciontach, leir-sgriosta, agus neo-chomasach air e fein a shaoradh; agus gus an tuig sinn so cha 'neil e'n comas duinn aon fhocal de 'n t-soisgeul a thuigsinn air mhodh ceart. Tha 'n duine ann an galar cunnartach; 'se Criosd an Leigh, agus 'se slainte no saoradh a leigheas;—tha e ruisgte; sgeudaichidh Criosd e le fhireantachd:—Tha e an uireasbhuidh; 'se Criosd a bhiadh agus a dheoch:—tha e an dorchadas; 'se Criosd a sholus:—tha e na sheasamh

aig a mhòd, fo chasaid, agus ullamh gu bhi air a dhìte; tha Criosd a' dol an urras air, agus a' tagradh fhireantachd chum fhireanachadh. 'S amhuil a tha e san steigh-theagaisg. Tha 'n duine fo dhaorsa; dhìol Criosd éirig, agus choisinn e a shaorsa.

Thigibh, mo chàirde, agus thugamaid fainear an teagasg cudthromach so; agus cumamaid 'nar n-aire gur ann a tha sinn a' socruchadh ar n-inntinne air a chùis thaitnich sin air a bheil cridheachan agus clàrsaichean nan naomh ann an gloir a' smuainteachadh; is air am bi sinne a' sìor chainnt gu siorruidh, ma bhitheas sinn a' measg muinntir shaorta an Tighearna.

'Se saorsadh, am measg dhaoine, muinntir a thoirt o dhaorsa, agus o bhraighdeanas, tre ghniomh treubhach, no le éirig a dhìoladh arson am fuasglaidh. Tha mar a shaor Criosd a shluagh taghta, o thruaighe an leagaidh, air a chur an ceill air an doigh so; a chionn gu bheil iad, a thaobh naduir, ann an cor truagh, fo dhaorsa agus nan traillean, o'n robh e eacomasach dhoibh iad fein a shaoradh; agus mar rachadh an saoradh, gum biodh iad gu tur caillte. Ach, o shaor ghràdh, agus o chaomh thròcair, ghabh Criosd mac Dhe an saoradh os laimh: agus le coi'-leasachadh iomchuidh iocadh, eadhon fhuil phriseil fein, mar éirig air an son, shaor e iad o leir-sgrios, agus dh' aisig e iad gu saorsainn.

Chums gur feaird a thuigeas sinn saoradh an duine chaillte, thugamaid fainear, *a Bhraighdeannas,*—*A neo-fhoghaintichead fein*—agus *Meadhona a shaoraidh.*

Air tùs, thoir fainear cor duine na chiomach agus na thràill. 'S iad ciomaich am measg dhaoine, muinntir a theid a ghlacadh an àm cogaidh, 'sa nitear priosunaich dhiubh. 'S iomad àm a chaidh an gnàthachadh gu h-olc; an cur gu nàire; an oibreachadh gu goirt; air an cuibhreachadh le slabhruibh, ann

am priosun, no 'g oibreachadh fo thalamh; ceangailte ri roghaibh carbad am fir-ceannsuchaidh; agus air uairibh air an cur gu bàs air mhodh an-iochdmhor. Gus an là an diugh tha na Daoine-dubha air an gnàthachadh mar chiomaich, agus air an cumail an daorsa. Tha Loingis air an cuir a mach o Shasgunn gu Africa, chum mòran diubh fhaotuinn gu bhi nan tràillean. Tha iad air an goid, agus air an glacadh fo ioma leithsgeul malluichte; air an spìonadh o chaidreamh an dàimhich; air an co'-éigneachadh air falbh o'n dùthaich; air an dinneadh fo thobhta soithich; agus an uair a bheirear iad chum Innsean-na-h-àird-an-Iar, air an reic mar ainmhidhean sa mhargadh. Tha iad an sin air an claoi le h-obair ghoirt, agus gu minig air an droch gnàthachadh, gus an cuir am bàs crioch air an truaighe, no an saorsainn air a cosnadh le luach ìocadh air an son.* Na shamhuil sin de chor, faodar a ràdh gum bi duine air a shaoradh; agus air dha sgur o bhi na thràill, fàsaidh e na shaor-dhuine. Faodaidh so caileigin de bharail a thoirt duinn mu ghne na Saorsadh. An uair a chruthaich Dia an ceud duine, rinn e ionraic e; rinn e saor e; ach cha b' fhada gus an do chaill e a shaorsainn. Thug Satan ionnsuidh air, agus bhuadhaich e; cha 'n ann a mhàin air-san, ach air uile shliochd. 'S an staid so rugadh sinn, tha sinn a' caitheadh ar beatha, agus innte bàsuichidh sinn, agus theid sinn am mugha, mur bi Saoradh Chriosd air a chàramh r' ar' n-anamaibh leis an Spiorad Naomh. Bu truagh leibh cor ioma traill nam faiceadh sibh iad ceangailte le slabhruibh troma; nam faiceadh sibh iad air an rùsgadh, am maoin air a bhuintuinn uatha, no air an reic mar bhrùidean; nam faiceadh sibh iad air am mi-ghnàthachadh agus air am bualadh; agus air an claoidh gu bàs ann an cràdh agus ann an dòlas. 'Se

* O na chaidh so a sgriobhadh, sguir an cleachda so.

so, ma ta, ar cor fein, a thaobh nàduir. Bhuadhaich an droch-spiorad oirn; 's fad a ghabh sinn o'r ceud staid shonadh; a dh' easbhuidh air fior shaibhreis, iomhaigh agus deadh-ghean De; air ar ceangal agus fo chuibhreach ar peacaidh; fo chumhachd a bhuaireadoir a shàsuchadh ar n-ana-mianna gràineil; agus, mar dean gràs a bhacadh, buailteach gu bhi air ar gairm le bàs a steach do shiorrui'eachd, chum duais ar peacaidh fhaghail, eadhon, truaighe shiorruidh.

O'n chor bhochd so cha'n urrainn duinn sinn fein a shaoradh. Cha 'neil aon chuid an toil no'n cumhachd aguinn. 'Si truaighe shonruicht an duine lochdaich nach aithne dha a thruaighe fein. Tha priosunaich eile ag osnaich arson saorsaidh. Cha'n eil urrad ainmhidh no eun, ma theid an glacadh, nach dean strìgh chum bhi saor; ach tha peacaich neo-umhailleach ag àicheadh nach 'eil iad nan tràillean; agus gu h-amaideach a' deanamh uaill, mar rinn na h-Iudhaich, "nach robh iad riabh ann an daorsa." Is toigh leo a chuing; 's ionmhuinn leo a ghainntir, agus is taitneach leo fuaim an geimhlean. Ma tha aon neach san éisdeachd sa chor so, gum fosgladh Dia an sùilean, agus gun saoradh e iad o'n bhreislich mhuladaich so!

Ach ged a bhiodh duine toileach a bhi saor, cha 'neil e, dheth fein, na urrainn ann. Ciod an éirig a tha aige r'a thoirt seachad? An urrainn e dioladh a thoirt do lagh Dhe, a bhris e? A' bheil e comasach air a ghloir iocadh do Dhia a bhuin e uaithe? No'n urrainn e iomhaigh Dhe aiseag a rìs da anam a chaill e leis a pheacadh? An urrainn e a ghne thruaillidh a chaochladh gu naomhachd, no e fein a dheanamh na nuadh-chreutair? Cha'n urrainn; tha e eacomasach. Mar gabh Dia truas deth; mar dean lamh Dhe còmhnadh ris; 's eiginn da dol eug na thràill, agus a bhi gu siorruidh maille ri spioradaibh malluichte ann an ifrinn.

Ach buidheachas do Dhia arson Iosa Criosd! An uair nach robh sùil gu truas a ghabhail, no làmh gu còmhnadh, dh' oibrich a ghairdean uile-chumhachdach fein slainte a mach. Air do Mhac Dhe truas a ghabhail de'n duine na staid chaillte, dh' aontaich e teachd a nuas o ionad na gloire, chum ar fiosrachadh; 's a chionn gun robh acasan a thainig e a shaoradh, co'-roinn de fheoil agus de fhuil, "gabh esan mar an ceudna roinn diubh sin; chum tre'n bhàs gu'n claoidheadh e esan aig am bheil cumhachd a' bhàis, 'se sin, an diabhol; agus gun saoradh e iadsan a bha trid eagail a bhàis rè am beatha uile fo dhaorsa." Eabh. ii. 14, 15.

Am measg nan Iudhach, b' ann do'n charaid bu dìlse a bhuineadh còir na saorsadh. Chum sinne a shaoradh, dh' fhàs Criosd na dhuine, fear-dàimh ar nàduir, "cnàimh d'ar cnàimh, feoil d'ar feoil;" "Oir a ta araon an ti a naomhaicheas, agus iadsan a naomhaichear, uile o aon; air an aobhar sin cha nàr leis bràithrean a ghairm dhiubh," Eabh. i. 11.

'Se 'n doigh ghnathaicht air braighde a shaoradh luach a dhioladh air an son. Rinn Criosd sin; agus 'se 'n luach à dh'ìoc e fhuil fein, mar tha ar teagasg ag ràdh—"Anns am bheil againn saorsa tre fhuilsan." Agus mar tha 'n t-Abstol Peadar ag ràdh, Ephes. i. 18. "Cha deachaidh 'ur saoradh le nithibh truaillidh, mar tha airgiod agus òr; ach le fuil luachmhoir Chriosd;" cha'n ann le ni co suarrach ri saibhreas an t-saoghail so, mar tha airgiod agus òr, a th' air an ìocach chum ciomaich bhochd a shaoradh o dhaorsa, o thruaighe, agus o thràillealachd dhaoine, ach le fuil luachmhoir, le fulangasaibh, agus le bàs Mhic Dhe.

Air dhuinn, mar so, beachd coitchionn a ghabhail air saorsadh, tha sinn a nis gu bhi ni's mionadaiche chum 's gur feaird a thuigeas sinn a chùis, chum gun dean e am barrachd drùghaidh oirn. Tha 'n duine

nàdurra am bruid aig an *Diabhol*,—aig an t-*saoghal*, —agus aig an *fheoil*,—aig an *Lagh*,—agus aig an *Uaigh*. Tha Criosd a' saoradh a shluaigh uatha sin uile.

1. Tha sinn uile thaobh naduir am bruid aig an *droch-spiorad*. Air leibh gur cruaidh a chainnt so, ach tha i tuille 's fior; faicibh dearbhadh air 2 Tim. ii. 26. " Gun d-theid iad as o ribe an diabhoil, aig am bheil iad air am beo-ghlacadh chum a thoile," air an glacadh beo, air an cur an làimh, nan traillean aig ard nàmhuid ar n-anama. O 's uamhasach cumhachd Shatain os cionn pheacach thruagha. Cha 'n 'eil iad fiosrach air mar tha chùis, no ghuidheadh iad gu dùrachdach, " Na leig sinn am buaireadh, ach saor sinn o olc," no o'n droch aon. Tha 'n t-Abstol Eoin ag ràdh, " Gu bheil an saoghal uile na luidhe san olc, no san droch aon," 1 Eoin v. 19. agus tha Pol ag ràdh, " Gu bheil e 'g oibreachadh an cloinn na h-easumhlachd," Ephes. ii. 2. Ionnas gu bheil tuille firinn ann an cainnt bhaoth cuid de dhaoin aingidh, na a shaoileas sinn an uair a deir iad. Tha 'n deamhan annad. Tha so ro fhior mu gach neach neo-iompaichte. Agus 's aithrigh a thoirt fainear gu bheil mòran de shluagh neo-smaointeachail gu bara-sgaoilteach a' gnàthachadh cainnt mar iad so a leanas—Ifrinn, agus ifrinneach—Diabhol, agus diabholuidh, —Sgrios, agus sgriosach. Cha 'neil teagamh nach 'eil iad a bhi 'gnàthachadh na cainnte sin a dearbhadh cò d'am bheil iad a' géilleadh; agus ciod is ion fiuthair a bhios na ionad-còmhnuidh agus na chuibhrionn doibh. Gun deonaicheadh Dia gum foillsichear olc a chleachdaidh so do gach neach a tha ciontach dheth.

Thainig am Fear-saoruidh beannuichte a nuas o neamh a sgrios oibre an droch-spioraid. Thug e buaidh air uile bhuaireanna san fhàsach; thug e buaidh air air a chrann-cheusaidh; 's an uair a chaidh e suas do neamh, " thug e bruid am braighdeanas;"

cheannsuich e an gaisgeach, agus cheangail e an neach a bha laidir. Nochd e a chumhachd os cionn dheamhan, le 'n co'-éigneachadh gu teachd a mach a *cuirp* dhaoine; agus tha e 'sior nochdadh a chumhachd cheudna leis an droch-spiorad a chur a mach a *anamaibh* gach neach a chreideas ann. B' fhearr gun nochdadh e 'n cumhachd gràsmhor ceudna 'nar measg-ne san àm so.

Nochdai, mo chàirde, ma tha sinn air ar saoradh o Shatan, tha sinn air ar " saoradh *do Dhia*,"—air ar saoradh do Dhia, mar a chòir àraidh fein; chum urram agus a sheirbheis; chum co'-chomunn ris san àm; agus chum a mhealtuinn gu siorruidh ann an gloir.

2. Tha sinn uile, thaobh nàduir 'n ar tràillean do'n *Fheoil;* tha ar n-inntinn feolmhor; " Tha peacadh a' rioghachadh 'nar cuirp bhàsmhor; air chor 's gun d-thug sinn umhlachd dha 'na anamhiannaibh; tha ar buill nan armaibh eucorach; thug sinn ar buill mar sheirbhisich do neo-ghloine agus do euceart; oir is seirbhisich sinn do'n ti d'an dean sinn ùmhlachd." Rom. vi. 12, &c.

Nach 'eil so fior, Fheara? Nach 'eil cuid an so a lathair a tha nan tràillean do'n pheacadh? Aon do mheisg, neach eile do mhionnaibh; aon eile do neo-ghloine; aon eile do bhreugaibh; aon eile do mheirle, no do chionta antrom eile? Mo thruaighe, mo chairde, 's e is crioch do na nithe sin am bàs;—" oir air son nan nithe sin tha fearg Dhe a' teachd air cloinn na h-easumhlachd." Mo thruaighe, nach ioma neach a tha gu dian a' tagradh as leth saorsa shaoghalta, a tha nan tràillean do thruailli'eachd! " Oir ge b'e ni le 'm buadhaichear air duine, do'n ni sin fein tha e air a chur fo dhaorsa." 2 Pead. ii. 19.

Ach, buidheacheas do Chriosd, a thainig g'ar saoradh o ar peacaibh; " chum, air dhuinn a bhi air ar saoradh o laimh ar naimhdibh, gun deanamaid seir-

bhis da gun eagal, ann an naomhachd agus 'am fireantachd na lathair uile laithean ar beatha." Tre chumhachd a Spioraid tha a phobull air am breith a rìs, agus air an nuadh-chruthachadh ann an Iosa Criosd; chaidh seann nithe thairis, agus tha gach ni air fàs nuadh. Cha 'neil iad san fheoil, ach san spiorad; cha'n eil iad a' gluasad a reir na feola, tha iad comasach air seann duine a pheacaidh a cheusadh, agus duine nuadh nan gràs a chur uime; agus ann an càil a bheatha a chaithe san naomhachd sin, as a h-eug'ais, nach faic aon neach an Tighearna. Mar sin, tha Pòl a' labhairt ris na Roimhich iompaichte, " Buidheachas do Dhia, an déigh dhuibh a bhi 'nar seirbhisich do'n pheacadh; gun d-thug sibh o bhur cridhe umhlachd do'n chumadh teagaisg sin d' an d-thugadh sibh thairis. Air dhuibh ma ta bhi air 'ur deanamh saor o'n pheacadh, rinn sibh seirbhis do'n fhireantachd," Rom. vi. 17, 18.

3. Tha sinn uile thaobh nàduir 'nar tràillean do'n t-*Saoghal*; no mar tha 'n sgriobtuir 'ga ainmeachadh, —" ghluais sinn a réir gnàth an t-saoghail so," gu toileach ag aomadh do thoil a pheacaidh, gidheadh gu h-amaideach am barail gun dean sinn gu maith fhathast, a chionn gu bheil sinn a' deanamh mar tha muinntir eil' a' deanamh; gun chuimhn' againn gur leathann an t-slighe a tha treoruchadh chum bàis, agus gur lionmhor iad a tha 'g imeachd oirre: am feadh nach 'eil iad ach tearc a tha 'g amus air slighe aimhleathain na beatha. Tha sinn a thaobh nàduir air ar co'-chumadh ris an t-saoghal; r'a chleachdaidh amaideach, nòs, earradh, agus culaidh-shugraidh; agus mar an ceudna r'a bharailean cunnartach mearachdach mu dhiadhachd: Tha sgàth air daoine smuainteach air an son fein; tha iad an earbsa ri creidimh an coimhearsnaichean, gun urrad agus de dhragh a chuir orra fein sgun ceasnuich iad e le focal De, a dh' fhaicinn co dhiubh tha e ceart no mi-cheart, fior no meallta.

Ach thug ar slanuigh'ear beannuichte e fein arson ar peacaidh-ne, chum gun saoradh e sinn o 'n droch shaoghal a ta lathair; o pheacaidh, o bhuaireadh, o chleachdaidh agus o ghnath muinntir an t-saoghail so. Thu Peadar a' labhairt mu e bhı air a shaoradh o ar caithe-beatha dhiomhain a thugadh dhuinn or sinnsireachd. Cha diong e dhuinn mar chaidh ar n-àrach, no ciod an creidimh a bh' aig ar n-atharaichibh, mar robh e ceart, 's eiginn duinn cùl a chur ris. 'S eiginn duinn Criosd aideachadh am fianuis dhaoine, no àicheaidh esan sinne 'an lathair ainglibh: agus cha bhi nàir oirn a soisgeul Chriosd, ma bhios sinn fiosrach gur e cumhachd Dhe e chum ar slanuchaidh; ach 's ann is dòcha sinn a dheanamh uaill a crann-ceusaidh Chriosd, trid a' bheil sinn air ar ceusadh do'n t-saoghal, agus an saoghal duinne. An sin is sinn fior dheisgiobul Chriosd, an uair nach 'eil sinn de'n t-saoghal, eadhon mar nach robh esan de'n t-saoghal.

4. Tha sinn uile, mar pheacaich, am bruid agus an laimh, aig Lagh, agus aig Ceartas De, a bhris, agus a chiontaich sinn na aghaidh. Tha'n lagh ag iarruidh ùmhlachd iomlan do ghnàth. Ma chiontaicheas sinn an aon phonc tha sinn ciontach de'n iomlan; agus buailteach d' a mhalluchadh eagallach. Tha 'n lagh ag iarruidh ar n-ùmhlachd no ar fuil. Gar an ciontaich sinn ach aon uair, tha ar beatha air a call. Tha sinn air ar dìte cheana; agus ma gheibh am bàs sinn air an doigh so, theid ar druideadh ann an ifrinn gu siorruidh.

Ach buidheachas do Uan De, a chionn gun d-thainig e chum an t-saoghail a shaoradh pheacach; is arson nach faodadh maitheanas peacaidh a bhi as eug'ais dortadh fola, thug se e fein gu saor thairis air arsoinne, agus bàsaich e arson ar peacaidh, am firean arson nan neo-fhirean, chum gun d-thugadh e sinn gu Dia. Mar so thug se e fein

suas na éirig air ar son; agus shaor e sinn o mhalluchadh an lagha, air dha bhi air a dheanamh 'na mhalluchadh air ar son. Gal. iii. 13. Leis a sin "tha gach neach a chreideas ann air an saoradh o'n fheirg ri teachd."—"Cha 'neil a nis dìteadh sam bith dhoibhsan." "Chaidh iad thairis o bhàs gu beatha;" "agus co chuireas aon ni as leth sluagh taghta Dhe; 'Se Dia a dh' fhirinnicheas. Co a dhìteas? 'Se Criosd a chaidh gu bàs." Do thaobh sin, tha còir air sìth cogais, eadhon sìth Dhe a ta dol thar gach uile eolas.

Fadheoidh, tha sinn uile, ar son peacaidh fo bhinn *a Bhàis*, agus bithidh sinn an ùine ghearr an gainntir na h-*Uaighe*. 'Se so an tigh tha air òrduchadh do na h-uile bheo; 's eiginn duinn uile an ùine ghearr triall chum an ionaid chòmhnuidh dhuaichnidh dhorcha so, agus fantuinn ann gu maduinn na h-aiseirigh.

Ach thuirt ar Fear-saoruidh tròcaireach r'a shluagh, "fuasglaidh mi iad o chumhachd na h-uaighe; saoraidh mi iad o'n bhàs: O bhàis, bidh mis a'm' phlàigh dhuit; O uaigh, bidh mis a'm' sgrios duit." Tha gu deimhinn, Iosa air a dheanamh na shaorsa dhuinne; eadhon "saorsadh a chuirp;" agus "bithidh an creutair fein" 'se sin an corp "air a shaoradh o dhaorsa na truaill'eachd, gu saorsa glòrmhor cloinne Dhe," Rom. viii. 21. An sin thig e gu crich na chaidh a ràdh, "Tha bàs air a shlugadh suas ann am buaidh. O bhàis, c'ait' a bheil do ghath? O uaigh, c'ait' a bheil do bhuaidh? 'Se am peacadh gath a bhàis, agus 'se neart a pheacaidh an lagh: ach buidheachas do Dhia a tha toirt dhuinne na buadha, trid ar Tighearna Iosa Criosd."

AN CO'-CHUR.

A nis, mo chairde, ciod i ar barail mu Shaorsa? Co dhiubh a tha sibh ga mheas na ni beag no mòr.

Ciod an drùghadh a rinn e air ur cridheachaibh? Nach 'eil fios agaibh gum bheil sibh, no gun robh sibh aon uair, fo'n daorsa thruagh so? Cha 'n urrainn duibh fuasgladh iarruidh, no idir gràdh a thoirt do'n Fhear-saoradh, gus an tuig sibh so. An uair a bha clann Israeil san Eiphid, "bha iad ag osnaich arson na daorsa, agus ghlaodh iad, agus thainig an glaodh suas gu Dia arson na daorsa." A rìs, an uair a bha clann Israeil ann am Babulon "shuidh iad sios ri taobh nan aibhnichean agus ghuil iad: seadh, ghuil iad, an uair a chuimhnich iad air Sion." Bithibh cinnteach gur e so an cor anns a bheil sibh san àm, mar do mhothaich sibh roimhe so gun robh sibh mar sin. Mar d' iarr sibh riamh bhi air ar saoradh, cha 'neil sibh fathast ann. Mar faca sibh riamh aon oirdheirceas ann an Criosd, tha sibh fathast "ann an domblas na seirbhe, agus fo chuibhreach na h-eucorach." Ghabhuibh mo chomhairle, an uair a theid sibh dhachaidh, rachaibh do ionad eiginn uaigneach, agus asluichibh, air ur glùinibh lubta, gun saoradh ar Fear-saoruidh beannuichte sibh. Abair leis an t-Salmadoir, "Thig am fogus do m' anam, agus saor e." Dil-bheachdaich o' d' ghainntir air neamh. Glaodh ris an Tighearn ann a' d' theinn, agus saoraidh e thu a'd' airc. Cluinn e 'g ràdh, "An àill leat a bhi saor?" Tha e ullamh gu d'chuibhrich a bhualadh dhiot, agus gu d'chur fa sgaoil. Nam b' ann an earbsa riut fein a bhiodh luach do shaoraidh a dhioladh, is math a dh' fhaodadh tu tuiteam 'an eadòchas! ach chaidh t-éirig a dhìoladh; cha'neil air iarruidh ortsa ach gabhail ri d' shaorsa le d' chridhe agus le d' laimh. Thig, ma ta, oir tha na h-uile nithe ullamh. "Earbadh Israel as an Tighearna; oir aig an Tighearna tha tròcair, agus aige-san tha mòr shaorsa," Salm cxxx. 7. 'S ann an so a tha bladh an t-soisgeil. Ann an so tha aittheachdoireachd an aobhneis mhòir do anam'aibh

trom-luchdaichte le peacadh. Am bheil thu fo mhòr àmhghar le mothachadh air do pheacadh agus air do thruaighe? Ro mhath, tha dòchas ann an Israeil mu thimchioll an ni so. "Earb as an Tighearna;" ni h-ann asad fein, no a' d' oibribh fein, ach a Iehobhah; agus 'se'n t-aobhar misnich a tha agad gu sin a dheanamh, "gu bheil tròcair aige-san,—gràs, maitheas, agus fiughantas. Tha e, dheth fein ullamh gu maitheanas a thoirt seachad; agus mar thuille misnich, "tha aige-san mòr-shaorsa." Dhoirt Criosd fhail mar éirig arson an saorsa. Tha 'n t-saorsa pailt. Tha saibhreas neo-chriochnach a ghràis agus a thròcair co'-ionann ri d' uile uireasbhuidh. Cuir do dhòchas, ma ta, anns an Tighearna, agus biodh t-earbs' a mhàin as, oir "saoraidh e Israel o euceartan uile."

Agus sibhse, tre ghràs, a chreid gu sàbhaladh ar n-anama, thigibh agus thugaibh fainear an staid san robh sibh aon uair; o nach robh aon ni comasach air ur saoradh ach fuil ioc-shlaintich Chriosd. Faicibh gràineileachd a pheacaidh ann am fallas fola an Fhir-shaoraidh ann san lios, agus 'na chràdh anabarrach air a chrann-cheusaidh. O, faicibh na rinn am peacadh! Thugaibh mòr fhuath dha, agus cuiribh romhaibh cùl a chur ris am feasd.

Thigibh, agus beachd-smuaintichibh air gràdh Chriosd, "a ghràdhaich sibh, agus a thug e fein air 'ur son," agus a thug trid a Spioraid éifeachd na saorsa chum ar cridheacha. Cha robh maitheas air bith annaibhse a bhrosnuich e chum so a dheanamh. Cha robh: oir "an uair a bha sinn fathast 'nar naimhdibh, gun d'-fhuiling Criosd bàs air ar son." O, bithibh taingeil arson ar saorsaidh iongantaich. "O thugaibh buidheachas do Dia, oir tha e maith; oir mairidh a thròcair gu bràth. Abradh muinntir shaorta an Tighearna so, iadsan a shaor e o laimh an naimhdean." Nan saoradh duine fiughantach

sibh o thràillealachd nan Turcach, &c. nach bu taingeil a bhiodh sibh dha? Theireadh sibh ris, "A dhuine, 's mòr a tha sinne a' d' chomain arson na rinn thu as ar leth; cha di-chuimhnich sinn am feasd do chaoimhneas duinn." Ach cha robh caraid saoghalta air bith comasach air ur n-anama a shaoradh o pheacadh agus o ifrinn. Thuirt duine naomh roimhe so, O b' fhearr gum b' urrainn domh a chur sios air paipeir luach agus ro-oirdheirceas, àrd chliu agus moladh ar Fir-shaoraidh! O cha 'n 'eil feum aig air mo chliu lag-sa, &c.

Mar so, mo chairde, smuaintichibh air Criosd; agus air dhuibh a bhi mar so a' smuainteachadh air, nochdamaid ar gràdh dha le àitheantaibh a choimhead a' sior-chuimhneachadh "nach leinn fein sinn, gun do cheannachadh le luach sinn; air an aobhar sin thugamaid gloir do Dhia le 'r cuirp agus le 'r spiorad, is le Dia." Cuimhnichibh gu bheil sibh fathast sa chorp; corp peacaidh agus bàis; agus ged a tha, trid gràis, ur tlachd ann an lagh an Tighearna, a réir an duine an taobh a stigh, gidheadh tha lagh eile a' m' bhallaibh a' cogadh an aghaidh lagh a m' inntinn." Deanaibh faire, ma ta, na aghaidh, air eagal uair air bith gun d-thugadh e sibh am bruid do lagh a pheacaidh. Seasaibh gu daingean san t-saorsa leis an d-rinn Chriosd saor sibh; agus deanaibh gairdeachas an dòchas ri saorsainn glormhor, iomlan, siorruidh cloinne Dhe an taobh thall de 'n uaigh.

SEARMOIN VII.

EOIN iii. 3.

Fhreagair Iosa, agus thuirt e ris, Gu deimhin deimhin a deirim riut, mur beirear duine a rìs, nach faod e rioghachd Dhe fhaicinn.

'S IAD dà fhirinn mhòr na Creidimh Criosduidh, ar sgrios tre Adhamh, agus ar saoradh tre Chriosd: agus gus an tuig sinn iad maraon, cha'n urrainn duinn aon dleasnas a choi'-lionadh, no aon sochair a mhealtuinn air chòir; cha bhi sinn comasach aon chuid air seirbhis a thoirt do Dhia sa bheatha so, no idir dol a steach d'a ghloir san ath-bheatha.

'S fheudar a thoirt fainear gu bheil focal De do ghnàth a roinn a chinne-dhaonna nan dà earrainn— na h-aingidh agus na h-ionracain; peacaich agus naoimh; creid'ich agus neo-chreid'ich; oighreachan air ifrinn, agus oighreachan neamh. Tha iad sin an cuideachd a chéile air thalamh, ach bithidh iad air an eadar-dhealuchadh air cheann là a bhreitheanais; agus bithidh an cor siorruidh air a shocruachadh, a rèir mar bha an giulan a bhos an so air thalamh. Ciod, ma ta, is feumaile dhuinn no bhi fiosrach air air fior staid san àm? Thugaibh fainear, ged a tha an t-eadar-dhealuchadh a chaidh ainmeachadh eadar daoine, gu bheil sinn uile thaobh nàduir 'san aon

chor; 'se sin, 'nar peacaich; agus 'nar cloinn na feirge. Air chor 's mar d-thig atharrachadh oirn, gun buanaich sinn ann, gu'n caith sinn an beatha, agus gum bàsuich sinn ann, agus gum bi sinn caillte gu siorruidh.

Is dearbh fhirinn so, a dh'innis Iosa Criosd do Nicodemus san stéigh-theagaisg. Bithidh e feumail innse dhuibh cò e, agus c'arson a thuirt Criosd, so ris. Do bhrigh coslais, bha Nicodemus na dhuine mòr am measg nan Iudhach. Bha e na fhear-teagaisg, agus na uachdaran; agus air dha a chluinntinn gun do labhair agus gun d-rinn Iosa Criosd iomad ni iongantach, thainig e d'a ionnsuidh san oidhche, oir bu nàr leis gum faict' e ri solus an latha, agus thuirt e ris, "A mhaighstir, tha fhios againn gur fear-teagaisg a thainig o Dhia thu." Air ball thòisich Criosd r'a theagasg; agus thionnsgain e leis an fhirinn is cudthromaich a chaidh riamh a theagasg —feumalachd an nuadh-bhreith, ni a tha e 'cur an céill leis a chainnt is treise; "Gu deimhin, deimhin, a deirim riut, Mar bi duine air a bhreith a rìs, nach faod e rioghachd Dhe fhaicinn." Mar gun abradh e, Tha mise, neach is mi an fhirinn, ag innse dhuit gu soilleir, nach urrainn aon neach, a thuigsinn, no idir sochairean rioghachd nan gràs sin, a thainig mise ga cur suas, a mhealtuiun; cha mhò a dh' fhaodas e inntrinn a steach do rioghachd na gloire mar bi a chridhe air atharrachadh le cumhachd os àird.

Do bhrigh coltais, cha do thuig Nicodemus ciod a bha ar Tighearn a' ciallachadh leis a so; agus tha e feoraich cionnas a dh'fhaodadh e tachairt. Ach tha ar Triath ga innse dha thairis agus thairis, agus cha 'neil teagamh againn nach do thuig Nicodemus mu dheireadh e, agus gun d' fhàs e féin na nuadh-dhuine. Gun deonaicheadh Dia gum fàs sinne 'nar nuadh chreutairibh, chum a riar adheanamh an so, agus a mhealtuinn an déigh so!

Tha'n *nuadh-bhreith* a' ciallachadh *atharrachadh*

mòr, air a dheanamh air cridhe a pheacaich, le cumhachd an Spioraid Naoimh. Tha e cialluchadh gu bheil ni-eiginn air a dheanamh annainn, agus air ar son, nach robh sinn fein comasach air a dheanamh; caileiginn air an robh sinn roimhe so an-fhiosrach; caileigiun, trid a' bheil sinn a' teannadh ri teachd beo, mar nach robh sinn roimhe beo; seadh, caileiginn, leis a' bheil beatha a' toiseachadh a mhaireas gu siorruidh; oir mar tha sinn le'r ceud bhreith air ar breith gu bàs fhaghail, 's amhuil a tha sinn le'r dara breith, air air breith gu bhi beo gu bràth.

Chum 'sgur feaird a thuigeas sinn an nuadhbhreith so, no an caochladh so air a chridhe, thugamaid fainear,

I. *Gne* a chaochlaidh so; agus,

II. Am *feum* a tha air.

I. Thugamaid fainear *gne* a chaochlaidh so. Cha'n e th'ann mùghadh air bladh no air ceudfaithibh an anama. Cha do chuir am peacadh as de bhladh an anama, ach da chothromaichead; ionnas nach 'eil gràs a' toirt nuadh cheudfath do'n anam, ach buaidh ùr. Cha'n eil e a' milleadh na cungaidh, ach an sean dreach a bha air, gu dealbh ùr a bhualadh air. Cha'n e an coinnleir a bhriseadh, ach coinneal ùr a chur ann. 'Se th' ann teudan ùr air an cur san inneal chiuil, chum a ghleusadh gu ceol ùr." Is caochladh mòr ath-ghineamhuinn; no an nuadh-bhreith; no an nuadh-chruthachadh. 'Nuair a thig leanamh chum an t-saoghail, bithidh an doigh air am beathaichear e air mhùgha seoil o'n doigh air an robh e air a bheathachadh am broinn a mhàthar; air an amhuil cheudna, tha sinne a' caithe ar beatha air mhùghadh doigh, trid na nuadh-bhreith. Tha meud an atharrachaidh so air a chur an cèill, le "dol o dhorchadas gu solus;" seadh le "dol thairis o bhàs gu beatha."— "Bheothaich e sibhse bha marbh an eu-ceirtibh agus am peacaibh." Tha e deanamh duine calg-dhireach

an aghaidh mar b' àbhuist da bhi; co fada uaith 's a tha 'n àird-an-Ear o'n àird-an-Iar; an àirde-Tuadh o'n àirde-Deas; solas o dhorchadas; agus duine o spiorad. Tha e na chaochladh co mor 's ged fhàsadh duine dubh geal; no ged fhàsadh leomhann na uan. 'An aon fhocal, tha Dia a' buntainn uainn a chridhe chloiche, agus a' toirt duinn cridhe feòla.

Is mùghadh *coitchionn* e—" creutair ur;" cruthachadh iomlan; cha 'n e uile-bheist neo-iomlan. 'Se obair Dhe e, agus air an aobhar sin tha e coilionta na uile bhallaibh; ach faodaidh iad fas ni's mò mar ni naoidhein air ùr bhreith. Na meallamaid sinn fein le caochladh neo-iomlan; mar tha beachd ùr a ghabhuil air a chùis, no aontachadh le nuadh aidmheil; no cuid de pheacaidh a thréigsinn, no cuid de dhleasnuis chrabhach a choilionadh. Faodaidh mùghadh aois agus caithe-beatha căileiginn de atharrachadh oibreachadh; ach 's eiginn gur e bhios ann an duine gu h-iomlan air atharrachadh. Tha solus an àite dorchadas san *tuigse*. Tha maothachd an àite cruas san *toil*. Tha gràdh an àite naimhdeas sna *ceudfaithibh*.

Is caochladh o'n leth a stigh a th' ann. Tarmaichidh e caochladh o'n leth *a muigh*, ma bha 'n caithebeatha san am a chaidh seachad mi-dhiadhaidh; ach faodar a bhi deagh-bheusach gun an t-atharrachadh so o'n leth a stigh. Cha'n e Ath-leasuchadh Athgheanmhuinn, ged a tha e gu tric air a ghabhail na riochd. Is atharrachadh *cridhe* e. 'S eiginn duinn " a bhi air ar n-ath-nuadhachadh ann an spiorad ar n-inntinn," Ephes. iv. 23. " Seallaidh an duine air an leth a muigh, ach amhaircidh Dia air a chridhe." Gheall Dia cridhe nuadh a thoirt d' a shluagh; agus tha'n Salmadoir gu dùrachdach a' guidhe air a shon, " A Dhe, cruthaich annam cridhe glan, agus athnuadhaich spiorad ceart an taobh a stigh dhiom." As eug'ais so cha 'neil fior atharrachadh idir ann.

'S eiginn gum bi rothan an tràthadoir air an càramh mu 'n gluais na lamhan air doigh. Faodaidh iad a bhi ceart dà uair sna ceithir uaire fichead, ach cha'n ann arson aon fhirinn a tha na ghluasad. Air an amhuil cheudna theagamh gum measar duine bhi air atharrachadh le gniomh no dha mathasach; ach do bhrigh nach 'eil e air a bhrosnuchadh o aobhar ceart, cha 'neil e ach cealgach. Thu mùghadh mòr eadar deagh-bheus agus diadhachd; eadar saoghaltachd agus naomhachd. Tha mòran daoin' a' seachnadh cuid de pheacaibh, agus a coilionadh cuid de dhleasnasaibh, arson an slainte, an cliu, no am buannachd; ach tha caochladh *rùin* san nuadh chreutair. 'Se creidimh rùn an nuadh-chreutoir; "tha creidimh ag oibreachadh tre ghradh; agus mairidh so." Cha 'n 'eil e mar thràthadoir* a rŏinichear suas, 'sa dh' fhalbhas am feadh a mhaireas sin; ach air de'n duine Spiorad Dhe a bhi ann, agus beatha Dhe a bhi na anam, tha gràs "mar thobar uisge a' sruthadh suas chum na beatha maireannaich."

Tha mughadh crich aig an nuadh chreutair san amharc, co math ris an *rùn* o bheil e ag oibreachadh. 'Si gloir Dhe tha aig an nuadh dhuine san amharc. 'Se e *fein* a th' aig an t-seann duine na bheachd. Cha 'neil dearbhadh is mò air sinn a bhi air ar breith a rìs, no sinn a bhi air ar toirt o 'r féin-spéis, agus chum gloir Dhe anns gach ni a bhi againn san amharc: co dhiubh a dh' itheas no dh' òlas sinn; an uaigneas no am follais; mu thimchioll diadhachd no mu gnothaichibh coitchionn; gun oirpich sinn gu durachdach gloir Dhe a chur air aghaidh; air dhuinn fios a bhi againn nach leinn fein sinn, ach air ar ceannach le luach, tha sinn ri Dia a ghloruchadh le'r corp, anam, agus le'r spiorad, is le Dia."

Gu bheil an nuadh-bhreith na atharrachadh co mòr

* uaireadoir.

'sa chaidh a chur an céill, eadhon gur *mùghadh* mòr e, caochladh coitchionn, agus atharrachadh o'n leith a stigh; tha so ni's soilleire r'a fhaicinn, ma bheir sibh fainear am mùghadh a ni e air beachd agus barail duine. Tha smuaintean ùr aige mu Dhia, uime féin, mu'n t-saoghal, mu shiorruidheachd, mu Iosa Criosd, agus mu na h-òrdiughean naomha.

Tha smuaintean ùr aige mu Dhia. Bha e roimhe so, mar bu phailte, a' caitheadh a bheatha as eug'ais De anns an t-saoghal; gun a bheag de eolas fior aige mu Dhia, gun mhiagh uime; agus bha e ullamh gu mheas nach robh Dia na b' fhearr na e fein. Ach tha e nis a' faicinn mòrachd uamhasach ann an Dia, fior-ghloine iomlan, teann cheartas, agus gu bheil e na mhòr chùis eagail. Tha e nis fiosrach gu bheil sùil De do ghnàth air; agus nan tionnsgnadh e ann àm breitheanas ris, nach b' urradh dha seasamh. Ach tha e mar an ceudna a' tuigsinn, o'n t-soisgeul, gu bheil Dia ann an Criosd, lan gràis, agus maitheis, agus gràidh; ionnas gu bheil eagal De agus a mhaitheis air.

Tha caochladh baralach aig an nuadh dhuine air fein. Ghiulain e e fein roimhe so mar gum b'e fein a mhaighstir, lean e a thoil cheannlaidir fein; ullamh gu leith-sgeul a dheanadais bu mheas a ghabhail; a' meas nach robh na pheacaidh ach nithe faoin, theagamh gur ann a rinn e uaill na nàire. Tha e nis a' faicinn olc a ghnàthachaidh a bh' aige roimhe; tha e gu neo-chealgach ri bròn arson a pheacaidh; tha e mothachail air olcas a chridhe o'n do shruth iad; tha e ga mheas mar am peacach is mò; tha iongantas air r'a dhànachd a' peacachadh; agus tha'm barrachd ioghnaidh air ri foighidin De nach do ghearr as e le grad bhuille bàis. An aon fhocal, tha e 'g éigheach, " Feuch, tha mi graineil. Tha mi 'gabhail gràin dhiom fein, agus ni mi aithreachas ann an duslach agus an luaith."

Tha smuaintean ùr aig an nuadh-dhuine mu'n t-

saoghal; mu na *daoine*, agus mu na *nithe* a th' ann. Bha e roimhe so toigheach mu chuideachd dhaoine mi-naomha agus neo-ghlan; tha e nis gan seachnadh mar sheachnadh e galar millteach; agus 'se is cainnt d'a, " Imichibh uam, a dhaoin' aingidh, oir coimhcadaidh mise àitheanta mo Dhe." Bha sgreamh air roimhe so ri daoine naomha fhaicinn; ach tha e nis ag aontachadh leo-san air a' bheil eagal an Tighearna; air leis anis gur iad maithean na talmhuinn, a' miannachadh bhi leo beo agus marbh. Cha 'n ionann barail a th' aige 'sa b' abhuist da bhi aige mu nithe *saoghalta*. Bha toil aige bhi mòr; bha déigh aige gu bhi saibhir; bha e'n tòir air toilinntinn. B'e itheadh agus òl, cairtean agus làn-aighear, ceol agus damhsa, bu shàimh dha roimhe so; agus a chum am mealtuinn ciod nach deanadh e? Tha e nis a' faicinn cia co faoin 'sa tha iad uile. Tha e faicinn co cunnartach 'sa tha iad. Cha mhòr nach do tharruing iad e gu beul sgriosa, ach tha e nis a' tionndadh uatha le gràin.

Tha smuainte ùr aige mu *shiorruidheachd*. B' ainmig leis smuainteachadh idir orra roimhe; ach a nis tha i do ghnàth na bheachd; tha nis an *creidimh* sin aige, ni is " e brigh nan nithe ri'm bheil dòchas, dearbhadh nan nithe nach faicear." Cha'neil e nis ag amharc air nithibh ata ri'm faicinn, oir tha fios aige gu 'bheil iad aimsireil; ach air nithibh nach facear, oir tha iad siorruidh. Tha fios aige gum bi e beo gu bràth, an dara cuid air neamh no 'an ifrinn. Air an aobhar sin cha'neil e cur nithe talmhuidh an coimeas ri nithe neamhuidh; agus cha'n eil meas aig air aon ni co mor 's a tha aig air a shon-us shiorruidh.

Tha caochladh smuainte aig an nuadh chreutair mu *Iosa Criosd* seach mar bha aige roimhe. Air leis gun robh e aon uair gun dreach no maise ann; ach anis air leis gur e 'n ceann-feudhnadh am measg dheich mìle e, agus gu h-iomlan ionmhuinn. Cha

bu chaomh leis iomra chluinntinn air, leughadh, no labhairt uime, ach a thoirt tàir dha; ach a nis cha 'n urrainn e gu leoir a chluinntinn uime; oir tha e nis a' faicinn ma tha e idir ri bhi air a shaoradh, gur h-ann a mhàin tre Iosa a bhios e; uime sin "tha e meas gach ni na challdach, chum gum bi e eolach uime, gum faigh e e, agus gu'm faighear annsan e."

Tha caochladh barail aige mu na *h-òrduighean naomha.* Cha b' fhurasda leis an t-sàbaid a choimhead naomha. 'S ainmig a fhrithealadh e air aoradh follaiseach Dhe, agus nan éireadh dha uair air bith dol ann, bhiodh e na eallaich dha; cha 'n aontaicheadh e leis an urnuigh: bha seinn nan salm dha 'na chulaidh-shùgraidh; cha robh sgoinn aige de'n t-searmoin; theagamh gur ann a dheanadh e fanoid oirre; agus bu bheag air ùrnuigh dhiomhair. Nach mòr an t-atharrachadh so! 'Se, a nis, an t-sàbaid a thoilinntinn. 'Se tigh an Tighearn a dhachaidh; 'se focal De a lòn; 'Se 'm Biobull a chaomh chompanach; agus 'si urnuigh anail anama.

Mar so chi sibh am mùghadh mor a thainig air na smuaintibh; agus nan ceadaicheadh ar n-ùine dhuinn e, dh' fhaodamaid fheuchainn gu bheil na *nuadh-smuainte* sin ag àrach *nuadh-thograidh;* is toigh leis na bu bheag air roimhe so; is fuathach leis a nis an ni a b' ionmhuinn leis roimhe so. Tha tograidh ùr aig' a nis, eagail ùra, aoibhneis ùra, agus broin ùra. Tha e cur nuadh rùin roimhe. Tha e ri saothair ùr. Tha culaidh shòlais ùr eile aige. Tha dochais agus beachdan ùr aige. Nach ceart-bhreitheach, ma ta, a theirear creutair ùr ris!

Air dhuinn gu h-aith-ghearr gne na h-ath-ghineamhuinn a nochdadh, thugamaid fainear.

II. *Co feumail 's a ta e.* Thugaibh fainear co teann 's a tha ar Triath ga earaluchadh san steigh-theagaisg, "Gu deimhin, deimhin, tha mi 'g ràdh ruibh, mu'r beirear duine a rìs, nach fhaod e riogh-

achd Dhe faicinn." Cha choltach nach drùigh na focail sin oirne, ma chreideas sinn Dia na fìrinn. Ach feoraichidh sibh, Ciod a th' air a chialluchadh le rioghachd Dhe? 'Se tha air a chialluchadh le sin, rioghachd nan gràs air thalamh, agus rioghachd na gloire air neamh. Agus as eug'ais an nuadh bhreith cha'n fhaod aon neach rioghachd Dhe fhaicinn.

Mu thimchioll gne an t-soisgeil an so, far a' bheil Criosd a' rioghachadh, cha'n urrainn aon duine bhi na *fhior Chriosduidh* mar bi e air a bhreith a rìs; cha'n fhaod e bhi na fhior bhall de eagluis Chriosd, no de'n chomunn sin a tha Criosd a' riaghladh; cha'n urrainn da aon de na dleasnuis a tha air an iarruidh air iochdranaibh na rioghachd so a choilionadh; no idir aon sochair a bhuineas doibh a mhealtuinn.

Cha'n urrainn da a h-aon de na *dleasnuis* a choilionadh. Tha 'n duine peacach aineolach air ciod a tha fior mhath. "Their e olc ri math, agus math ri olc." Tha e "mi-iomchuidh air gach deagh obair," Tit. i. 16. Tha fuath aige do gach ni a tha math. "Tha 'n inntinn fheolmhor na naimhdeas an aghaidh Dhe," agus le ar-amach an aghaidh lagh Dhe tha i a' nochdadh a naimhdeas, Rom. viii. 7. Air dha buanachadh san staid so, cha'n urrainn da a chrioch man do chruthaicheadh e a choilionadh, eadhon Dia a ghlòrachadh; agus air dha a bhi mar so co mhi-iomchuidh, agus co neo-thoileach a chrioch sin a fhreagradh, tha e anabarrach feumail gum bi an t-atharrachadh so air a choilionadh. "Is ann an Iosa Criosd a tha sinn air ar cruthachadh chum deagh oibribh." Cha 'n urrainn duinn "urnuigh a dheanamh san Spiorad," gus an "ginear o'n Spiorad sinn;" cha bhi sinn comasach air seinn le gràs 'nar cridheachaibh gus am faigh sinn gràs; cha bhi sinn 'nar n-urrainn aoradh a thoirt do Dhia san Spiorad, am feadh a tha sinn san fheoil. Cha 'n urrainn peacach marbh beo iobairt a thoirt seachad. Tha dleasnuis duine an staid

nàduir neo-shunntach agus marbh; cha 'n urrainn e seirbhis spioradail a thoirt do Dhia; do bhrigh gu bheil e feolmhor; no idir gu gràsmhor, oir tha e truaillidh; no gu beothail, a chionn gu bheil e marbhanta; no gu saor, oir tha e na nàmhuid do Dhia; no le tlachd, oir tha a chridhe air a thréigsinn; no gu dùrachdach, oir tha chridhe cealgach; no idir gu taitneach, "oir cha 'n fhaod esan ata san fheoil Dia a thoileachadh. Air a mhodh cheudna, cha 'n urrainn an duine neo-iompaichte a bheag de *shochairean* beannuichte an t-soisgeil a mhealtuinn. Cha 'neil eolas aig air aoibhneis na slainte. Tha e na choigreach air sìth an t-soisgeil. Cha 'neil tlachd aige de fhìor bhainne an fhocail. Cha 'neil déigh aig air ùrnuigh; cha mhò tha co'-chomunn aige ri Dia no ra naomhaibh; oir cha 'neil tlachd aige ach de nithe feolmhor. Tha so a' dearbhadh,

Nach fhaod an duine nach'eil air ath-ghineamhuinn rioghachd na gloir fhaicinn. Cha'neil, gun amharus, an nuadh-bhreith a' toirt còir do dhuine air neamh, ach tha i ga dheanamh "iomchuidh air oighreachd nan naomh san t-solus." Tha 'm peacach neo-iompaichte air a dhruideadh a mach o neamh le rùn suidhichte Dhe fein, a thuirt nach rachadh aon ni a shalaicheas a steach do'n ionad sin, agus as eug'ais naomhachd nach faic aon neach Dia. Agus ma bheir sibh fainear ciod iad aoibhneis agus gnàthachadh nan naomh air neamh, agus ciod e tograidh a pheacaich, chithear gu soilleir nach faod e rioghachd Dhe fhaicinn. 'Se naomhachd sonus néimh; agus tha a ràdh gum bi neach sonadh as eug'ais na amaideachd co mòr 's a ràdh gum bi neach gu math a dh' easbhuidh a shlainte, no gum bi e air a thearnadh as eugais a bhi air a shaoradh. Tha daoin' ullamh gu smuainteachadh ma théid iad do neamh gum bi iad sonadh: ach m'ar bi an nàdur air ath-nuadhachadh, dh' fhaodadh duine bhi co neo-thoilichte ann am flaitheanas, 'sa

bhiodh iasg air talamh tioram, no ri damh anns a chuan. An saoil sibh gum faod an duin' aingidh, air am beag na daoine diadhaidh, a bhi sonadh ann an co'-chomunn nan naomh. An urrainn esan nach coimhead tri uairean de 'n dòmhnach air mhodh naomha, a bhi sonadh far an aon Sàbaid shiorruidh a bhios ann? Am feud esan a tha 'n tràs ri mahuchadh agus ri mionnachadh, a shaoilsinn gum bi e sonadh do ghnàth a' cliuthachadh Dhe? Am faod esan air am beag a bhi smuainteachadh air Dia san àm, a bhi toigheach mu bhi a' beachd-smuainteachadh air gu siorruidh? Cha'n fhaod idir. 'Si ifrinn suaimhneas a pheacaich; an sin mealaidh e a chompanaich fein, agus ann an càil a sheana ghnàthachadh, ged a robh iad a nis dha gun an toileachadh bu ghnàth leo a bhuileachadh air; ach a thaobh neamh, cha'n fheud e am feasd a faicinn, mar bi e air a bhreith a rìs.

AN CO'-CHUR.

O na chaidh a ràdh cheana mu ghne an nuadh bhreith, seachnamaid am mearachd coitchionn, gur e baisteadh ath-ghineamhuinn. 'Se baisteadh an comharradh o'n leth a muigh, ach cha'n e an ni fein. 'S eiginn duinn a bhi air ar "breith o uisge agus o'n Spiorad," Eoin iii. 5. 'Se sin, o'n Spiorad Naomh, a tha a ghràs do'n anam, mar tha uisge do'n chorp. Na gabhaibh am faileas arson a chuirp. Am faod am baisteadh an cridhe atharrachadh? An do mùgh e do chridhse? A pheacaich bhochd, cionnas a ta chùis agadsa? Their do choguis riut, "Cha deachaidh na seann nithe thairis; cha' d-fhas gach ni nuadh." Am bheil aon neach dhibh a' caitheadh ur beatha ann am meisg, ann an an-diadhachd, am brise-sàbaid, an neo-ghloine, no ann am peacadh air bith eile? No, bheil sibh neo churamach mu thimchioll ar n-anama, dearmadach mu'r slainte, as eug ais Chriosd, agus as

eug'ais ùrnuigh; bithibh cinnteach gu bheil sibh fathast 'nar coigrich air a mhùghadh mhòr àigh so. Agus, as eug'ais, tha Dia na firinn ag innse dhuibh, gur eacomasach dhuibh bhi air ar saoradh. 'S eiginn duibh bhi air ar breith a rìs. Na smuaintichibh gur leoir ath-leasuchadh o'n leth a muigh, no deagh-bheus, no aidmheil chràbhach, no dìeasnais dhiadhaidh a choilionadh gar saoradh. Tha gach ni dhiubh sin uile fada goirid air an atharrachadh spioradail so o'n leth a stigh. 'S fheudar gum bi thu air do bhreith a rìs. Ceart co cìnnteach 'sa tha Dia ann am flaitheas, is co cinnteach gur eiginn duit a bhi air do bhreith a rìs, no cha d-théid thu am feasd do neamh. Agus an urrainn duit an smuain, a bhi air do dhruídeadh a mach, fhulang? Cuir a cheist riut fein.—"An urrainn domh còmhnuidh a ghabhuil 'an lasraichibh bithbhuan? An urrainn domh dorchadas siorruidh fhulang? An urrainn domh fhulang a bhi gu siorruidh air m'eadar-dhealuchadh o'n Dia bheannuichte? Am bheil a bheatha pheacach neo-gheimnidh a tha mi 'caithe san àm r'a roighneachadh air thoiseach air aoibhneas siorruidh? Am bheil aon earrann de'n sgriobtuir is urrainn misneach a thoirt domh san staid so?" O! gun robh na h-urrad mhothachaidh aguibh air a ghrad fheum a tha agaibh air an atharrachadh so, 's gun d-thoir e oirbh, mu'n coidil sibh an nochd, tuiteam sios air ur glùinibh, an làthair Dhe, 's gun asluich sibh air gu dùrachdach gun athnuadhaich e sibh. Tha e comasach air sin a dheanamh ann an gradaig; agus gheall e a Spiorad Naomha dhoibhsan a dh'iarras e. Na h-abruibh, mar their sluagh amaideach, cha n bùgh mi mo chreidimh. Ceadaichibh dhomh aon cheist fheoraich dhiubh, an do mhùgh creidimh sibhse? Mar do thachair sin, 's mithich a mhùghadh. Ach na bithibh air ur mealladh le coslaisibh, riaghailtibh, no le ainmibh. Cha ghnothach beoil no gluin, fior chreidimh, ach a

chridhe. "Oir cha bhiadh agus cha deoch rioghachd Dhe," no deas-ghnathaibh o'n leth a muigh: cha 'n fheadh, ach 's ann o'n leth a stigh a tha i; "'s ann a tha i a' co'-sheasamh ann am fireantachd, ann an sìth, agus aoibhneas san Spiorad Naoimh." Gabhaibh comhairle, agus leughaibh agus éisdibh fhocal, oir is e sin am meadhon a tha Dia a' gnàthachadh chum a chaochlaidh mhòir so a thoirt m'an cuairt. "Tha creidimh a' teachd tre éisdeachd, agus éisdeachd tre fhocal De."

Agus air ur sons, a mhothaich am mùgha beannuichte so, thugaibh a ghloir do Dhia, agus gabhuibh misneach uaithe. An do ghineadh sibh o Dhia? ma ta 's libhse neamh. 'Si fireantachd Chriosd a thug dhuibh còir air flaitheas, ach leis a so tha sibh iomchuidh air. Mar beirear duine a rìs, cha 'n fhaod e rioghachd Dhe fhaicinn: tha e uime sin a' leantuinn, ma bhios sinn air ar breith a rìs, gum faic sinn i. Buidheachas do Dhia air a shon. Tha sibh air ur n-ath-nuadhachadh chum na crìche so, gum foillsicheadh sibh a chliu. Thug Dia oirbh bhi eadar-dhealuichte o'n mhòr-earrainn de'n chinne-dhaonna. Rinn e 'm barrachd air ur son no ged a dheanadh e sibh 'nar righrean agus 'nar iompairean; oir rinn e sibh 'nar mic do Dhia agus 'nar oighreachan ar glòir; "oighreachan air Dia, agus co'-oighreachan maille ri Iosa Criosd." Smuaintich gu tric air an staid san robh thu roimhe so; agus biodh meas agad air a ghràdh a dh' oibrich an t-atharrachadh. Thug Dia dhuit a Spiorad, agus leis-san, earlais chinnteach air t-oighreachd neamhuidh. "'Se Dia a dh' oibrich an ni ceudn' annadsa." Bi cùramach faicilleach chum do bheatha a chaitheadh mar a mhuinntir ath-nuadhaichte; agus leis a sin bheir thu dearbhadh air an atharrachadh shlainteil a bhi air oibreachadh ort; cuir urram air an t-soisgeul, dean math do d' choimhearsnach, agus thoir glòir do Dhia.

SEARMOIN VIII.

ROM. viii. 9.

A nis mur 'eil Spiorad Chriosd aig neach, cha bhuin e dha.

GE h-iomadh eadar-dhealuchadh a th' eadar daoine ann an inbh, cha 'neil ach a dhà an sùilibh Dhe; agus tha 'n t-Abstol Pòl gan ainmeachadh, roi stéigh ar teagaisg—" Iadsan a tha a réir na feòla, agus aig a' bheil an aire air na nithibh a bhuineas do'n fheòil; agus iadsan a ta réir an Spioraid, air na nithibh a bhuineas do'n Spiorad," rann 5; 'se sin, gu bheil iadsan a tha buanachadh san staid 's an d-rugadh iad, do ghnàth a' gabhuil tlachd, agus 'an dian-thoir air nithibh saoghalta, feolmhor, agus peacach; no, air an laimh eile, tha iadsan a ghineadh a rìs o'n Spiorad, fo a sdiùradh agus fo chumhachd; agus uime sin tha iad a' leanailt, agus 'an tòir air na nithibh a tha spioradail agus neamhuidh. Buinidh gach neach air thalamh do aon de'n da bhuidhinn sin; agus 's còir dha bhi na chùram sònruicht oirn co de'n dithis d'am buin sinn; oir 's ann ris a sin a tha ar cor siorruidh an earbsa. Cha 'n urrainn esan a tha " a réir na feòla Dia a thoileachadh," rann 8; ach 's ann a tha e'n cor a bhàis, rann 6; no, mar tha e san stéigh-theagaisg, " cha bhuin e do Chriosd," 'se sin, nach 'eil e 'na bhall de chorp, no na leanamh da theaghlach, no idir na ìochdaran da rioghachd; agus ma gheibh e bàs san

staid so, cha ghabh Criosd ris mar aon ga chloinn, cha mhò a bhuilicheas e a bheatha mhaireannach air air chionn là a bhreitheanais. Ach ma tha, trid gràis De, an Spiorad naomh againn, agus ma tha sinn a' caitheadh ar beatha fo a chumhachd, tha e na dhearbha gum buin sinn do Chriosd, agus gheibh sinn glòir bhith-bhuan maille ris-san. Nach feumail duinn ma ta, gum biomaid fiosrach mun chùis chudthromaich so, agus gum bi sinn cinnteach co dhiubh a bhuineas sinn do Chriosd na nach buin. Chum gur urrainn duinn so a dheanamh, guidheamad air Dia ar còmhnadh chum a dheanamh, am feadh a bheir sinn

I. Fainear cò e Spiorad Chriosd.

II. Dearbhaidh sinn gu bheil Spiorad Chriosd aig gach fior Chriosduidh, agus nochdaidh sinn c'arson a tha e aca.

III. Comharraichidh sinn a mach dearbhadh air ar staid o sin.

I. Thugamaid fainear cò e Spiorad Chriosd.

Tha'n sgriobtuir gu h-iomlan a' cur an céill, "nach 'eil ann ach aon Dia beo agus fìor;" ach tha focal De gu soilleir a' foillseachadh, gu bheil ann an aonachd na Diadhachd tri pearsaidh: mar chi sibh 1 Eoin v. 7. "Tha triuir a tha deanamh fianuis air neamh, an t-Athair, am Focal, agus an Spiorad Naomh: agus an triuir sin is aon iad." Theirear gu coitchionn riu, an t-Athair, am Mac, agus an Spiorad Naomh; ach cha'n ann a tha na h-ainmean sin a chur an ceill am bith nam measg fein, (oir is eolas sin a tha os ceann ar tuigse-ne agus cha'neil e air a leige ris duinn) ach am modh air a' bheil iad ag oibreachadh ann an cùmhnanta nan gràs. Tha buaidhean agus oibre sònruichte air an cur as leth gach aon de na tri pearsa diadhaidh sin, agus theirear Dia ris gach aon diubh. 'Se'n ti naomh mu bheil sinn san àm a' labhairt an Spiorad Naomh; ris an abrar ann an rann stéigh ar teagaisg "Spiorad Dhé."

Chithear gu'n abrar gu cothromach: *Neach* ris o na buaidhibh agus o na h-oibribh a chuirear as a leth. Theirear gu bheil *Tuigse* no *Gliocas* aige 1 Cor. ii. 10. Isa. ii. 3. Theirear gu bheil *Toil* aige, 1 Cor. xii. 11. Tha *Cumhachd* aige, Job xxxii 4. Theirear gun *teagaisg e sinn*. Eoin xiv. 26. 1 Eoin ii. 27. *gun treoruich—gun stiuir* gun dthoir e mothachadh—*gun ath-nuadhaich—gun labhair*—gum toillsich—gun gairm e *luchd-frithealaidh* agus *gun cuir e uaithe iad.* Tha so gu soilleir a' dearbhadh gur neach e, agus nach e a mhàin buaidh de'n Diadhachd, mar tha cuid gu h-amaideach am barail.

Tha e mar an ceudna na *Neach Diadhuidh*, no gu firinneach na Dhia, co'-ionann ris an Athair agus ris a Mhac; oir tha buaidhean diadhuidh air an cur as a leth-san, mar tha *Bith-bhuantachd—Uile làthaireachd*—no a bhi anns gach ionad; agus *Uile-fhiosrachd*, no bhi fiosrach air gach aon ni. Theirear gu soilleir Dia ris an Spiorad Naomh. Tha e air a ràdh gun d' rinn Ananias breug do'n Spiorad Naomh, Gniomh. v. 3. agus san ath-rann, tha Peadar ag ràdh ris "Cha d' rinn thu breug do dhaoinibh ach do Dhia." 'Se 'n t-aon neach a tha air a chialluchadh san da roinn, ni a tha gu soilleir a' nochdadh gur e 'n Spiorad Naomh Dia. Chithear so mar an ceudna o'n *pheacadh* 'an aghaidh an Spioraid Naoimh; mur b' e Dia e, cha bu pheacadh toibheum a thoirt da, peacadh anns nach faighear maitheanas? Thairis air sin uile, thoir fainear riaghailt a bhaistidh. Tha ar Tighearn a' toirt àithne da abstolaibh, iad "a theagasg nan uile chinneach, gam baisteadh an ainm an Athar, a Mhic, agus an Spioraid Naoimh." 'S amhuil a tha e 'sa bheannuchadh: "Gun robh gràs ar Tighearn Iosa Criosd, gràdh Dhe, agus co'-chomunn an Spiorad Naoimh, maille ruibh." Anns an da ghniomh so tha'n t-urram ceudna air a thoirt do'n Spiorad Naomh 's a

tha air a thoirt do'n Athair, agus do'n Mhac; ni bu toibheum, mur biodh e co'-ionann riu.

'Se Spiorad Chriosd a theirear ris san steigh-theagaisg, cha 'n e 'mhàin a chionn gun *d-thainig* e o Chriosd, co math agus o'n Athair, ach do bhrigh gun robh e air *a ghealladh*, agus air *a chur* le Criosd. B'e Spiorad Chriosd e anns gach fàisneachd o shean; agus tha e nis " a' togail fianuis mu Chriosd,"—" tha e 'gabhuil de na nithe a bhuineas do Chriosd, agus nochdaidh e dhuinne iad;" an aon fhocal, a chionn gu bheil an t-iomlan de shlainte Chriosd air a cho'-chur ris a chridhe le a dhrùghadh àigh. Tha sinn a nis anns.

II. Ri dhearbhadh gu bheil Spiorad Chriosd aig gach fior Chriosduidh, agus gu fheuchainn c'arson a tha e aca. Tha so co feumail chum slainte, 's gu bheil an t-abstol Pòl ag ràdh san stéigh-theagaisg, " Mar 'eil Spiorad Chriosd aig neach, cha bhuin e dha;" 's e sin, nach Criosduidh e.

Tha e na mhearachd co cunnartach 'sa tha ann ri'r linn, a chumail a mach nach ion fiuthair a bhi againn ri cumhachd an Spioraid, agus gur h-ann ri linn nan abstol a chaidh a bhuileachadh, an uair a bha comas aca miorbhuilean oibreachadh. A thaobh na barail mhearachdaich so, tha gach ni a chaidh a ràdh mu thimchioll Iompachadh, Ath-ghineamhuinn, agus Sòlas air a chur a neo-brigh; agus tha muinntir aineolach bhochd air an cur nan suain ann an tearuin-teachd fheolmhor, làn-toilichte le coslas na diadh-achd as eugais a cumhachd; am feadh a ta iad air an seoladh le'n luchd-teagaisg aineolach, chum gach creidimh fior, beothail, a mheas mar neonachas, agus mar anabharra cràbhuidh.

Bhiodh e ro mhi-fhreagarrach do aon neach a bhuineadh do'n Eugiais Shasgunnaich obair an Spior-aid àicheadh mar sin, a chionn gu bheil an Eagluis sin a' dearbhadh gu laidir am feum a th'air ann an

iomad earrann de,* Leabhar riaghailt na h-Eaglais. Anns na h-Urnuighean gearr gheibh sibh na h-athchuinge so: "Deonaich dhuinn, do sheirbhisich ùmhal, gun smuaintich sinn air na nithibh a ta maith trid do dheachdaidh naomha." Ann an ionad eile, "Cuir oirn do Spiorad Naomh, agus taosg 'nar cridheachan tiodhlac ro oirdheirc sin na seirce." Ann am frithealadh a Chomunaich tha i 'guidhe, "Glan smainte ar cridhe le deachdadh do Spioraid Naoimh. Faic mar an ceudna an Urnuigh as leth an Righ; "Ath-lion e le gràs do Spioraid Naoimh;" Theirear leis an Eaglais sin, "Nach 'eil oibre a nithear m' am faighear gràs Chriosd, agus deachdadh an Spioraid Naoimh, taitneach le Dia." Tha e air fheoraich de gach Pears' Eagluis 'an àm a ghabhuil a stigh san dreuchd sin leis an Easpuig. "An i do bharail gu bheil thu air do bhrosnuchadh leis an Spiorad Naomh chum an dreuchd so a ghabhuil ort fein?" Freagraidh am ministeir agus their e, "Tha dòchas agam gu bheil." Agus anns an ùrnuigh arson Sabaid na Cuingis their an Eagluis "A Dhe, mar air an àm so, a theagaisg thu do shluagh dìleas, le solus an Spioraid Naoimh a chur d'an ionnsuidh: *Deonaich dhuinne trid* an *Spioraid cheudna gum bi barail cheart aguinn mu gach ni; agus sior-ghairdeachas a dheanamh 'na shòlas naomha.*" Mar an ceudna 'an ùrnuigh na sàbaid 'an diaigh la an Dol-suas, "Tha sinn a' guidhe ort na fàg gun cho'-fhurtachd sinn; ach *cuir d' ar n-ionnsuidh an Spiorad Naomh chum sòlas a thoirt du nn.*" Tha sibh a nis a' faicinn, mo bhràithre, gu bheil an Euglais Shasgunnach gu laidir a' cumail a mach gu bheil obair an Spioraid feumail do gach ministeir dìleas, agus do gach fìor chriosduidh. Cionnas mata a their aon neach gun do sguir a dhrùghadh† o

* Leabhar coitchionn na h-ùrnuigh.

† A chumhachd, fheartan.

cheann 1600 Bliadhna? Ach leis mar nach faodar ar creidimh-ne shocruchadh air ughdarras dhaoine, rannsuicheamaid na Scriobtuirean a dhearbhadh gu bheil obair an Spioraid air a chridhe anabharra feumail do fhior-dhiadhachd.

Tha sinn ag aideachadh gun robh tiodhlaca sònruicht an Spioraid air a bhuileachadh a mhàin sna ceud linnibh. Co a nis a tha gabhail orra fein gu bheil aca tiodhlaca labhairt, gun fhoghlum, le teangaibh, no idir gur urrainn doibh miorbhuilean oibreachadh? Cha 'neil sinn a' gabhail oirn fein a bhi neo-thuiteamach, no gu bheil fàisneachd againn mu nithe ri teachd, no comas aon ni a thuigsinn ach na tha air fhoillseachadh dhuinn ann am focal De. 'S ann arson *cumhachd naomhachaidh* an Spioraid a tha sinn a' tagradh. Cha 'n e 'mhàin gun d' fhuair na h abstoil agus na ceud Chriosdui'ean, na cumhachdan' miorbhuileach a chaidh ainmeachadh, o'n Spiorad, ach mar an ceudna solus nan tuigse, mothachadh air am peacaidh nan coguis, creidimh agus gràdh Chriosd nan cridh'ibh. Ghlan iad an anma le geill a thoirt do 'n fhirinn trid an Spioraid: Bha'n dòchas pailt tre 'n Spiorad Naomh;" bha "aoibhneas aca san Spiorad naomh:" "bha gràdh Dhe air a dhòrtadh a mach 'n ar cridheachaibh, tre 'n Spiorad Naomh." Trid an Spioraid cheudna, "chlaoidh iad gniomharra na colla;" agus dh' éigh iad Abba, Athair. B' e 'n Spiorad earlais air an oighreachd neamhuidh; agus theirear r'an gne, an tograidh, agus an deanadais naomh, toradh an Spioraid. Nach 'eil na nithe sin uile co feumail duinne 's a bha iad dhoibhsan? Tha 'n nàdur truaillidh san àm so mar bha e 'n sin, agus feumaidh e 'n cumhachd ceudna ga chaochladh. Tha gras mar an ceudna ionsamhuil san am so sa bha e roimhe, agus a' sruthadh o 'n tobar cheudna. Is leoir so a dhearbhadh feumalachd obair an Spioraid.

Thoir fainear mar an ceudna, gun do gheall ar Slanuighear beannuichte gum buanaicheadh a Spiorad maille ris an eagluis an ionad a làthaireachd chorp-arra. 'S amhuil a tha e labhairt Eoin xiv. 16. "Agus guidhidh mise an t-Athair, agus bheir e dhuibh Comhfhurtair eile chum 's gum fan e maille ruibh gu bràth; ni h-ann a mhain maille ris na h-abstolaibh, ach maille riusan uile a chreideadh; agus sin, cha 'n ann rè a dha no thri cheuda bliadhna, ach gu siorruidh; fad na h-ùine bhios Criosd air falbh o'n talamh, gus an tig e an dara uair chum breitheanais. Ach tuigear so ni's fearr le thoirt fainear na *rùin* arson am bheil an Spiorad air a bhuileachadh.

Tha na h-uile dhaoine marbh ann an ca-ceartaibh agus am peacaibh, marbh do Dhia agus do nithibh spioradail; mar tha corp marbh san uaigh neo-moth-achail air nithibh na beatha so. Anis is e an Spiorad a bheothaicheas, Eoin vi. 63. 'S ann air son so a tha focal Chriosd air a ghnàthachadh san t-soisgeul. "Cluinnidh na mairbh guth Mhic Dhe;" ach 's ann tre chumhachd an Spioraid a tha 'n t-anam marbh air a bheothachadh chum a chluinntinn. Tha 'm focal air a thoirt chum a chridhe, agus an sin air a chlu-inntinn, "cha 'n ann mar chainnt duine, ach mar dhearbh fhocal Dhe." Gun deonaiche Dia gum bi am focal san àm mar so air a chluinntinn! Cha'neil ach aon fhocal san sgriobtuir arson an àile a tha 'n anail na beatha, agus arson a ghràis ni is e anail ar beatha spioradail; agus an uair a shéid ar Slanuighear beannuichte air na h-abstolaibh, mhìnich e brìgh a ghniomh a rinn e, le ràdh, *Gabhaibh an Spiorad Naomh;* agus uaith sin theirear *deachdadh* ris, no séideadh a stigh: oir is i dreuchd àghmhor an Spior-aid Naoimh oibreachadh air an anam, mar ni an anail air a chorp.

Theirear *Spiorad na firinn* ri Spiorad De. Cha-

'neil eolas slainteil aig neach air bith air an fhirinn ach trid a theagaisg-san. Faodaidh neach foghlum-te a litir a thuigsinn, ach cha 'n urrainn ionnsacha saoghalta fhior bhrigh a nochdadh. Tha'n t-abstol Pol ag ràdh, 1 Cor. ii. 14. " Cha ghabh an duine nàdurra ('se sin an duine saoghalta) ri nithibh Spioraid De; oir is amaideachd leis iad; agus cha'neil e'n comas da eolas a ghabhail orra, do bhrigh gur 'ann air mhodh spioradail a thuigear iad:" agus tha e 'g ràdh, rann 12. " Fhuair sinne Spiorad De, chum gum biodh fios nan nithe sin againn a thugadh dhuinn gu saor o Dhia:"—'se sin, gu bheil sinn air ar teagasg agus air ar soilleachadh leis, chum gum bi againn eolas fior agus slainteil air sochairibh glormhor an t-soisgeil; agus gu deimhin, cha'n eil seoladh sam bith eile diongmhalt air a shon sin. Is math a thuirt diadhair araid, " Cha 'neil gliocas no eolas saogalta feumail chum focal De a thuigsinn, ach foillseachadh an Spioraid Naoimh, a dheachdas am fior bhrigh dhoibhsan a rannsaicheas le irisleachd agus le dichioll air a shon." Is mòr an sòlas so do dhaoinibh bochda, a bhios ullamh gu ràdh, gu bheil iad gun fhoghlum, agus uime sin nach urrainn doibh am Biobull a thuigsinn. Guidhibh, mo chairde, arson an Spioraid Naoimh, agus an sin tuigidh sibh e ni's fearr no an duinne is mò foghlum as eug'ais an Spioraid.

Aris, tha'n Spiorad air a thoirt do gach fior Chriosduidh a thoirt achmhasan, agus mothachadh air peacadh. Tha sinn do thaobh nàduir aineolach air lagh naomha Dhe, agus air peacadh, ni is e brise an lagha. " Tha sinn beo as eug'ais an lagha," mar bha 'n t-abstol Pol roimhe so; ach an uair a thainig an àithne chum na coguis tre chumhachd an Spioraid bheannuichte, an sin tha sinn fo mhothachadh air ar staid chaillte: mu pheacaidh ar caithe-beatha; peacaidh dearmaid co math agus gniomha; peacaidh ar cridhe, agus ar nàduir; ach tha'n Spiorad Naomh

gu h-àraidh a' toirt mothachaidh dhuinn mu pheacadh mòr an ana-creidimh, le cùl a chur ri Criosd, agus a' deanamh dearmad air a shlainte mhoir.

A ris, 's ann tre chumhachd an Spioraid a tha sinn murrach air creidsinn chum sàbhaladh an anama. Ma tha sinn a' faicinn am *feum* a th' aguinn air slainte, 's ann tre a ghràs a tha e. Ma tha sinn a' faicinn slighe na slainte, 's ann trid a sheolaidh-san a tha e. Ma tha sinn toileach bhi air ar saoradh air an doigh sin, 's ann tre a chumhachd-san. 'Se creidimh tiodhlaca Dhe. 'S ann tre oibreachadh an Spioraid a tha sinn a' creidsinn. Agus, gun amharus, 's gnothach mòr creidsinn. Gabhail gu toileach ri uile theistis Dhe mu thimchioll Iosa Criosd. Leis a bheachd so bhi againn air ar truaighe fein, nach 'eil annainn ach clann na feirge, agus a chreidsinn gu bheil Criosd araon comasach agus deonach air ar saoradh—Le uallach trom ciontaidh air a choguis, agus an t-uallach sin a chur air an Tighearna, agus leis a sin a dheanamh, fois fhaghail d' ar n-anmaibh—Cùl a chur ri 'r n-oibribh agus ri 'r toilltinneasaibh fein, agus ar muinghinn a mhàin a chur ann am fireantachd Chriosd. Is obair mhòr so, nach urrainn aon neach a dheanamh ach tre Spiorad a chreidimh.

Theirear, mar an ceudna, Spiorad na naomhachd ri Spiorad Chriosd; oir 's esan ùghdar na naomhachd sin, as eug'ais nach faic aon neach an Tighearna. Tha creid'ich air an taghadh chum slainte trid naomhachaidh an Spioraid, agus an fhirinn a chreidsinn. 'Se ath-ghineamhuinn tùs beatha nuadh spioradail. 'Se naomhachadh obair an Spioraid leis a bheatha sin a choimhead agus a meudachadh. Tha gach fior chriosduidh na *naomh*, mar a dh' fhaodas sibh fhaicinn ann an litrichibh nan abstol, a bha air an sgriobhadh chum nan naomh; agus ged a tha 'n t-ainm sin, trid amaideachd agus aingidheachd mhòr-

ain, a' faighinn tàir, tuigeadh gach aon neach mar 'eil sinn 'nar naoimh nach faod sinn bhi air ar saoradh.

'Se aobhar eile mu bheil creid'ich a faighinn an Spioraid, gu còmhnadh a dheanamh riu nan dleasnuis chràbhach. A deir Criosd, as m' eug'ais-se cha 'n urrainn duibh aon ni a dheanamh: agus tha 'n t-abstol Pòl ag ràdh, " Nach 'eil sinn foghainteach uainn fein chum ni sam bith a smuainteachadh mar uainn fein: ach 's ann o Dhia a ta ar foghainteachd;" 'se sin, 's ann ata e air a bhàraigeadh oirn leis an Spiorad Naomh. Tha Criosd a lathair, tre a Spiorad, " far a' bheil dithis no triuir air cruinneachadh an ceann a chéile na ainm;" agus ma gheibh iad beannuchadh ag éisdeachd an fhocail air a shearmonachadh, o sheinn shalm, no ann an ùrnuigh, 's ann gu h-iomlan o dhrùghadh an Spioraid Naoimh a bhitheas e. Theirear ann an Rom. viii. 26. gu " bheil an Spiorad féin a' deanamh còmhnadh le 'r n-anmhuinneachd ann an ùrnuigh;" tha sinn cuideachd a' leughadh, air " a bhi ri ùrnuigh san Spiorad, agus a' seinn anns an Spiorad."

Tha 'n Spiorad Naomh air a thoirt do chreidmhich mur *Cho'-fhurtair*. Fo 'n ainm chaomhail so, gheall Iosa Criosd a chur a dh' ionnsuidh a dheisciobuilibh bhrònach; agus thuirt e gum fanadh e do ghnath san Eagluis mar Fhear-co'-fhurtachd. Buidheachas do Dhia arson gu bheil sòlas ann an diadhachd. Is sligheanna subhachais agus sìth sligheanna Dhe, agus cha 'n àicheadh aon neach so ach iadsan nach d-imich riamh annta. 'S ann a tha fior shonas a mhain ri fhaotuinn ann an creidimh, gràdh, agus ùmhlachd. A bhi fiosrach air peacadh air a mhaitheadh; sìth coguis trid fola Chriosd; deagh mhuinghinn trid gràis; buaidh air eagal a bhàis; nach sòlasach àghmhor na nithe sin? Ciod a dh' fhaodas an saoghal, no peacadh, a thairgse co'-ionann luach riu

sin? 'S ann o fheartaibh cumhachdach an Spioraid a tha iad sin uile a' sruthadh; agus tha so gar treòruchadh chum an ni fa dheireadh a chur sinn romhainn.

III. Dearbhadh m' ar staid, mar a thuigear e o'n Spiorad a bhi againn no uainn. Tha ar steigh-theagaisg ag ràdh, "mar 'eil Spiorad Chriosd aig neach, nach buin e dha," air an aobhar sin 's dual do'n neach 'eil a bhi ann an cor ro-uabhasach; agus ma gheibh e bàs san staid sin, tha e caillte gu siorruidh. Ach tha na briathran a' ciallachadh firinn shòlasach, eadhon, gum buin cuid-eiginn do Chriosd. Buinidh, agus is iad a shluagh ionmhuinn, tiodhlac an Athar, a cheannachadh le fhuil, tre chumhachd an Spioraid, les an d-thug iad iad fein suas da.

'Se an Spiorad a bhi aguinn, air an dòigh agus arson an aobhair mar a chuala sinn, an t-aon dearbhadh sonruichte air sinn a bhi an staid nan gràs. Theirear an *seula* ris, Ephes. i. 13. iv. 30. Tha nithe luachmhor air an glasadh, chum iad a bhi tearuinte, 's a nochda co dha a bhuineas iad. 'S ann mar so a ta creidmhich air an seuladh. Cha'n e oibreachadh sònruicht air bith air an inntinn ris an abrar "nasgadh" no "geall-daighnich an Spioraid," ach 'se th' ann rùn-phairteachadh an Spioraid e fein do chreid'ichibh. Thug Dia a Spiorad doibh; tha e thàmh nan anmaibh: tha e 'gam beothachadh, tha e 'gan soillseachadh; tha e toirt mothuchadh dhoibh air peacadh; tha e 'gan neartuchadh gu creidsinn ann an Criosd; tha e 'gan naomhachadh; tha e 'gan còmhnadh gu ùrnuigh a dheanamh; tha e toirt sòlais d' an cridhe. 'Se so seula Dhe. Cha 'n fhaodar a ghabhail an riochd meallta. Tha Eoin ag ràdh, "Leis a so aithnichidh sinn gu bheil sinn a chòmhnuidh ann an Dia, agus esan annainne, do bhrìgh gu 'n d thug e dhuinn d' a Spiorad," 1 Eoin iv. 13. 'Se so làn dearbhadh air ar còir air deagh-

ghean De; 'se so dearbh chinnte gum buin sinn da. "Oir cha 'neil dìteadh sam bith do 'n dream a tha ann an Iosa Criosd," 's a tha dearbha gu bheil iad ann le "gluasad a réir an Spioraid." Is beatha agus sìth ar n-inntinn a bhi spioradail. "A mheud 'sa tha air an sdiùradh le Spiorad De, is mic do Dhia iad." Ge b'e air bith aig a' bheil an Spiorad, tha *geall-daighnich* cinnteach aig air neamh. 2 Cor. i. 22. Ephes. i. 14. Tha e fàs na cho'-oighre maille ri Iosa Criosd; tha *ceud thoradh* an Spioraid aige; agus gun teagamh bithidh an t-anam agus an corp sonadh gu bràth anns an t-saoghal gun cheann gun chrioch.

AN CO'-CHUR.

Agus a nis, a mhuinntir ionmhuinn neo-bhàsmhoir, ciod i air barail mu na nithe sin? Air dhuibh fhaicinn gur ann a réir 's mar bhios Spiorad Dhe agaibh a shùnraichear ar cor am feasd, cionnas a tha sibhse do thaobh sin? Am bheil an Spiorad agaibh? Faodaidh sibh a thuigsinn. Is còir a thuigsinn; oir tha ar sonus siorruidh an earbsa ris. Ma tha 'n Spiorad aguinn is leinn neamh. 'Si ifrinn ar crann-chur ma bhàsaicheas sinn as easbhuidh. Smuaintichibh car tiota air na chaidh a ràdh, agus asluichibh mar rinn Daibhidh, "Rannsuich mi, O Dhe, agus dearbh mo chridhe." Chuala sibh c'arson tha gach creid'each a' faghail an Spioraid. Beothaichidh e'n t-anam marbh. An do bheothaich e sibhse? Am bheil sibh beo do Dhia, no n-ann a tha sibh do pheacadh agus do'n t-saoghal? Tha 'n Spiorad a' soillseachadh na h-inntinn ann an eòlas na fìrinn. An aithne dhuibh, a' bheil sibh a' faireachduin, agus a' gràdhachadh firinn an t-soisgeil; no 'bheil sibh a' deanamh tàir orra agus ga fuathachadh? Tha 'n Spiorad a' toirt mothachadh air peacadh.

A' bheil thu mothachail agus irislichte arson do pheacaidh? no 'n ann a tha thu ga chur an suarrachas —theagamh a' deanamh uaill as? 'S esan ùghdar a chreidimh. A' bheil thu creidsinn ann an Criosd, no 'n ann a tha thu a' deanamh dearmad air a shlainte? Tha e naomhachadh an anama. A' bheil t-anams' air a naomhachadh tre a ghràs, no 'm bheil thu ga d' eabradh ann an salachar a pheacaidh. Tha e deanamh còmhnadh ris an fhior Chriosduidh gu ùrnuigh a dheanamh. Am bheil thu mothachail air a chòmhnadh gràsmhor an àm bhi ri ùrnuigh, no bheil thu buanachadh gun ùrnuigh idir a dheanamh, no bheil thu toilichte le radhailt bhriathran gun bhi teachd o'n chridhe? Is fear-co' fhurtachd Spiorad Dhe. An ann uaith-san a tha do shòlas, no 'n ann o dhiomhanas an t-saoghail? Gun neartuich an Tighearna sibh gu freagradh neo-chealgach a thoirt do na ceistibh sin! Ma tha cuid aguibh, mar is ion eagal a bhi gu bheil, as eug'ais an Spiorad, ciod an staid anns a' bheil sibh? Cha bhuin sibh do Chriosd. Criothnaichibh ri smuainteachadh air. 'S eiginn duibh bàsuchadh; agus 'an déigh sin teachd chum breitheanais. An uair a chi thu e na shuidh air a righ-chaithir uabhasaich, O! mar a mhiannaicheadh tu gum buineadh tu dha, agus gun aidicheadh e thu. Earalaicheam oirbh, ma ta, gun dàil, ur cridhe a thogail ri Dia, agus a ràdh, a Dhe thròcairich, deònaich dhomh do Spiorad Naomh! Gheall e a thoirt dhoibh-san a dh'iarras e. Faodaidh sibh an t-sochair phriseil so fhaotuinn fhathast, agus gheibh sibh i gun teagamh, ma dh' iarras sibh i gu neo chealgach. "Iarraibh ma ta, agus gheibh sibh; siribh agus amaisidh sibh; buailibh aig an dorus agus théid fhosgladh dhuibh." Mar chaomh iochd d' ar n-anmaibh, gun deonaicheadh an Dia Uile-chumhachd-ach dhuibh so a dheanamh. Agus mu thimchioll na muinntir a fhuair am beannuchadh so is mò, eadhon

an Spiorad Naomh, ciod tuille dh' fhaodar a ràdh? Beachdaichibh air an t-sochair luachmhor le mòr ìoghnadh agus le taingealachd. Na h-àicheadh an t-sochair bheannuichte a bhuilich Dia ort. An do mhothaich thu toradh àigh an Spioraid, a chaidh ainmeachadh co tric? 'Se so ma ta, seula mòr àrd Uachdaran néimhe, a' deanamh cinnteach dhuit dlù-dhaimh ri Criosd, agus còir air rioghachd na gloire. Deanuibh gairdeachas, agus bithibh ro-ait; agus air dhuibh an Spiorad fhaotuinn, thugaibh an aire gu'n "gluais sibh san Spiorad;" bithibh faicilleach nach cuir sibh "doilgheas air an Spiorad;" agus bithibh cùramach chum "toradh an Spioraid a thoirt a mach;" ni a tha tre Iosa Criosd, chum cliu agus gloir Dhe.—*Amen.*

SEARMOIN IX.

MARC. vi. 12.

Agus chaidh iad a mach, agus shearmonaich iad gun deanadh daoine aithreachas.

THA e comharraichte, ge b'e eadar-dhealuchadh barail a tha aig daoine mu chreidimh, gu bheil iad uile a' creidsinn gu bheil aithreachas feumail chum slainte. Ach 's aobhar eagail gu bheil mòran air am mealladh mu thimchioll, a' gabhail an fhaileis arson a chuirp. Tha mòran eile ann, ged a tha iad a' meas gu bheil aithreachas feumail, tha iad a' cur dàil ann gu àm eile; agus tha àireamh lionmhor a'dol eug gun aithreachas a ghabhail, agus air an call nam peacaidh. Tha e, uime sin, fior fheumail gum biodh fios againn cia anns a' bheil *fior aithreachas* a' co'-sheasamh; agus gum bu chòir dhuinn bhi air ar n-earulachadh gu aithreachas a ghabhail, chum nach sgriosar sinn. Tha aithreachas fior agus neo-chealgach, " as nach ion aithreachas a ghabhail, a' gabhail a stigh nan ceithir nithe so a leanas:

I. Geur-mhothachadh mu pheacadh.
II. Aithreachas arson peacaidh.
III. Aidmheil peacaidh.
IV. Iompachadh o pheacadh.

I. 'Se cheud ni a bhuineas do aithreachas neo-chealgach, *geur-mhothachadh* arson peacaidh, no sinn a bhi làn-fhiosrach air sinn a bhi ciontach; a dh'-easbhuidh, aon chuid aithreachas no diadhachd; oir faodar gu cothromach a ràdh mu'n t-soisgeul, gur e creidimh a pheacaich e; cha 'neil feum ach aig na peacaich air tròcair no air aithreachas; agus tha Iosa Criosd gu soilleir ag ràdh, "nach d-thàinig e a ghairm nan ionracan," 'se sin, ionsamhuil nam Phairiseach, a bha 'gam meas féin ionraic, "ach peacaich chum aithreachais." Tha na h-uile dhaoine peacach; cha 'n e a mhàin iadsan is mi-dhiadhaidh agus is ciont-aiche, ach mar an ceudna na daoine is deagh-bheus-aiche, is cràbhuiche, agus is neo-lochdaiche nar measg; oir "pheacaich na h-uile, agus thainig iad gearr air glòir Dhe."

Tha 'm focal aithreachas a' ciallachadh *caochladh inntinn;* caochladh mòr na inntinn agus na rùn, gu h-àraidh uime fein, mar pheacach: mùghadh a thàrm-aicheas iomaguin, agus cùram sònruichte, ag éiridh o bhi fiosrach gun robh e roimhe ciontach. Chum na criche so tha'n Spiorad Naomh a' fosgladh a shùl chum gum faic e lagh naomh Dhe, mar tha e air a chur sios 'sna deich Aitheantaibh. Tha 'n lagh so ag iarruidh o gach duine, gràdh do Dhia, agus spéis do dhuine. Tha e 'g iarruidh oirn gràdh a thoirt do Dhia th'ar gach ni, agus ar nàbuidh a ghràdhachadh mar sinn fein. Tha e 'g iarruidh ùmhlachd iomlan, bhunailteach, neo-lochdach, fad uile làithe ar beatha. —Cha 'n eil e amhàin ag iarruidh ùmhlachd thréibh-dhireach, a dheanamh co maith 's a dh' fhaodas sinn; ach an t iomlan a dheanamh, agus sìor-bhuanachadh na dheanamh; ionnas ma bhios duine fàillneach an aon phonc, tha e leis a sin na pheacach: tha 'n lagh air a bhriseadh; tha 'm malluchd a' leantuinn; agus m'ar faigh e maitheanas trid fola Chriosd, 'si ifrinn is crannchur dha.

Is tric a tha'm peacach aithreachail air a dhùsgadh suas air tùs arson peacadh mòr eiginn d' an robh e ciontach, mar bha a bhean o Shamaria, an uair a chuir Criosd adhaltrannus as a leth; no mar bha Pòl an uair a fhuair e mothachadh air a gheur-leanmhuinn fhuileachdaich a rinn e air na naomhaibh. Ach cha stad an geur-mhothachadh an so; lorgaichidh e sruthan a pheacaidh chum a mhàthair-aobhair, eadhon an nàdur truaillidh a thainig leinn chum an t-saoghail. Aidichidh sinn gu saor, maille ri Daibhidh, gun "robh sinn air ar dealbh ann an euceart, agus gun do ghabh ar màthair sinn na broinn ann am peacadh." Aidichidh sinn le Pol nach 'eil aon ni math annainne, 'se sin, nar feoil, ar nàdur truaillidh; ach gu bheil uile bhreithneachadh smuaintean ar cridhe amhàin olc an còmhnuidh." Gen. vi. 5. Aidichidh an t-aithreachan gun d-rinn e ar-amach an aghaidh Dhe fad a bheatha; gun d' fhàg e gun deanamh na nithe bu chòir dha a dheanamh; agus gun d-rinn e na nithe nach bu chòir dha a dheanamh.

Tha lagh Dhe spioradail; tha e 'ruigheachd chum nan smuainte, nan tograidh, nan dùrachd, agus nan rùn is diomhaire. Tha e toirmeasg peacaidh a chridhe, co math ri peacaidh nam bilean agus a chaithe-beatha. Tha peacach iompaichte fiosrach air ioma peacadh dìomhair. Tha e mothachail gu bheil a dhleasnuis agus a sheirbhis is fearr air an co-measgadh le peacadh; eadhon ùrnuighean agus a dhleasnuis chràbhach. Tha e 'toirt fainear gun do chaith e a bheatha, as eugmhais Dhe, agus nach robh meas aige d'a thoil no d'a ghloir; gun d-thug e am barrachd spéis da féin, do'n t-saoghal, agus do'n chreutair, na thug e do Dhia; agus gu'n d-rinn e so uile an aghaidh fhiosrachaidh agus eolais; a dh'aindeoin sanuis a choguis, a rùin-shuidhichte chum atharrach a dheanamh; agus an aghaidh 'gach sochair agus rabhadh a bhuilich Dia air chum a ghairm gu

ath-leasachadh beatha.—Ge b'e àit am bi an geur-mhothachadh so bithidh aithreachas na cho'-lorg.

II. *Aithreachas*, no *bròn diadhuidh neo-chealgach arson peacaidh*, agus cràdh cridhe air a shon. 'Se so an *cridhe maoth*, no'n *cridhe feola*, a gheall Dia a thoirt da shluagh; an àite a chridhe chloiche a bh' aguinn an uair a rugadh sinn, agus aig nach 'eil mothachadh spioradail sam bith.

'S e spiorad briste iobairtean Dhe: "air cridhe briste agus brùite, a Dhe, cha dean thusa tàir." Salm li. 17. Ni daoine tàir air nithibh briste.—Rinn am Phairiseach uaibhreach dimeas air a chìs mhaor iriosal bhochd; ach cha d-rinn Dia dimeas air. Is co fad a ghabh Dia o sin a dheanamh, 's gur fearr leis gu mòr mòr nàire agus bron a pheacaich aithreachail, no iomaduidh iobairt reitheachan agus tharbh. 'Se cridhe a chriothnaicheas ri focal De, cridhe a' briseadh, gun bhi 'an eadòchas, gidheadh iriosal: cridhe fo thriobluid air a shon fein, agus a' tréigsinn a pheacaidh. 'S amhuil a bha Peadar, an uair a bha mothachadh iomchuidh aige mu àicheadh a Mhaighstir, chaidh e 'mach agus ghuil e gu goirt: agus air de Mhuire Magdalen mothachadh a bhi aice air a ciontaidh san àm a chaidh seachad, dh' ionnlaid i cosan a Slanuighear le 'deuraibh.

Tha gun ag *bròn cealgach* ann, a tha mòran a' gabhail an riochd a bhròin cheirt. An uair a bhios neach gu tinn, agus fo eagal a bhàis, cha ghnothach ùr a chluinntinn ag ràdh gu bheil e duilich arson a pheacaidh; agus ma chaomhnas Dia a bheatha gun ath-leasuich e i. Ach is tuille 's tric a chi sinn gu bheil a shamhuil sin de dhuine a mhàin dubhach arson gu bheil Dia co naomha, gu'm bheil an lagh co teann, 's gu bheil e'n cunnart a bhi air a sgrios arson a pheacaidh. Cha 'neil duilichinn air arson gun do chuir e corruich air Dia, a charaid is fearr, a bhuilich maitheis agus tròcair air fad uile làithe a bheatha.

Ach chithear mi- fhallaineachd an aithreachais so, an uair a dh' aisigear an duine chum a shlainte; 'n uair a théid eagal a bhàis as aire, pillidh e chum an t-sean ghnàthachaidh a bh' aige roimhe. Cha'n fhearr am bròn so na bròn chiontach aig bun na croiche; tha iad duilich arson gu bheil iad ri fulang, ach cha 'neil duilichinn air bith orra arson an droch dheanadais. Bha Felics air bhall-chrith ach cha do ghabh e aithreachas: agus bha Iudas dubhach arson na rinn e, ach cha b' ann air mhodh diadhuidh. Tha so a' leige fhaicinn co neo-chinnteach sa tha aithreachas crìche. Nior leige Dia gu'n cuir sinne dàil ann an aithreachas gus an t-àm sin.

Ach 's ann a tha bròn an fhìor aithreachain arson a pheacaidh, mar air a chur an gniomh an aghaidh Dia naomha agus maith. 'S amhuil a bha aithreachas Dhaibhidh, a thuirt Salm li. 4. " A' t-aghaidh, t-aghaidh féin a mhàin pheacaich mi, agus rinn mi'n t-olc so a' d' shealladh." Pheacaich e an aghaidh a cho'-chreutairean; an aghaidh Uriah, agus Bhatseba, Ioab, agus Israel: gun teagamh bu duilich leis sin; ach 's e an ni a chràidh a chridhe, mar pheacaich e 'n aghaidh Dhe; an Dia sin a dh' àrduich e o chrò-nan-caorach gu suidh air cathair-rioghail; a shaor e o lāimh Shauil, 's a thug dha tigh a mhaighstir; agus nam biodh sin tuille 's beag, a bheireadh am barrachd dha; (oir mar so dh' antiomaich Natan am fàidh a pheacadh,) " A' t-aghaidhs', a Thighearn," thuirt an t-aithreachan brònach so, " a' t-aghaidhse pheacaich mi." Mar so, " threòruich maitheas De e gu aithreachas." Thoir fainear, mar an ceudna, mar thuirt am mac stròghail. " Eiridh mi agus théid mi chum m' athar, agus their mi, Athair, pheacaich mi 'n aghaidh fhlaitheanais agus a' d' làthairse, agus cha 'n fhiu mi tuille gu'n goirte do mhacsa dhiom." Dh' fhaodadh e a ràdh, Athair chaith mi mo mhaoin, mhill mi mo shlainte, dh' fhàs mi a' m' dhéirceach,

agus tha mi ullamh gu dol bàs le gorta; deonaich mo chòmhnadh.—Tha chridhe gu sgàine le mothachadh air a pheacadh agus air amaideachd.—'S amhuil a tha peacach aithreachail. Tha e 'meòraich air mòrachd na Ti naomha sin air an do chuir e corruich; laghalachd iarrtuis, na comainean a bhris e, agus mi-thaingealachd ghràineil a ghiulain. An sin tuigidh e brìgh nan cainnte sin, Isa. i. 2, 3. "Cluinnibh O neamha, agus tabhair eisdeachd O thalamh, oir tha'n Tighearn a' labhairt: Dh' altruim mise, agus thog mi suas clann, agus rinn iadsan ceannairc a' m' aghaidh. Is aithne do'n damh a shealbhadoir agus do'n asail prasach a maighstir; ach cha'n aithne do Israel; cha'n 'eil mo shluaghsa a' toirt fainear.

Is math a dh' fhaodas maitheas De do'n pheacach, a thaobh fiughantas a fhreasdail, a bhrosnuchadh chum a bhròin dhiadhuidh so; ach gu mòr ni's mò na sin le bhi smuainteachadh air a ghràdh iongantach a shaor e! An e, gun do ghràdhaich Dia daoine ceannairceach co mòr 's gun do chuir e aon-ghin Mhic d' an ionnsuidh. Agus an do chuir e uaithe a Mhac, "cha'n ann a dhìteadh an t-saoghail, ach chum gum biodh an saoghal tridsan air a shaoradh?"—O gràdh gun choimeas, gun tomhas, a' dol th'ar labhuirt.

Cuimhnicheadh an t-aithreachan mar an ceudna air Iosa; an t-Iosa neo-chiontach, taitneach, agus fiughantach. Esan a dh' fhàg righ-chaithir a ghlòire, agus a dh' fhàs na dhuine truagh àmhgharach. C'arson a rinneadh dimeas air 'sa chuireadh cùl ris le daoinibh? C'arson a bha e na dhuine dhoilghiosan agus eolach air bròn? C'arson nach robh ionad aige air an cuireadh e a cheann beannuichte? C'arson a dh' fhuiling e a leithid de anacainnt o pheacachaibh? C'arson a shàruicheadh agus a chràidheadh e? C'arson a rinneadh beubaineachd air aghaidh ni's mò na air aon duine, agus air a dhreach seach

clann nan daoine? Is aithne dhomhs' an cionfàth, ars' an t-aithreachan truagh, "Gu deimhin ghiulain e m' anmhuinneachd, agus dh' iomchair e mo dhoilghiosan; lotadh e arson mo pheacaidh, agus bhruthadh e arson m' aingidheachdan."

III. Aidichidh am fior aithreachan a pheacaidh. A thaobh nàduir tha sinn ullamh chum ar peacaidh a chleth, an àicheadh, agus an leithsgeul a ghabhail; gu ràdh nach 'eil sinn ni's ciontaiche na daoin eile; nach robh comas aguinn air ged a chuir sin ann gniomh iad; agus nach 'eil sinn a' faicinn mòr choire annta. Ach cha'n ann mar sin idir a bhios am fior aithreachas. Gabhaidh sinn a chomhairl' a thug Iosua air Achan. "A mhic, thoir gloir do Dhia, agus dean aidmheil da." Tha bhi cleth no 'g àicheadh ar peacaidh na easùrram do Dhia; mar nach bu léur dha, no nach b' urrainn da peanas ìocadh: ach le sinn a dh' aidmheil ar peacaidh, tha sinn a' cur urram air Dia, a chionn gun do bhris sinn a lagh; a' cur urram air uile-leirsinneachd, a tha faicinn gach ciont a rinn sinn; meas a bhi aguinn air a cheartas, a dh' fhaodadh dioghaltas a dheanamh oirn air an son; agus fhoighidinn a ghuilain leinn co fada gun ar grad bhualadh le bàs. Gun amharrus 'se sinn a dh' aidmheil gu saor ar peacaidh an doigh is fearr air maitheanas fhaotuinn. "'Nuair a bha mi a' m' thosd," a deir an Salmadoir, "luidh aois air mo chnàmhaibh, le m' bhùireadh fad an latha; ach dh' aidich mi mo pheacadh dhuit, agus cha do cheil mi m' euceart: thuirt mi, Aidichidh mi m' eusontas do'n Tighearn, agus mhaith thusa cionta mo pheacaidh," Salm xxxii. 3, 5.

Cha'neil peacaidh dhiomhair ach a mhàin ag iarruidh aidmheil dhiomhair; ach is iomchuidh gum bi peacanna follaiseach gràineil air an aideachadh gu follaiseach, chum gun deanar coileasuchadh arson an uilc a chuireadh an gniomh.

Tha'm fior aithreachan neo-chealgach na aidmheil fhollaisich. Nach lionmhor a their riu fein, peacaich thruagha; a tha 'g aideachadh gu bheil a bhi 'cuimhneachadh air an lochdaibh doilgheasach dhoibh, agus an uallach do-fhulang; 'sa tha 'g éigheach, " A Thighearna dean tròcair oirn, A Chriosd dean tròcair oirn," gun mhothachadh sam bith a bhi aca air olc no air ĕireadh a pheacaidh. Is cealgoireachd ghràineil so, agus tha e cur peacadh ri peacadh. Ach tha 'n t-anam iompaichte treibh-dhireach na aidmheil; tha e faireachduinn cainnt an scriobtuir fior fhreagarrach d'a chor féin, agus aontaichidh e gu neo-chealgach le cainnt Iob. " Uime sin gabhaidh mi gràin diom fein, agus ni mi aithreachas ann an duslach agus an luaith;" no le cainnt a chìs-mhaoir, " a Dhe dean tròcair ormsa, peacach;" no le cainnt Phòil, a tha 'g ràdh am peacach is mò ris féin.

Thug sinn a nis fainear, *Geur-mhothachadh*, *Aithreachas*, agus *Aidmheil*, mar thri nithe femail ann am fior-aithreachas; agus riu-sin 's eiginn duinn ni eile a chur,

IV. *Iompachadh;* ni is e peacadh a thréigsinn, agus pilleadh uaithe chum Dhe. Dh' asluich Eoin Baiste, a shearmonaich gu cumhachdach aithreachas, air a luchd-éisteachd, " iad a thoirt amach toradh iomchuidh chum aithreachais." Agus air a mhodh so shearmonaich Pòl do na h-Iudhachaibh agus do na Cinneachaibh, " gun gabhadh iad aithreachais, agus gum pilleadh iad ri Dia, a' deanamh oibre iomchuidh an aithreachais," Gniomh. xxvi. 20. As eug'ais so cha leoir na briathran agus na h-aidmheilean is iriosaile, an dù-gadh coguis is mò, no na tuilte is pailte de dheoir. Ged a bhiodh uabhas Chain, aidmheil Iudais, geallaine Pharoih, irioslachadh Ahaib, agus taitneachd Heroid ri bhi cluinntinn Eoin, agus a' deanamh ioma ni, uile air co'-chruinneachadh cò'lath ann an aon duine, cha dearbhadh iad e na fhior aith-

reachan, am feadh a bha aon pheacadh gun chur as da na chridhe, no air a chleachda na chaithe-beatha. Cha leoir le fior aithreachas na meanglain a ghearradh dheth, ach cuiridh e 'n tuadh ri bun na craoibhe. Faodaidh nàmhuid ar n-anma a chur am fiachaibh nach 'eil mòr chron ann an caidreamh a thoirt do leannan peacaidh; ach tuigidh gràs, mar chuireas aon toll beag fodha long, gur ionann a chuireas aon pheacadh d'an toirear caidreamh as do'n anam. Ge b'e co ionmhuinn sa bhios ana-miann, no ge b'e co deacair 's a bhios e dealuchadh rithe, 's eiginn a tréigsinn. 'S amhuil a tha ar Tighearn ag ràdh, " Ma bheir do shùil dheas aobhar tuislidh dhuit, spìon a mach i, agus tilg uait i; ma bheir do lamh dheas oilbheum dhuit, gearr dhìot i;" 'se sin ma bheir do shùil no do lamh ort ciontachadh, no t-aomadh gu peacadh a chuir an gniomh, pill air falbh do shùil, mar neach biodh sùil idir agad gu fhaicinn, no lamh gu chur an gniomh, agus bi co toileach gu dealuchadh ri leannan peacaidh, 'sa bhiodh duine gu dealuchadh ri laimh no ri cois mhalcta, chum a bheatha a chaomhnadh. " Oir is fearr dol a steach chum beatha deireasach, no bhi le dà shùil no dà laimh air ar tilge do ifrinn, far nach bàsuich a chnuimh, agus nach mùchar an teine."

Tha dearbhadh ciatach aguibh air fior aithreachas ann an Sacheus, an cìs-mhaor iompaichte. 'Nuair a thainig Criosd agus slainte d'a thigh agus d'a chridhe, sheasamh esan, theagamh a bha na pheacach mòr, agus thuirt e ris an Tighearna: " Feuch, a Thighearna, tha mi toirt leth mo mhaoin do na bochdaibh: agus ma thug mi aon ni o neach air bith le casaid bhréige, bheiream dha a cheithir urrad." Cha 'n e mhàin gun robh aideachadh peacaidh an so, ach mar an ceudna tréigsinn peacaidh. Esan a bha roimh na fhear breith-ar-eiginn, tha e nis a' fàs, cha'n e mhàin, ionraic, ach fiughantach. Tha e 'g ìocadh *co'-leasuchadh;* mar ni gach fior aithreachan. Ath-ni e an

ni a rinn e roimhe, ma dh'fhaodas e. Mo thruaighe 's iomad olc air nach gabh aih-dheanamh deanamh! Theagamh gu bheil cuid-éiginn ann an ionad na truaighe, a chuidich ar n-aingidheachd ne ann. Ach neartuichidh gràs sinn chum na dh' fhaodas sinn a dheanamh; cha bhi buaidh aig a pheacadh oirn: agus bithidh sinn a ni's co oirpeach chum Dia a thoileachadh, 'sa bha sinn roimhe so chum nàmhuid ar n-anma a thoileachadh.

AN CO'-CHUR.

Ma 'se so aithreachas, is feumail duinn a thuigsinn, An d-rinn sinne aithreachas? O! na meallamaid sinn fein. Thuirt Iosa Criosd, an fhianuis dìleas agus fhìor, " Mur dean sibh aithreachas, sgriosar sibh uile mar an ceudna:"—cha 'n e gun d-thig iad gu neo-ni, no nach bi iad idir ann, (oir bu shonadh cor iomadh peacach truagh neo-iompaichte nam b'e sin an cor) ach nìtear peanas orra " le sgrios siorruidh, o làthaireachd an Tighearn, agus o ghloir a chumhachd." Na bithibh ann am mearachd. Tha aithreachas feumail do gach neach, oir " pheacaich na h-uile dhaoine." Ged a dh' fhaoidte chòmhdach nach do pheacaich sinn riamh ach aon uair, bhiodh aithreachas anabarrach feumail. Is leoir aon mheirleadh, na aon mhorta air a dhearbhadh aig mòd talmhuidh, gu duine dhìteadh; air an amhuil cheudna 's leoir aon pheacadh gu'r dìteadh gu truaighe shiorruidh. Ach cha 'n e aon pheacadh, no deich mìle peacadh, a th' aguinn ri bhi brònach air an son; " co dh' fhaodas a sheacharain a thuigsinn?" Na tugaibh éisdeachd do Athair nam breug; gheall e do Eubh nach deanadh ithe de 'n mheas thoirmisgte coire air bith dhith; ach mhothaich ise, agus tha sinne uile 'faireachduinn toradh uamhasach a cheud pheacaidh sin. Na h-abraibh leis an duin' aingidh o shean, neach " an uair a

chluinneas e briathran a mhalluchaidh so, an sin gum beannaich se e fein na chridhe, ag ràdh, Bithidh sìth agam ge do ghluais mi ann an ana-miann mo chridhe fein, a chur misge ri pathadh." Nior leige Dia, oir thugaibh fainear an co'-dhunadh, " Cha chaomhain an Tighearn e, ach an sin cuiridh fearg an Tighearna, agus eud smùid diubh an aghaidh an duine sin, agus luidhidh gach malluchadh air a tha sgriobhte san leabhar so," Deut. xxix. 19, 20. 'Se gabhaibh aithreachas, no theid sibh am mugha breith fhollaiseach Dhe. Tha e 'g àithne do na h-uile dhaoine anns gach àite, iad a dheanamh aithreachais; agus ciod a dh' fhaodas a bhi ni's cothromaiche? Tha'n lagh a bhrist sinne naomha, cothromach, agus maith. B'e gràdh a thoirt da ar seirbhis reusonda, agus thionndadh e a mach no shochair ro luachmhor dhuinn. Air dhuinn, ma ta, a bhriseadh, agus le sin a dheanamh a bhi fo chorruich, agus buailteach do leir-sgrios, am faodar a mheas mi-riasunda, gun deanamaid strìochda iriosal dha, agus a throcàir asluchadh?

Thigibh ma ta, agus deanaibh grad aithreachas. Dh' fhaodadh e ur gearradh as ann ur peacaibh, gun sanus air bith fhaotuinn; ach thug e dhuibh ùine gu aithreachas a ghabhail. Tha iartus na chulaidhmhisnich dhuibh. Tha e cialluchadh gu bheil maitheanas aige; oir tha maitheanas peacaidh agus aithreachas neo-sgarail. " Tha Criosd air àrduchadh gu aithreachas agus maitheanas peacaidh a thoirt seachad." O, ruigibh e, gun dàil, le ùrnuigh iriosail, agus bheir e dhuibh iad araon. Cluinn, a pheacaich, an teachdoireachd ghràsmhor a tha e cur a' d' ionnsuidh an diugh. " Treigeadh an t-aingidh a shlighe, agus an duin' eucorach a smuainte; agus pilleadh e ris an Tighearn, agus nochdaidh e tròcair dhà; agus ri ar Dia-ne, oir bheir e maitheanas gu pailt." Ach a mhàin na smuaintich gun toill aithreachas maitheanas.

Cha 'neil aithreachas, no creidimh, no a h-aon de'n toradh ghniomhaich nan aithrigh, ann a bheag no mhòr air tròcair no air a bheatha mhaireannaich. Cha 'neil idir. 'S ann gu h-iomlan o ghràs a tha saoradh; ach 'se so an riaghailt a dh' orduich Dia; oir le bròn an aithreachais, tha'n cridhe air ullachadh chum gabhuil ri tròcair Dhe, trid Iosa Criosd ar Tighearna.

Gun treòraicheadh maitheas De gu aithreachas thu. Cha 'n 'eil tlachd aige ann am bàs peacaich, ach ni e gairdeachas ri philleadh. Agus tha Criosd a' toirt dearbhaidh dhuinn "gu bheil aoibhneas air neamh arson aon pheacaich a ni aithreachas, ni's mò na arson naoi deug agus ceithir fichead firean, aig nach 'eil feum air aithreachas." Eirich, a pheacaich; oir tha e gairm ort. A' bheil do chridhe a' maothachadh? A' bheil thu 'g ràdh, "Eiridh mi agus theid mi chum m' athar?" Eirich, ma ta, agus theirig gun dàil d'a ionnsuidh. Chi e thu fad as, agus ruithidh e a' d' chòdhail: tha e feitheamh ri bhi gràsmhor; agus bithidh aoibhneas air neamh, agus air talamh, a chionn thu philleadh.

Fhuair na miltean a bha co truaillidh riutsa tròcair. Na h-abradh Satan ruit gu bheil e tuille 's fadalach: tha 'n dorus fathast fosgailte: agus na h-abradh e gu bheil e tuille's luath, oir faodaidh an dorus an ùine ghearr bhi air a dhruideadh. Theagamh gun abair esan gun dean am màireach an gnothach. Tha Dia ag ràdh gum feum e bhi 'n diugh. "Am feadh a theirear an latha 'n diugh ris," éisd r'a ghuth. Faodaidh am màireach a bhi tuille's anamoch. "An nochd dh' fhaoidte gun iarrar t-anam ort" Na cuir dàil an aithreachas gu adhart a bhàis. An saoil thu nach bi ni's leoir agad r'a dheanamh san àm sin, chum giulan gu foighidneach le d' euslaint agus le spairn a bhàis? C'arson a chuireas tu dragh, a dh' fhaoidte sheachnadh, ort fein san àm sin? C'arson nach biodh agad an sin sìth Dhe, agus aoibhneas an Spioraid

Naoimh, chum misneach agus sòlas a thoirt duit? Ach cò aig a' bheil fios nach spionar air falbh thu le grad bhàs; no theagamh gum bi do chràdh co mòr, no do cheann na bhreislich, 's nach b'e a' d' chomas aithreachas a dheanamh. Na glac mi-mhisneach le shaoilsinn gu bheil aon ni do-dheanta ann an aithreachas. Thuirt Criosd, " Is beannuicht iadsan a tha ri bròn, oir gheibh iad sòlas." Tha tuille sòlais aig an aithreachan na dheuraibh, na tha aig fear an t-sùgraidh na uile ghreadhnachas. Os barr, ma tha'n dorus cumhang, tha sòlais neo-chriochnach an taobh a stigh dheth. Suaimhneis nach 'eil an taing aois no aimsir, ach a mhaireas gu siorruidh. Tha Dia anis a chòmhnuidh sa chridhe bhrùite; agus cha 'n fhada gus an gabh gach fior aithreachan còmhnuidh maille ris-san ann am phàrras. Thugadh iadsan, gan aithne fior aithreachas, cliu dhà-san a bhuilich orra e. Tuigibh mo chairde nach obair latha a th' ann an aithreachas, ach obair fad beatha duine. Mar is mò a thuigeas tu do chridhe fein, agus is pailte t-eolas air Criosd, is mò am feum a mhothaicheas tu air spiorad aithreachais. Guidh gum meudaich an Spiorad Naomh, o là gu là, obair an aithreachais; agus gun neartaich e thu anns gach àm de d' bheatha, gu toradh iomchuidh an aithreachais a thoirt a mach. " Gluais gu h-iriosal maille ri d' Dhia;" agus deonaich gu'n cum cuimhn' air do pheacaibh bhi air am maitheadh iriosal thu a' d' bheachd fein; air dhuit tròcair fhaotuinn, gràdhaich gu pailt, oir mhaitheadh mòran; agus oirpich gach la chum coguis neo-lochdach a choimhead a thaobh Dhe agus nan uile dhaoine.

SEARMOIN X.

EABH. xii. 14.

Naomhachd, ni as eugmhais nach faic neach air bith an Tighearna.

"Is Naomha, Naomha, Naomha, an Tighearna Dia Uile-chumhachdach." 'Si so cainnt nan naomh agus nan aingeal nan aoradh follaiseach. Tha an Dia a rinn sinn, a tha 'g ar riaghladh, agus a bheir breith oirn, na Dhia ro-naomha. "Co tha cosmhuil riut, glòrmhor ann an naomhachd, àghmhor ann am moladh, a' deanamh nithe iongantach?" Bheir a bhi meòraich air naomhachd Dhe oirn a bhi dùrachdach gach aon àm, agus gu h-àraidh an uair a bheir sinn fainear ar mi-naomhachd fein. Is math a dh'fhaodas sinn briathran an fhàidh a chantuinn, "Mo thruaighe mi! oir tha mi caillte; do bhrigh gur duine mi aig a' bheil bilean neo-ghlan, agus tha mi a chòmhnuidh am measg sluaigh aig am bheil bilean neo-ghlan."—"Co is urrainn seasamh 'an lāthair an Tighearna Dia naomha so."

An uair a chruthaich Dia an duine, rinn e naomha e. Chruthaich Dia an duine na dhreach fein, agus b' i naomhachd an dreach sin; oir 'se so cliu sònruichte Dhe. Ach cha b' fhada gus an do chaill an duine gloir a nàduir leis a pheacadh. Dh' fhàs

e mi-naomha, agus dh' fhògair Dia, a tha shùilean ni 's gloine na gu'n seall e air olc, agus cha 'n fhaod e amharc air aingidheachd, a mach a phàrras e; oir chuir peacadh as de 'n co'-chomunn shòlasach a bh' aige roimhe ri Dia. Mar nach faod co'-chomunn a bhi eadar solus agus dorchadas, cha mhò dh' fhaodas co'-chomunn a bhi eadar Dia naomha agus peacaich mhi-naomha. Agus 'se so is cionfath air na tha air a ràdh san steigh-theagaisg, " as eug'ais naomhachd, nach faic aon neach Dia." Is e 'n Tighearn fhaicinn cunntas mu shonus néimhe, far am bi a bhuaidhean glormhor uile air am foillseachadh, chum mòr thoilinntinn nan daoine iompaichte; ach as eug'ais naomhachd cha 'n fhaod sinn fhaicinn. A nis an Dia sin a chruthaich an duine air tùs naomha, dhealbh e gu gràsmhor innleachd chum a dheanamh naomha a rìs. Is earrann àraidh so de 'n t-slainte mhòir; oir trid fola Chriosd, tha ciont a pheacaidh air a thoirt air falbh o na h-ionracain; agus le Spiorad Chriosd tha iad air an geintin a rìs, agus air an deanamh na'n nuadhchreutairean; 'se sin gu bheil iad air an deanamh naomh, agus iomchuidh air neamh a shealbhachadh, ni is e Dia fhaicinn. " Chi iadsan a tha glan nan cridhe Dia." Nochdai sinn san àm so,

I. Ciod e naomhachd.

II. A dhearbhadh am feum a tha air naomhachd, agus,

III. Na meadhona leis am faighear naomhachd a chomharrachadh a mach.

I. Thugamaid fainear gne fior naomhachd.—'Si naomhachd dreach Dhe a bhi air a h-aiseag a rìs anns an anam; no am briathraibh eile. 'Si naomhachd fiorghloine an duine na ghne, na thograidh, agus na dheanadais, ni a tha na shamhladh air iomhaigh Dhe.

Thoir fainear an so, gur i naomhachd *fior-ghloine;* ceart-atharrachadh an ni ghràineil sin, truailli'eachd

a pheacaidh air an anam. Tha dà ni anns a pheacadh, *a chionta*, agus *a neo-ghloine*. Trid a chiontaidh, tha sinn buailteach do pheanas siorruidh; trid a neo-ghloine, tha sinn neo-iomchuidh air seirbhis a thoirt do Dhia, no idir a mhealtuinn. Tha cionta gar fàgail gealtach. Tha neo-ghloine gar nàrachadh. Mar so bha ciontadh agus eagal air Adhamh 'n uair a chuir e a cheud pheacadh an gniomh. A nis, trid ar saoruidh tre Iosa Criosd, tha Dia a' toirt air falbh uainn an dà ni sin. Tha ciont a pheacaidh gu h-iomlan air a thoirt air falbh uathasan a chreideas trid fola Chriosd, a thug dioladh air a shon. Tha salachar a pheacaidh air a thoirt air falbh o gach neach a gheinear as ùr, tre ghràs an Spioraid Naoimh.

'S i 'n fhior-ghloine mu bheil sinn a' labhuirt fior-ghloine a chridhe, no na gne. Cha leoir e ge nach bi na gniomharradh o'n leth a muigh neo-ghlan; cha bhi fior-naomhachd ann gus am bi an cridhe air a ghlanadh. Tha mòran daoin' a dearmad so gu h-iomlan. Air leo gur leoir e ma tha iad a' caithe am beatha gu neo-lochdach, no a' deanamh oibre maithe, mar theirear ris. B'e so mearachd cunnartach nam Phairiseach, mar chuir ar Slanuighear beannuicht' an céill e. Bha iad ro-dheatamach mu bhiadh agus mu dheoch, agus mu ionnlad gach ni, chum salachar a sheachnadh; ach tha e maoigheadh orra nach 'eil iad ach a mhàin a' nigheadh na taobh a muigh, gun bhi gabhuil cùram air bith de 'n chridhe; bha iad a' tarruing dlu do Dhia le 'm bilibh, ach bha 'n cridhe fad uaithe. Bha'n taobh a stigh ro shalach; bha iad mar uaighean gealaichte, sgiamhach o'n leth a muigh, ach làn de chnàmhan dhaoine marbha agus de gach neo-ghloine. Uime sin thuirt ar Slanuighear gu'm b' fheumail a bhi air ar breith as ùr; no gum biodh co'-pairt aguinn de nàdur ùr agus diadhuidh. Tha creidmhich air am breith os àird, air an geintin o

Dhia; agus mar tha co'-roinn aig gach duine cloinne de ghne athar, 's amhuil a tha aig mic ùra Dhe; tha iad "a cur dhiubh, a thaobh a cheud chaithe-beatha, an seann duine, a tha truaillidh a reir nan anamhianna cealgach; tha iad air an ath-nuadhachadh ann an spiorad an inntinn, agus chuir iad umpa an nuadh dhuine, ata air a chruthachadh a réir Dhe 'am fireantachd agus 'am fìor-naomhachd." Ephes. iv. 22—24.

Air de 'n chridhe bhi mar so air ath-nuadhachadh, 's éiginn gum bi nuadh rùin agus nuadh thograidh ann. Tha iad sin naomh aig a Chriosduidh, a réir toil De. Tha 'n t-atharrachadh a tha gràs a' deanamh gu deas air a chur an ceill leis an fhàidh Isaiah, Caib. xi.—" An sin gabhaidh am madadh-alluidh còmhnuidh maille ris an uan, agus luidhidh an liopard sìos maille ris a mheann; agus an laogh, agus an leomhan òg agus an spreidh reamhar le cheile;" 'se sin, gun deanar na h-urrad chaochlaidh air daoin' aingidh ge b'e air bi co borb 's a bhitheas iad, gum fas iad, trid eifeachd an t-soisgeil agus gràis Chriosd, ciùin, séimh agus taitneach do'n na Criosd'uibh is laige. Mo bhràithre, an d' fhairich sibhs' a bheag de 'n chaochladh so? Ciod a bharail a bhios againn mu luchd geur-leanmhuinn, a tha deanamh tàir air diadhachd; a tha toirt fuath agus a' deanamh dochoir air sluagh cràbhach? Gu'n teagamh, tha iad sin fathast nam madadh-alluidh, agus nan leomhannaibh, agus cha'n fhaodar caoraich Chriosd a ràdh riu. B' fhearr gum biodh fios aig an samhuil sin ciod e bhi air an nuadh bhreith!

Thugamaid a nis gu h-aithghearr fainear, ciod iad na rùin agus na tograidh a tha gu buadhar aig muinntir dhiadhaidh.

Tha iad fo ghnàth chumhachd *eagail* De—ni h-e eagal tràilleil, ach eagal leinibh. Chuir Dia eagal nan cridhibh; ionnas an ionad a bhi caithe am beatha as eug'ais, mar a b' àbhuist doibh; 's ann a tha iad a

nis an eagal De rè an latha air fad. Tha fhios aca gu bheil e gam faicinn; tha iad ga chur fa 'n comhair do ghnàth, agus 'se an dùrachd a thoileachadh agus a ghlòruchadh anns gach ni a smuainticheas, a their, no ni iad.

Aris, tha iad *iriosal.* 'S i irioslachd freumh gach gràs eile, agus an t-aon ìreadh anns am fàs iad. 'S aithne dhoibh iad fein; 's aithne dhoibh plàigh an cridhe fein: tha iad fiosrach air peacaibh gun àireamh air am bheil an saoghal an-fhiosrach. Tha bhi cuimhneachadh air peacaidh a chuir iad an gniomh nan staid neo-iompaichte le nàire; agus tha bhi mothachail air fuigheall truaill'eachd gan cumail iriosal nam beachd fein; air chor, 's nach e mhàin gu bheil iad a' strìochda do Dhia, ach cha dean iad tàir air an co'-fhearsnach. Ma tha eadar-dhealuchadh eadar iad fein agus a chuid is tàire de'n chinne-dhaonna, tha iad mothachail gur e gràs a mhàin a rinn an t-eadar-dhealuchadh. Air dhoibh a bhi mar so air an iompachadh, tha iad a' faghail rioghachd neamh mar chloinn bhig, 's a' cleachda bhi caithe am beatha mar ri gnàth earbsa a gliocas, a gràs, agus cumhachd an Athar neamhuidh.

Aon uair eile, Tha *inntinn neamhuidh agus spioradail* aig daoine diadhuidh; oir "an inntinn fheolmhor is bàs i; ach an inntinn spioradail, is beatha agus sìth-chainnt i."—Thug creidimh orra am barrachd meas a bhi aca air nithibh ri teachd agus siorruidh, seach air diomhanaisibh na beatha so; oir is e 'n creidimh tre 'm bheil iad a nis beo, brìgh nan nithe ri 'm bheil dòchas, agus dearbhadh nan nithe nach faicear." " An ni a ghineadh o 'n Spiorad is spiorad e." Tha 'n inntinn a' cur roimpe nithe spioradail a ghabhail a roghainn air nithibh feolmhor. An uair a tha iad a' cur dleasnais chràbhach an gniomh tha iad làn aiteis; agus air uairibh 's urradh dhoibh sealltuinn sìos le suarrachas air nithibh

aimsireil. 'S ann air neamh a ta an caithe-beathasan." Trid crann-ceusaidh Chriosd tha 'n " saoghal air a cheusadh dhoibhsan;" 'se sin nach eil tuille na h-urrad thlachd aca de 'n t-saoghal, na bhiodh aig duin ionraic le cairbh lobhta; agus tha iad mar an ceudna " air an ceusadh do'n t-saoghal;" cha mhò a dhrùigheas an saoghal orrasan, na a dhrùigheas nithe mothachail air neach marbh.

Ach th'air gach ni, 'Se gràdh rùn buadhar gach neach cràbhach. Gun ghràdh 's diomhain gach ni air an ruigear agus gach aidmheil. Tha Dia ag ràdh, " A mhic thoir dhomhsa do chridhe."

Is ionmhuinn leis gach fior chreideach Dia. Tha an gràdh do Iosa Criosd ro-dhlù-thàirneach. Tha spéis aca dhasan a chionn gun do ghràdhaich esan iad-san air tùs. Air dhoibh deagh dhòchas a bhi aca trid gràis gun dthug Dia air sgàth Chriosd maitheannas doibh nam peacannaibh, gun do ghabh e riu, agus gun tabhair e iad chum glòire, tha iad air an co'-éigneachadh gu cùl a chur ri aingidheachd, ni ata fios aca is beag air-san, agus chum naomhachd a ghnàthachadh, oir tha fios aca gur toigh leis i. Uime sin 's iad a shluagh, fhocal, a latha, aobhar, cion-fàth an toil-inntinn; agus 's e urram a thoirt dà nuadh chrioch am beatha. Tha so 'gar toirt ni 's faide chum a thoirt fainear, gur eiginn do dheanadais an samhuil sin de dhaoine bhi naomha mar an ceudna. Air d'an nàdur a bhi air ath-nuadhachadh, agus an rùin air an naomhachadh. Tha iad air fas naomh anns gach gne chaithe-beatha agus dhiadhachd. Bu chealgoireachd ghraineil do neach a ghabhail air gu bheil a chridhe naomh, ma tha chaithe-beatha ann-diadhuidh. Faodaidh deadh-bheus a bhi as eug'ais naomhachd, ach cha' n fhaod naomhachd a bhi as eug'ais deagh-bheus. Air do lagh Dhe bhi air a sgriobhadh air a chridhe, agus gràdh Dhe air a thaosgadh a steach ann, bithidh ùmhlachd dha an da

chuid furasd agus taitneach. Tha cuing Chriosd so-iomchar, agus tha uallach eatrom. Ach 's gnothach mòr so nach fa odar leinn ach amhàin ainmeachadh.

'S eiginn gun sruth *deagh oibre* o *rùn ceart:* 'se sin, o'n ghne nuadh, no o ghràs an Spioraid ann an creideach: 's eiginn gun deanar iad a réir *deagh riaghailt*, ni is e focal De; agus 's eiginn gur ann chum *deagh* chrioch a nithear iad; agus 'se sin, chum gloir Dhe. 'S ainmig oibre tha da rìreadh ceart, nan rachadh an dearbhadh leis na riaghailtibh sin!

Tha naomhachd a' gabhail a steach gach dleasnas a bhuineas dhuinne iocadh do Dhia; 's eiginn'duinn iad sin a thoirt fainear air tùs; ged a tha mòran daoine ga'n cumail gu tur as an fhradharc. Ciod is tric a chluinneas sinn na sluagh aineolach a' toirt misneach dhoibh fein an aghaidh eagal a bhàis, le iad a bhi ionraic, agus nach 'eil iad an anfhiach do neach air bith? Faodaidh sinn a ràdh r'an samhuil sin, mar thuirt ministeir aon uair ri fear a bha sa bheachd sin, air leabuidh a bhàis—" Ach an do dhìol thu do Dhia na fiachan a bh' aig a' d' aghaidh?" 'S ann an comaine Dhe a tha sinn arson ar cridhe, ar gràidh, agus ar n-ùmhlachd: ach 's lionmhor iad a dhi-chuimhnich Dia; a chaith am beatha as eug'ais; agus a rinn ceannairc na aghaidh rè am beatha air fad. Ach bithidh mòr mheas aig duin' iompaicht' air focal, air toil, agus air gloir Dhe, na uile dheanadas.

Cha deanar dearmad air ar co'-fhearsnach. Cha 'n ann ri gnàth urnuigh agus ri aoradh a thoirt do Dhia a tha diadhachd gu h-iomlan a' co'-sheasamh; tha 'n duine diadhuidh a' coimeasgadh a chràbhuidh na uile ghnothaichibh; a reir an t-sean gheallaidh, Sech. xiv. 20. " Anns an là sin, bidh air cluig nan each, *Naomhachd do'n Tighearn;*" 'se sin, nach bi naomhachd air a cuibhreachadh ri sagartan agus ri

teampullan, ach bheirear i do ghnothaichibh coitchionn na beatha, agus gach cùis a bhi chum gloir Dhe. Ni naomhachd fir agus mnài mhaithe; deagh gheintirean agus deagh chlann; deagh mhaighstirean; deagh luchd ceairde; deagh sheirbhisich; agus deagh iochdarain. Ni i so uile. Tha i ga dheanamh, ni tha cur ìoghnadh air gach neach a ghabhas beachd air; agus 's e so an t-aon doigh is fearr chum an soisgeul a chraobh-sgaoileadh, agus a thoirt air an co'fhearsnachaibh meas a bhi ac' air. Mar so 's feumail do gach creideach a bhi na shearmonaiche gniomhach, "a' cur an ceill focal na beatha." "'S eiginn d'ar solus dealradh an làthair dhaoin," agus an sin, "air dhoibh-san ar deagh oibre fhaicinn, gun toir iad gloir do'r n-Athair ata air neamh." Cha'neil an so ach cunntas gearr air fior naomhachd: rachamaid a nis air ar n-aghaidh,

II. A dhearbhadh *feumalachd* na *naomhachd.* Tha 'n stéigh theagaisg ag ràdh, "as a h-eug'ais nach faic aon neach Dia." Tha na Sgriobtuire gu h-iomlan o' togail fianuis air an fhirinn cheudna. Agus 's cinnteach gu bheil e soilleir, do gach neach smaointeachail; oir is earrann d'ar saoradh e; agus tha smuainteachadh gun sàbhalar sinn gun naomhachd, co eacomasach 'sa ràdh gun saorar sinn gun mheadhon na slainte. Thainig Iosa Criosd chum ar saoradh *o'r peacaibh*, cha'n ann g'ur saoradh *annta.* Cha'neil 'n ar saoradh o chionta peacaidh, no maitheanas fhaotuinn annta, ach leth ar saoruidh; chuir Iosa Criosd le bhàs, roimhe, ar saoradh o gach eusontas, agus gun glanadh e dha fein sluagh sònruichte, eudmhor mu dheagh oibribh. Cha'n fhaodar, uime sin, Criosd a roinn; 's eiginn duinn an t-iomlan d'a shaoradh a bhi aguinn, no gun chuid idir a bhi aguinn deth. Na smuainticheadh, ma ta, aon neach gun ruig iad air bhi air an saoradh, am feadh a bhuanaicheas iad le'n saor-thoil anns a pheacadh.

Osbarr, tha àithne Dhe a' nochdadh co feumail 's a tha naomhachd. Ciod a tha 'n lagh ag ràdh, "Is mis an Tighearna bhur Dia, uime sin naomhaichibh sibh fein, agus bithidh sibh naomha, oir tha mise naomha;" agus 'si sin cainnt an t-soisgeil cuideachd. Chum gum faic sibh mòr fheumalachd na cùise tha e air ainmeachadh san Tiomnadh Nuadh, far a' bheil an t-abstol Peadar ag ràdh, "Mar tha esan a ghairm sibh naomha, bithibhse naomha mar an ceudna 'nar n-uile chaithe-beatha." Tha cheart soisgeul a tha toirt slainte, a' teagasg dhuinn "gach mi-dhiadhachd agus anamhianna saoghalt' àicheadh; agus ar beatha a chaithe gu stuama, gu cothromach, agus gu diadhuidh anns an t-saoghal so làthair."

Arìs, tha *gràdh taghaidh Dhe* a' dearbhadh co feumail 'sa tha naomhachd. An do thagh e o shiorruidheachd iadsan a ghlòraicheas e air a cheann fa dheire? Thagh, ach c'arson? "Chum gu'm biodh iad naomha." Ephes. i. 4. An do roi'-orduich e iad chum na beatha shiorruidh? Roi'-òrduich, agus a chum na crìche so, "gum biodh iad co'-chosmhuil ri dealbh a Mhic," Rom. viii. 29. Agus tha do réir sin, an ion-samhuil sin de dhaoine air an earulachadh leis an abstol Phòl, Col. iii. 12. gu "chur umpa, mar dhaoine taghta Dhe, naomha agus ionmhuinn innigh thròcaire, caomhalachd, irioslachd inntinn, macantas, &c." Tha na nithe sin ciatach dhoibh, agus tha iad air an iarruidh orra, arson an còir air gràdh taghaidh Dhe.

Gu sònruichte, *tha gne Dhe*, neach is naomhachd neo-chriochnach e fein, agus *gne na neamha*, a tha co'-sheasamh ann a bhi faicinn, ann an seirbhis, agus ann am mealtuinn Dhe, ga dheanamh anabharra feumail gum biomaidne naomha, oir as eug'ais so, mar tha ar teagasg ag ràdh, "nach fhaic aon neach an Tighearna." *Cha'n fhaic aon neach;* Cò air bith e: àrd no iosal; bochd no saibhir; aineolach no

foghluinte; measail no gun mheas: Ge b'e co eolach 's a bhitheas e mu chreidimh, no àrd na aidmheil; co dhiubh tha e mòr as a dheagh-bheus, a chreud, a obre, no a ùrnuighean—'s diomhain iad uile as eug-'ais naomhachd. Na mealladh aon neach e fein le briathraibh faoin, dh' orduich Dia neimhe nach dthéid an duine mi-naomh a steach d'a rioghachd.

Cha bhiodh neamh fein ach mar ifrinn do na h-aingidh. 'S eiginn do'n duine mhi-naomh aideachadh nach 'eil tlachd sam bith aige ann an nithibh néamhuidh. Tha a shòlais feolmhor agus saoghalta. Tha a thlachd ann an amaideachd, an diomhanas, agus ann am peacadh. 'S iad daoin' aingidh an domhain is combanaich thaghta dha. Is beag air na h-ionracain; tha e deanamh tàir orra arson gu bheil iad naomha; theagamh gu bheil e cur dragh air an aoradh, agus a' deanamh ciorram air an corpaibh. Cha-'neil ùrnuigh agus moladh, leughadh agns eisdeachd ri focal De ach nan gnothaichibh neo-shunndach leo. Tha 'n t-sàbuid fein na uallach dhoibh. Cionnas ma ta a theid anam mi-naomh a steach do neamh? Tha e eacomasach do reir gne nithibh, agus gu tur eacomasach do reir àithne Dhe. Dh' fhaoidte moran tuille a ràdh mu thimchioll feumalachd naombachd; ach 's cinnteach gur leoir na chaidh a ràdh a thoileachadh gach neach reusonda. Nach faod fiuthair a bhi aguinn gu bheil cuid-eiginn ag ràdh, Tha, tha e solleir gu leoir. Labhair Dia e, agus tha mis' a' toirt creideis da. Tha mi ga chreidsinn air mo shon fein, agus tha mi nis ullamh a dh' fheoraich, Cionnas a dh' fhaodas mise, a tha a' m' chreutair mi-naomha, a thaobh gne agus cleachdaidh, fàs naomha? 'S ullamh a fhreagras sinn an fhoighneachd fheumail sin, oir 'se sin an ni ma dhéire chuir sinn romhainn, eadhon,

III. Na meadhona leis am fàs sinn naomha.

Agus an so 's feumail a thoirt fainear, nach 'eil

aon neach ann an staid nàduir, comasach air ruigheachd air fior naomhachd trid a chumhachd, no oirpean fein. An ni a ghineadh o'n fheoil is feoil e; cha mhò 's cha'n fhearr e na sin. Gus an ginear a rìs sinn; gus an creid sinn an Criosd; gus am bi sinn air ar dlùth-cheangal ris, cha'n urrainn duinn am feasd fàs naomha. Faodaidh faileas agus samhladh na naomhachd a bhi ann am modhanna agus an deagh-bheus; ach 's ann o Chriosd, agus uaithe-san a mhàin a tha fior naomhachd. Uime sin 's diomhain do dhaoine bochd aineolach a bhi gu diomhain a' saoithreachadh an trosgadh, an ùrnuigh, 's a' deanamh peanas orra fein, am fad 's a tha iad a' deanamh dearmad air Criosd. Is ceart co mearachdach iadsan a tha am barail gur eiginn doibh a bhi 'n comaine Chriosd arson maitheanas peacaidh, ach gur h-ann an earbsa r'an deagh oirpean fein is eiginn doibh a bhi arson naomhachd; 'si cainnt an fhior chriosduidh, "Gu cinnteach 's anns an Tighearn Iosa tha *fireantachd* agus *neart* agam."

Tuigibh ma ta, mo bhraithre, mar bha peacadh ar nàduir air teachd oirnne o Adhamh, an ceud duine, 's amhuil is fheudar do naomhachd ar nuadh nàduir teachd oirn o Chriosd, an dara Adhamh; chum 's mar bha dreach an fhir thalmhuidh oirn, gum bi dreach an fhir neamhuidh oirn mar an ceudna. A nis, buidheachas do Dhia, tha lànachd gràis ann an Criosd, do'n eagluis gu h-iomlan, d'am buin sinne, ma ghabh sinn tre chreidimh ri Criosd agus gun d' fhuair sinn as a lànachd-san gràs arson gràis.

'Se *creidimh* an gràs sin a dh' òrduich Dia mar mheadhon chum sinn a dh' fhàs naomha. Tha barail mhearachdach aig daoine mu chreidimh, a shaoileas gu bheil e 'an aghaidh naomhachd, no deagh oibre. Ma bheir sinn focal De fainear chi sinn gun robh cridheacha nan ana-creideach bu ghràineile air an

glanadh tre chreidimh ann an Criosd, Gniomh. xv. 9; agus air an naomhachadh tre chreidimh, Gniomh. xxvi. 18.—Tha 'n creidimh a tha toirt a pheacaich a fhuair mothachadh a dh' ionnsuidh Chriosd chum a shaoradh, a' faighinn uaithe, maitheanas leis an darna laimh, agus naomhachd leis an laimh eile, air de'n da chuid a bhi 'n rùn Chriosd na obair eadar-mheadhonail, agus mar an ceudua gur e sin miann gach anam air a nuadh bhreith.

Thoir mar an ceudna fainear, gu bheil *sòlais an t-soisgeil*, dearbh-chinnt air gràdh Dhe, agus maitheanas peacaidh; sìth coguis; aoibhneas san Spiorad Naomh, agus dòchas na glòire a cur ar naomhachd gu mòr air a h-aghaidh.

Chum na crìche ceudna, 's eiginn duinn ar Biobuil a leughadh gu dùrachdach; gu tric a bhi 'g eisdeachd an t-soisgeil air a shearmonachadh, agus a bhi gu minig a' deanamh ùrnuigh. Theirear gu cothromach *meadhona nan gràs* riu sin; agus ge nach 'eil iad leoir-fhoghainteach dhiubh féin chum ar deanamh naomh; gidheadh tha iad air an òrduchadh le Dia chum ar feum; gheall e am beannuchadh dhuinn; agus le'n gnàthachadh gu cùramach, tha gach gràs o'n Spiorad air a chleachdа, agus trid sin air am meudachadh. Mar so tha mothachadh air a thoirt duinn mu olc a pheacaidh, agus mu mhaise na naomhachd; agus air an doigh so tha ar n-anma, gu sonruichte, air an tarruing uatha fein, agus tre chreidimh a' dearcadh air Iosa, agus mar so air an deanamh comasach chum gabhuil ri cuibhrionn lathail de ghràs chum sinn a dh' fhàs ann an naomhachd, eadhon, "gràs arson gràis."

AM FÒGHNADH.

An ni so naomhachd? mo chairde, c'àit a' bheil i ri faotuinn? 'S beag a tha ri fhaicinn 'nar dùthaich

dhith! Gidheadh 'si so gun ag iomhaigh Dhe chum a' bheil gach fior Chriosduidh air athnuadhachadh, ni as eug'ais is fheudar gu bheil neach fathast na pheacaibh, agus ma theid e eug san staid sin, theid e am mugha gu siorruidh.

Bu chòir dha so maoim a chur air a pheacach neo-chùramach, a tha gabhail tlachd anns a pheacadh! Mo thruaighe 's lionmhor iad a tha air adhart a bhàis, a tha co fada o'n naomhachd so 's a tha 'n àird an ear o'n àird an iar. Tha iad fiosrach air a so. Agus ciod is eiginn tachairt? Nach creid thu Dia na firinn, a thuirt gur eiginn do'n mhi-naomhachd so do dhruid-eadh a mach o neamh? Nach deachaidh a dheanamh 'mach gu soilleir nach faod do leithids' a bhi air do ghabhuil a steach do'n ionad sin? Aidichidh do chridhe fein nach 'eil e comasach gum bi.

Ach 's cinnteach nach deonach leat gum buanaich a chùis mar sin. Am bu mhiann leat a bhi naomha. Ma b'fheadh, thoir buidheachas do Dhia arson an tograidh. Tuigibh, mo chairde, gu bheil gach neach co'-ionann a thaobh nàduir. Ma tha neach sam bith aguibh naomha cheana, 'se gràs àrd-uachdranach a rinn ann e. Am bheil thu brath éigheach, Ciod is eiginn domh a dheanamh? Freagram, amhairc air tùs ri Iosa arson maitheanas a' d' pheacaidh; agus an sin arson do chridhe a ghlanadh. Cha ruig thu leas fiachuinn an toiseach ri thu fein a dh' fhàs ni's fearr, agus an sin fiuthair a bhi agad gur feairde do dhòch-as ri bhi air do shaoradh e; ach thig an *ceart uair, direach mar a tha thu*, agus gabhaidh caraid nam peacach riut.

Faodaidh an seoladh ceudna bhi feumail dhoibhsan a tha 'g iarruidh rioghachd Dhe agus fhireantachd; a tha deanamh bròin arson fuigheall truailleachd, agus a' gabhail fadail a iomhaigh Dhe. Dearc air Iosa air a shon. Cuimhnich trid feart d'aonachd ri Criosd, gum faod thu, tre chreidimh, gràs lathail fhaotuinn

uaithe, trid cumhachd an Spioraid Naoimh. "As eug'ais-san cha'n urrainn duit aon ni a dheanamh;" ach tha a ghràs-san comasach air gach ni a dheanamh. Le bhi cleachdadh gnàth chreidimh, agus a' deanamh feum iomchuidh de na meadhona òrduichte, faodaidh fiuthair a bhi ri còmhnadh an Spioraid; a' dearbh chreidsinn, gu'n giulain esan, a thòisich air an deagh obair annad, air a h-aghaidh i, gus am bi thu iomchuidh air an oighreachd neamhuidh. *Amen.*

SEARMOIN XI.

EABH. ix. 27.

Tha e air órduchadh do dhaoinibh bàs fhaotainn, ach 'na dhéigh so breitheanas.

THA e air aithris mu Philip, Righ Mhacedonia, gun dthug e àithne do aon d'a luchd-frithealaidh e dhol gach maduinn chum dorus a sheomair, agus a ghlaodhaich gu h-oscarra àrd, *Philip, cuimhnich gum faigh thu bás!* Nach mòr an t-aobhar nàire so do iomadh criosduidh! a tha an ionad a bhi cumail am bàis nan cuimhne, ga chumail am folach uatha mar dh'fhaodas iad. Tha'n t-searmoin so chum ar smuainte cùramach a shocrachadh air na nithibh is fior fheumaile dhuibh. Mar thuirt Maois, their sinne ruibh mar an ceudna, " O gum biodh iad glic, gun tuigeadh iad so, gun dthugadh iad fainear an crioch dheireannach?" Gun deonaicheadh Dia gu'n guidh sibh " Teagaisg dhuinn mar so ar laithean àireamh, chum gun socraich sinn ar cridhe air gliocas."

'S ann ris A BHÀS a tha ar ceud ghnothach san àm so. Tha càileigin tiomhaidh san ainm! ach, O, cò dh'fhaodas innse ciod e am bàs? Cha do phill a h-aon d'ar dàimhich no d'ar coi'fhearsnaich o'n uaigh a dh'innse dhuinn ciod e; 's eiginn duinn a ghne, aobhar, agus a chionfath a thuigsinn o fhocal Dhe.

Faodaidh sinn gun amharus cail-eiginn mun bhàs fhaicinn 'nar càirdean a' dol eug. Faodaidh sinn cabhag marbhtach galar cràiteach eiginn fhaicinn. Cràdh, osnaich, agus spairn dheirionnach an neach a tha dol gu bàs. Chunnaic sinn ioma neach air an gearradh as 'am meadhon an cuairt: gu cridheil, sunndach, laidir, togarrach an diugh, agus am màireach fuar, reota, gun deo, na shìneadh air an eisinn, air a chur na chiste-mhairbh, agus air a thasguidh san uaigh. Chualadh agus chunnaic sinn dream eile air am bualadh as gun fhaireacha sam bith; gu slan fallain an ceart uair, agus air an ath mhionaid air an sguabadh air falbh do shiorrui'eachd. Nach fior an Sgriobtur mu thimchioll, " Is feur gach uile fheoil, agus a ta a h-oirdhearcas uile mar bhlàth na machrach; sa mhaduinn thig e fo bhlàth, agus fàsuidh e suas; san fheasgar gearrar sìos e, agus seargaidh e." Nach lag an duine! 'Na chor is fearr cha'neil ann ach diomhanas. Tha e air a bhruthadh roi'n leòmann.

Nach anabarrach an *t-eadar-sgarachduinn* a ni 'm bàs! Tha e 'g ar cur an gradaig o'r dìllsean agus o'r cāirdean is annsadh leinn. Tha sinn a' call fradharc air an t-saoghal so; cha'n fhaic sinn duine tuille ann am fearann nam beo. Tha'm bàs a' cur grad chrìoch air ar n-uile innleachdaibh co dhiubh bha iad math no olc; air a cheart lā sin theid as d' ar smuaintibh. Tha e toirt gach greadhnachas agus cumhachd o na daoinibh mòra, agus am maoin o na daoinibh saibhir; oir cha dthug an duine aon ni leis a steach do'n t-saoghal, cha mhò a bheir e aon ni as leis.

Tha 'm bàs *coitchionn*. Cha'neil uilc eile ach air uairibh. Ach 's eiginn do gach duine 'm bàs fhaghail; " oir co an duine a tha beo, agus nach faic bās?" Rioghaich am bās anns gach linn; agus ged a bha, 's na ceud linnibh, cuid de dhaoine a' mairsinn ioma ceud bliadhna, fhuair iad uile . ı dheireadh bàs. Tha 'm bàs a' buadhachadh anns gach rioghachd: ceart

co cinnteach 'sa tha mhuir a' lionadh 's a' tràghadh, 's amhuil a tha aon linn a' falbh agus linn eile a' teachd. 'Se so dòigh gach uile fheola.—'Si 'n uaigh an tigh a ta air a shùnrachadh do gach uile bheo. Cha 'n eil mathalachd air bith sa chòmrag so. 'S fheudar dhuinn uile bās fhaghail.

Tha 'm bàs uamhannach *ann fein!* Tha eagal a bhàis; spàirn a bhàis; coltas eagallach a bhàis; an caochladh mòr a thig air a chorp, a bheir oirn a mheas femuail adhlacadh as ar fraodharc; a chiste-mhairbh, an t-aodach bàis, an caol-tigh fuar, a chnuimh dhìblidh, agus an duslach suarrach, uile nan nithe uamhasach. Ach 'se an ni a tha fàgail a bhàis gu mòr ni's uamhasaiche, gur e toradh *fearg Dhe* e. Mar biodh peacadh idir ann cha bhiodh bàs ann. Bhagair Dia am bàs air Adhamh chum a chumail gun pheacachadh; ach thuirt an droch-spiorad, athair nam breug ris, nach bàsuicheadh e. Ghabh e dhàn-adas na dh' ith de'n mheas thoirmisgte, agus, trid a pheacaidh-san, thainig bàs a steach do'n t-saoghal, agus thainig e air a shliochd uile anns gach linn. 'Se 'm bàs, ma ta, duais a pheacaidh; agus tha suaicheantas uamhasach air fearg Dhe 'na cho'-chuideachd. Theirear, gu cothromach, *gath* a bhais ris, mar thuirt an t-abstol Pòl, " gur e'm peacadh gath a bhàis." 'Se fiosrachadh mu bhi ciontach, agus eagal roi pheanas an deigh laimhe, a tha fàgail a bhàis co eagallach. Daoine bochda neo-chùramach, a' deanamh dearmad air soisgeul glòrmhor Iosa Criosd, a tha buileachadh na h-aon iocshlaint an aghaidh uabhas a bhàis; tha iad a' cur an droch latha co fada uapa 's a dh' fhaodas iad; ach nam biodh iad eolach air gradh Chriosd, a dh'aontaich am bàs fhulang chum an gath a thoirt as a bhàs; nan dthugadh iad fainear, gum faodadh iad, trid creidimh ann an Criosd, eagal a bhàis a sheach-nadh, shuidheadh iad sios gu socair, agus choinnich-eadh iad am bàs gun uamhunn; agus bheireadh iad,

gu glic fainear, cionnas a bheireadh iad coinneamh, le tearuinteachd agus tlachd, do'n ni nach urrainn doibh a sheachnadh.

Ach cumamaid an' cuimhne gum faigh gach neach aguinn a tha 'n so a làthair gu cinnteach am bàs. Tha ar teagasg ag radh, *gu bheil e air òrduchadh.* Is e reachd daingean De e, nach fhaodar a mhùghadh. 'Se lagh neo-chaochlaideach neamh e; lagh nach urrainn aon pheacach cur na aghaidh: tha daoine gu minic a' briseadh cuid eile de àitheantaibh Dhe, ach 's fheudar geill a thoirt da so. Cha 'n aithne dhuinn *c'uin* no *cionnas* a thig am bàs oirnn; ach tha sinn cinnteach gun dthig e. Co ac' a tha sinn àrd no iosal, saibhir no aimbeartach; òg no sean, tha e air a shùnrachadh dhuinn am bàs fhaghail aon uair. Theagamh an uair a thig am bàs, gum bi sinne ro mhi-iomchuidh air a shon; ro neo-thoileach fhaotuinn; ach cha chuir am bàs dàil na theachd air a shon sin: air dhuinn a bhi deas no gun a bhith, an uair a thig an t-àm 's eiginn duinn géilleadh. Tha e air a ràdh mu na h-aingidh, "*gu* bheil iad air am *fuadachadh* air falbh nan aingidheachd,"—theagamh *gu grad;* gun *dùil* ris. B' ann, 'n uair a labhair an geòcaire saibhir mu mhòran bhliadhnuibh ri teachd, a thuirt Dia ris, "an nochd iarrar t-anam uait;" 's tric a tha daoin aingidh air an toirt a dh'aindeoin chum na h-uaighe, mar bheirear ciontach chum na croiche. Ciod nach dthugadh peacaich shaibhir arson seachduinn no dha dhàlach o'n bhàs; nam faoidt an dàil a cheannach le h-airgiod, bu toileach a dheanadh iad e; ach cha ghabh am bàs cumhadh; 's eiginn do'n pheacach strìochda, ged a ni an léigh na dh'fhaodas e, na càirdean osnaich, a bhean agus a chlann a' caoineadh, agus ged a ni an duine fein ni's urrainn da gu fuireach beo, 's eiginn da géilleadh, agus triall do'n ionad as nach pill e ni's mò.

Deanamaid stad beag an so, agus càireamaid ruinn fein na chaidh chean a ràdh.

Am bheil ar beatha co gearr? C'arson, mata, a mhi-bhuilicheamaid i? C'arson a ghiorraicheamaid i le'r peacaidh agus le'r n-amaideachd? Nach mòr a tha d' ar n-ùine luachmhoir air a call. Ciod a their sinn ri'r culaidh-shùgraidh, ri'r cleasachd, ri cluich air chairtibh, &c. a tha air an dealbh chum ar n-aimsir a struigheadh. *Ar n-ùin' a struigheadh!* Is eagallach an smuain e do Chriosduidh. Nan cluinneadh tu ciod a thuirt cuid de pheacaich air adhart a bhàis, mu'n aimsir a mhi bhuilich iad; b' eagallach leat a bheag dhith a chosg an diomhain; 's ann a b' fhearr leat oirp a thoirt air a deagh bhuil-eachadh; agus comhairl' an duine ghlic a ghabhuil, Ecles. ix. 10. "Ge b'e ni a gheibh do lamh r'a dheanamh, dean e le d' uile dhìchioll; oir cha 'n 'eil obair, no innleachd, no eolas, no gliocas anns an uaigh, d'am bheil thu dol." Gu h-àraidh bi cùram-ach chum latha na sàbaid a choimhead: an là a shùn-rach Dia chum do leas spioradail a chur air aghaidh. 'Se an là so a mhi-ghnàthachadh aon de phriomh aobhair peacaidh agus an-diadhachd; agus is minig a tha bhi cuimhneachadh air mar a mhi-ghnathaich iad an là so na mhòr chràdh dhoibh air leabuidh am bàis. Gabhaibh mo chomhairle, agus deanuibh am feum iomchuidh de mheadhona nan gràs air an là sin, mar àm ro-luachmor d'ar n-anamaibh.

Am bheil am bàs cinnteach? An tig e gun teag-amh, agus gun fhios agaibh c' ùin? Gu ma h-e, ma ta, ur ceud chùram sibh fein ullachadh fa chomh-air. 'Si so comhairl' ar Slanuighear, "Bithibhse mar an ceudna deas, oir cha'n aithne dhuibh c' uin a thig Mac an duine." Tha e air a shùnrachadh do dhaoinibh bàs fhaotainn *aon uair*; amhàin aon uair; agus bu chòir an ni nach gabhadh deanamh ach aon uair, a dheanamh gu math; gu h-àraidh o'n a tha ar

sonus siorruidh an earbsa ris. Mar thuiteas a chraobh 's ann a luidheas i; mar dh' fhàgas am bàs sinn, gheibh am breitheanas sinn. Ma bhios mearachd anns an àm so, cha ghabh e leasuchadh am feasd. 'S cinnteach, ma ta, gur cùis ro-chudthromach do dhuine e fein ullachadh fa chomhair an atharrachaidh mhòir so. Am bheil thu feòraich ciod e bhi deas? Freagram, Gur e do pheacaidh bhi air am maitheadh, agus t-anam air a naomhachadh; oir 'se peacadh gath a bhàis; ma gheibh thu maitheanas a' d' chiontai, cha 'n ion duit eagal a bhi ort roi'n bhàs; agus ma bhios t-anam air a naomhachadh tre ghràs, bithidh am bàs na bhuannachd dhuit. 'Se so, mata, do chùram is mò, agus do ghnothach is cudthromaiche. Teich gu grad, chum glacaibh an Fhirshaoruidh. Dh' fhuiling esan am bàs chum gum biomaidne beo. Glanaidh fhuil sinn o gach uile pheacadh. Ionnaillidh e gach anam, a dh' earbas as, o gach peacadh; agus maille ris a sin, builichidh e an Spiorad Naomh orra, chum an anam a naomhachadh, gu dheanamh iomchuidh fa chomhair oighreachd nan naomh san t-solus. Is sonadh iadsan a tha sa chor bheannuichte so; faodaidh iad a ràdh, "Ma tha sinn beo, tha sinn beo do'n Tighearna; no ma gheibh sinn bàs, tha sinn a' bàsuchadh do'n Tighearna; ionnas air dhuinn a bhi beo na marbh gur leis an Tighearna sinn." Gun deònaiche Dia gur e so cor sonadh gach aon aguinn!

Rachamaid a nis air ar n-aghaidh chum dara earrainn an teagaisg so a thoirt fainear, eadhon, AM BREITHEANAS SIORRUIDH: "an déigh a bhàis am breitheanas."

Tha focal De ag innse dhuinn, gu bheil an t-anam air ball an diaigh a bhàis, air eadar-dhealuchadh o'n chorp, air a nochdadh an lathair Dhe; agus le breitheanas diomhair, sonraichte, a' faighinn bìnne chum na beatha maireannach, no chum bàis shior-

ruidh. Tha na sgriobtuirean gu soilleir a' cur an céill gu bheil an t-anam beo eadar-dhealaichte o'n chorp. Gheall ar Slanuighear do'n mheirleach, air a chroich gum biodh e maille ris ann am Phàrras air a cheart là sin féin; agus tha'n t-abstol Pol a' gabhail fadail gu bhi air choigrich as a choluinn, agus a láthair maille ris an Tighearna; ga mheas gu mòr ni b' fhearr na na sochairean a b' àirde agus a b' fheumaile san euglais.

Ach 's ann a tha'n cunntas is riochdaile tha aguinn san Sgriobtuir mun bhreitheanas, mu thimchioll *an latha mhoir*, an uair, a dh' éir'eas na mhairbh o'n uaighibh, 's a sheas'as iad uile, eadar bheag agus mhòr an làthair caithir bhreitheanais Chriosd. Bithidh gloir agus greadhnachas an là so fada thairis air na 's urrainn cainnt a chur an céill.—" Séididh an trompaid, agus éir'ghidh na mairbh." " Foillsichear an Tighearn Iosa o neamh ann an teine lasurra, maille r'a ainglibh cumhachdach." " Thig Mac an duine 'na ghloir, agus na h-aingil naomha uile maille ris: an sin suidhidh e air cathair rioghail a ghlòire; agus cruinnichear 'na làthair na h-uile chinnich; agus sgaraidh e iad o chéile, amhuil a sgaras buachaille na caoraich o na gabhraibh."

Tha *riasun* fein ag aideachadh am feum a tha air breitheanas ri teachd. 'S minig a chi sinn san àm, na h-aingidh a' soirbheachadh, agus na h-ionracain ann an teinn. Nach lionmhor mortfhearr, fear-sàruchaidh, agus geur-leanmhuinn, a tha dol as o pheanas. Ach cha'n 'eil e 'co'-sheasamh ri ceartas De gum biodh a chùis do ghnà mar sin. " Dh' òrduich e là air an tabhair e breith air an t-saoghal ann am fireantachd; an uair a bheir na h-uile dhaoine cunntas seachad air na rinn iad 'sa choluinn, co dhiubh bha e math no olc." Tha choguis sa cheart àm so a' togail fianuis gum bi breitheanas ann, le breith dhiomhair a thoirt air ar deanadais uile; agus g'ar gairm gu bhi

air ar nochdadh aig cathair-bhreitheanas Dhe, chum freagradh air an son.

Chum fheuchainn cia co cothromach agus co fir-inneach 'sa théid gach ni a dheanamh san àm sin, tha e air a ràdh, Foill. xx. 12. "Dh' fhosgladh na leabhruichean; agus thugadh breith air na mairbh as na nithibh sin a bha sgriobhta sna leabhraichibh, a réir an gniomhara."

Bithidh leabhar an *lagha* air fhosgladh. 'S iad àitheanta Dhe riaghailt beatha dhaoine; agus a' bheil a h-aon diubh de oibre an lagha? A' bheil dùil aca ri fireantachd a thaobh an deanadais? Leigeadh iad a chùis gu ràidhe Fearr-rannsuchaidh a chridhe, nach do bhris iad an reachd so an smuain, am briath-ar, no an gniomh; ach gun dthug iad gràdh agus seirbhis iomlan do Dhia, as eug'ais peacaidh, rè am beatha uile; an sin faodaidh iad fiuthair a bhi aca ri beatha tre'n lagh; ach tha so eacomasach. Cha bhi duine beo air fhireanachadh air an doigh so; ach dìtidh an lagh a chaoidh gach neach a bhriseas e, a rinn dearmad air an t-slainte a ta air a foillseachadh san t-soisgeul.

Bithidh leabhar an t-*Soisgeil* air fhosgladh. Tha lagh a chreidimh air fhoillseachadh san leabhar bheannuichte so; "tha fireantachd Dhe tre chreid-imh, air a foillseacha do chreidimh;" tha e air a chur an céill, gum bi an neach a chreideas ann an Iosa air a shaoradh; agus is sonadh iadsan a gheibhear nam fìor chreid'ich; a thug an aire gun robh iad caillte agus gun chobhair leis an lagh, agus a theich chum an dìon gu gràs an t-soisgeil; agus air dhoibh creidsinn ann an Iosa, tha iad air am faotuinn ann.

A thuilleadh air iad sin, bithidh leabhar *cuimhne* Dhe air fhosgladh. Tha Dia, d'an aithne ar gniomh-arran air fad, agus ar smuainte diomhair, gan cur sios 'na leabhar. Cha 'neil aon ni, math no olc, a rinn an duine air a dhearmad; oir tha e sgriobhta,

"gun tabhair e gach ni diomhair gu breitheanais;" agus "gur eiginn do dhaoine cunntas a thoirt arson gach focal diomhain a labhair iad."

A' co'-chordadh ris so, bithidh leabhar na *Coguis* air fhosgladh mar an ceudna; no ann am briathraibh is soilleire, bithidh gach duine lan fhiosrach o choguis fein gu bheil e ciontach de gach cùis-dhìtidh a tha na aghaidh aig an lagh. 'S an am so cha'neil mòr umhaill aig peacaich d' am peacaidh; agus ma bhuaileas agartas an coguis car ùine ghearr, grad leigidh iad as an aireadh e; ach thig iad gu'n cuimhne air cheann an latha mhòir. Diongaidh an coguis mìle fianuis; agus mar tha'n Scriobtuir ag ràdh, "Bithidh gach beul air a dhruideadh; agus bithidh an saoghal uile ciontach an làthair Dhe."

Ach, buidheachas do Dhia, bithidh aon leabhar eile air fhosgladh, agus is e sin, *Leabhar na beatha*, anns a' bheil ainm uile shluaigh Dhe sgriobhta; eadhon iadsan a thagh an t-Athair chum slainte;—a shaoradh le fuil Chriosd; 'sa bh' air an gairm, air an athnuadhachadh, agus air an naomhachadh leis an Spiorad Naomh. An so gheibhear ainm na h-aitim ud a fhuair mothachadh air am peacaibh agus air an truaighe; a dh' irioslaich iad fein arson an gràinealachd; agus a bha air an soillseachadh ann an eòlas Chriosd, a thainig da ionnsuidh tre chreidimh, chum beatha agus slainte fhaotainn; agus a thug dearbhadh gun robh an creidimh fìor, le naomhachd an caithe-beatha agus am beusaibh.

Cluinnibh a nis, *a bhinn* a bheirear air muinntir an t-saoghail a bhios air cruinneachadh cò'-lath, mar tha e air aithris le focal De. An uair a bhios ciontach bochd air fheuchainn arson a bheatha aig a mhòd, nach sònruicht' an t-àm san éighear tosd san tigh lagha chum gu'n cluinnear a bhinn, bithidh gach beul na thosd, agus gach sùil air a bhreitheamh! San àm sin, bithidh gach aon againn, cha'n ann nar

luchd-amhairc air d' fheuchainn fir eile, ach a' feitheamh r'ar binne féin, a shocraicheas ar cor gu sonus no gu truaighe shiorruidh.

Eisdibh a nis! Mat. xxv. 34. "An sin their an Righ riusan air a dheis, Thigibh, a dhaoine beannuichte m' Atharsa, sealbhaichibh mar oighreachd an rioghachd a dheasuicheadh dhuibh o leagadh bunaite an domhain; oir bha mi ocrach, agus thug sibh dhomh biadh; bha mi tartmhor, agus thug sibh dhomh deoch," &c. Thugamaid an aire, mo chairde, gun tuig sinn so ceart, oir ghabh mòran e ann an seadh mearachdach. Cha 'neil sinn ri smuainteachadh, gur airidh na deagh oibre sin a dh'ainmicheadh, air flaitheas; cha 'n e 'mhàin gu bheil sin calg-dhireach an aghaidh an t-soisgeil uile, ach tha e mar an ceudna an aghaidh na tha air a chialluchadh san àite so. Tha sibh r'a thoirt fainear gur ann air luchd-aidmheil an t-soisgeil a tha'm breitheanas so air a chur an céill: siad iadsan a tha air a laimh dheis agus chli m'an do labhradh san àite so, a mhuinntir ris an abrar criosdui'ean, 's a dh' aidich a bhi creidsinn ann; 's an uair tha e air a ràdh gun toircar breith orra *a réir an oibribh*, 'se tha e 'ciallnchadh a réir dearbhadh an oibre; 'se sin, co dhiubh a thug no nach dthug an creidimh a bha iad a' cur rompa bhi aca, amach deagh oibre. Cha'n ann arson *an oibre*, no idir arson *an creidimh*, a chaidh breith a thoirt orra. Cha'n i'n rioghachd a gheibh iad an *duais*, ach an oighreachd; ni h-e a thoill iad, mar gum b' ann an dé, ach "a dh' ullaicheadh dhoibh mun do leagadh bunaite an domhain;" agus dh' ullaicheadh iadsan air a son, ni h-ann le'n oibribh, ach le gràs De, a dhlù-cheangail iad ri Criosd, a thug orra creidsinn, agus a neartuich iad chum an toraidh a dh' ainmicheadh a thoirt a mach, eadhon, oibribh ghràidh do na naomhaibh; ni h-e amhàin oibre fiughantais, ach gràidh do naoimh bhochda Dhe, arson

gum buineadh iad do Iosa. Cha robh barail uaimhreach aig na daoine sonadh sin air an gniomharraibh fein, oir thuirt iad gu h-iriosal, "A Thighearna, c'uin a chunnaic sin ocrach thu, agus a bheathaich sinn thu?" &c.

Ach mo thruaige, 's eagallach a bhìnn eile. "An sin their e riusan air a laimh chlì, Imichibh uam, a shluagh malluichte, dh' ionnsuidh an teine shiorruidh, a dh' ullaicheadh do'n diabhol agus d'a ainglibh!" 'S eagallach am focal sin,—"*Imich.*" Ciod? an e imeachd o Chriosd? Imeachd o thobar gach uile shòlais. 'Se sin focal is dòlasaich a chual am peacach dìt-te riamh: agus gidheadh cia cothromach a tha e! oir theirear sin ris a pheacach a thuirt iomadh uair na chridhe ri Criosd, "Imich uam, oir cha'neil déigh agam air eolas air do shlighibh."

Théid a bhìnne so a thoirt a mach an aghaidh luchd aidmheil a chreidimh, nach dthug a mach a bheag de thoradh a ghràidh do na naoimhibh. Cha 'neil ach peacaidh *dearmaid* amhàin air an ainmeachadh an so! a bhi deanamh dearmad air cobhair a dheanamh air òglachaibh bochda aimbeartach Chriosd. Agus ma 's leoir so chum an dìtidh, ciod a shaoileas tu a thig air luchd-geur-leanmhuinn, a tha, an ionad a bhi beathachadh, a' sgeudachadh, agus a' fiosrachadh luchd-muinntir Chriosd, a tha a' toirt uatha, le foirneart, an lòin, an truscain, an saorsainn, agus am beatha? Ciod a thig ri misgeirean, luchd-mhionn, luchd–striopachais, luchd–bhrise–sàbaide, agus ris an iomlan de pheacaich mhi-naomha agus an-diadhuidh? Tha e air innse dhuinn an ait' eile, nach sealbhaich an leithide sin rioghachd néimhe; ach gur ann a bhios an cuibhrionn aca maille ri deamhain agus ri spioradaibh dhaoine malluichte.

AM FÒGHNADH.

An uair a cho'-riasunaich an t-abstol Pòl mu "fhìreantachd, measarrachd, agus breitheanas ri teachd, ghabh Felics *eagal mòr*."—An do ghabh breitheamh ana-creideach eagal mòr, agus nach dean e drùghadh air bith air Criosduidh? "Feuch tha e teachd le neulaibh! Chi gach sùil e!" Chi do shùils e cuideachd. Fhuair thu gairm fhollaiseach air an là an diugh. Ciod a ni thu? Ma tha thu glic, ni thu mar rinn Noah, "air dha rabhadh fhaotainn o Dhia mu thimchioll nithe nach robh idir r'am faicinn, agus eagal a ghabhail, dh' ullaich e àirc chum tearnadh a theaghlaich." Ach mar 'eil thu glic, bithidh tu mar a choimhearsnaich mhi-dhiadhaidh, a rinn gàire fanoid uime, agus a chaidh am bàthadh san tuil. Ma bu mhath leat a bhi am feasd air t-àireamh am measg nan naomh, smuaintich gu dùrachdach air na firinnibh a chual thu. Theirig air leth o ùnaich agus o othail an t-saoghail, agus o chuideachd an t-sùgraidh. Oirpich a chùis a chur fa d' chomhair. O smuaintich air an latha uamhasach sin, agus cor truagh nam peacach brònach sin a tha as eug'ais Chriosd. Bithidh iad an sin gun chainnt, gun chobhair, gun dòchas. Feuch, mar chromas iad an cinn, 'sa bhleitheas an glùinean air a cheile! Bithidh an gnùis a' mughadh nan neul, am bilean air chrith, agus an cridhe a' faillneadh! Latha eagallach, an uair a bhios an talamh air chrith, na reulta a' tuiteam, an trompaid a' séideadh, na mairbh ag éiridh, na dùile a' leaghadh, agus an saoghal na lasair.

'S ann a bhios an sealladh so, a bhios co eagallach do na h-aingidh, na aobhar gairdeachais agus luathghàir dhoibh-san a tha creidsinn ann an Criosd. Tha teachd Chriosd an dara h-uair, air ainmeachadh san sgriobtuir mar chuis ro-ion-mhiannuichte; agus tha e air a ràdh gur toigh leis na fior chriosdui'ean a

theachd, agus ag ràdh, " Thig, a Thighearna Iosa, thig gu grad." Agus nach bu mhath leat gum b' urrainn duit do charaid a ràdh ris a Bhreitheamh mhòr so, agus a bhi air t-aideachadh leis air chionn an lā sin? Ro mhath, ma ta, mo chàirde, biodh fios agaibh gu bheil e a nis air a chur far comhair san t-soisgeul mar Shlanuighear uil-fhoghainteach agus ro-thròcaireach. C' arson a dh'fhanas sibh fada uaithe? Tha fhuil comasach air 'ur glanadh o'r peacaibh uile, ged a robh iad co trom ann an dath ri scarlaid no ri corcur. 'S ann a thainig e shireadh agus a thearnadh pheacach mar tha thusa. Air an aobhar sin amhairc air agus bi air do shaoradh. Thig da ionnsuidh, agus cha chuir e cùl riut. Creid ann, agus bithidh e na charaid duit. 'Se do cheud ghnothach teicheadh a dh'ionnsuidh do Shlanuighear, chum bhi air do shaoradh tre fhuil. Bheir e an sin duit a Spiorad Naomh a mhaothachadh do chridhe, a cheannsuchadh t-easontais, agus ged neartuchadh chum nan oibre gràidh sin oibreachadh, a dh'aidicheas e, agus d'an dthoir e luigheachd air cheann an latha mhòir sin.

Deanadh an creideach feum iomchuidh de bhi smuainteachadh air bàs agus air breitheanas. " Do bhrigh gum bi na nithe so uile air an sgaoileadh as a chéile, ciod a ghne dhaoine bu chòir a bhi annaibh, ann an caithe-beatha naomha, agus diadhachd: le sùil a bhi agaibh ri, agus cabhag a dheanamh chum teachd lā Dhe?" Ciod am faire, agus an dùrachd is iom-chuidh dhuinn a bhi againn? Biodh e na iomaguin oirn a bhi do ghnà deas; ag imeachd gu lathail maille ri Dia; a' tilgeadh dhinn cùram mu gach ni saoghalta, o'm faod am bàs co grad ar n-eadar-dhealuchadh; agus gum bi ar n-aigneadh air an socrachadh air nith-ibh neamhuidh, chum an aisig am bàs sinn co obann. Amhairc air a bhàs mar nàmhuid air a dhi-armach-adh; nathair a ni fead, ach nach urrainn do lot. Gabh beachd air breitheanas mar ni ion-mhiann-

uichte; an uair a theid an t anam agus an corp a dhlù-cheangal ri chéile, agus air an deanamh iomlan ann an naomhachd, gabhar gu follaiseach ris a chreideach, agus bithidh e gu siorruidh air a dheanamh sonadh le Criosd a lan-shealbhachadh gu saoghal nan saoghal.

Buìdheachas do Dhia arson Iosa Criosd. *Amen.*

SEARMOIN XII.

MAT. xxiv. 46.

Ach imichidh iadsan chum peanais shiorruidh; ach na fireana chum na beatha maireannaich.

Gu bheil dà chor shiorruidh ann, aon chum sonais, agus an t-aon eile chum truaighe, agus gur ann an aon diubh is eiginn d'ar crannchur a bhith; agus tha chuid is pailte de dhaoin' a' creidsinn so. Ach ma bheir sinn fainear gniomharradh a chuid is pailte de'n t-sluagh, tha iad sin a' feuchainn ciod iad ni's mò no an cainnt, is eiginn duinn a ràdh maille ris an sgriobtuir, " cha 'neil creidimh aig gach duine." Ma làn chreideas sinn gu bheil ifrinn agus neamh shiorruidh ann, 's eiginn gun dthoir e oirn teicheadh o'n cheud aon, agus oirp a thoirt air greim a dheanamh air an aon eile. Ach eadhon far an ion fiughair a bhi ri bhi creidsinn nan nithe sin, 's eiginn aideachadh, nach'eil iad a' deanamh an drùghaidh bu chòir dhoibh oirn, le'r mòr chùram mu nithe na beatha so; agus nach 'eil sinn a' deanamh na h-urrad chum ar n-ullachadh fa chomhair siorruidheachd is bu chòir dhuinn. Is iomchuidh dhuinn, uime sin, an da staid sin a thoirt fainear; eadhon ifrinn agus flaitheanas, mun do labhradh an steigh ar teagaisg; a tha cur an ceill duinn ciod a leanas an co'-lorg na breith a bheir Criosd, àrd Bhreitheamh nam beo agus nam marbh, air a chinne-dhaonna gu h-iomlan, air chionn an latha mhòir. Their e riusan air a laimh

dheis, "Thigibhs', a shluagh beannuichte;" riusan air a laimh chli, "Imichibh, a shluagh malluichte." Cha luaithe bheirear a bhreith, na theid a' cur an gniomh. "Theid na h-aingidh chum peanais shiorruidh, ach na fireana chum na beatha maireannaich."

Bu chòir de 'n fhocal *Siorruidheachd* air n-aire shocruchadh air a chùis chudthromaich so. B' fhearr leam gun deanadh e na h-urrad dhrùghaidh air gach neach san éisdeachd 's a rinn e air mnaoi-uasail àraidh, mun deachuidh an sgeul a leanas aithris: Bha i ro-fhiughaireach rìomhach, agus bhuilich i 'n latha a' measg còisridh chridheil ri sùgradh agus a' cluich air chairtibh; agus air dhith dol dachaidh an ceann fad de oidhche, fhuair i a bean-fhritheal-aidh a' leughadh leabhar diadhaidh. Air dhi amharc th' ar gualainn na h-inghinne, chunnaic i ciod a bha i leughadh, agus thuirt i, A chailin bhochd, c' arson a tha thu a' fuireach co fad a' leughadh do leabhair. An déigh so chaidh i luidhe, ach cha robh i faighinn codail; is bha i mar so rè ùine mhòr ag osnaich agus a' sile dheur. Dh' fhiosraich a banoglach dhi ciod a dh' fhairich i, ghuil i gu goirt, agus thuirt i, Is e aon fhocal a chunnaic mi a' d' leabbarsa is cionfath air; an sin chunnaic mi' m' focal *Siorruidheachd.* Gun deonaicheadh Dia, mo chàirde, gun toir sinne na h-urrad aire do'n fhocal, 's nach culaidh mhulaid leinn e, ach aobhar sòlais! Chum na crìche so, 's eiginn duinn, *Air tùs*, A thoirt fainear an cunntas a th' againn san sgriobtuir mu thimchioll ifrinn, chum gun seachain sinn an t-ionad sin; agus san *Dara àite*, An cunntas a tha focal De a' toirt duinn mu néamh, chum gum brosnuich e sinn chum iarr-uidh.

Air tùs, Smuainticheamaid air a chunntas a tha focal De a' toirt duinn mu ifrinn. Cha seanachas tlachdmhor so, agus cha chaomh le droch dhaoinibh iomra chluinntinn air; ach mar fuiling iad iomra

chluinntinn uime, cionnas is urrainn doibh fhulang a bhi ann? Tha ar Slanuighear, san steigh-theagaisg ag radh *Peanas Siorruidh* ris.

Is *peanas* e. 'Se peanas càileiginn de chràdh a leagadh an lorg briseadh lagha. 'Si ifrinn a ghainmir far an druidear a stigh san deanar peanas air luchd briseadh lagha Dhe. Dh' fhoillsich Dia a thoil ann s na deich àitheantaibh. Tha iad sin ag àithne dhuinn gràdh agus seirbhis a thoirt da; ach do bhrigh nach 'eil annainn ach creutairean ceannairceach, agus neo-chomasach dhinn fein air a thoil a dheanamh, thug e fòs duinn an soisgeul. Ann an sin tha Criosd air a chur an ceill mar Shlanuighear uil-fhoghainteach; comasach agus deònach air ar saoradh o chionta ar peacaidh gan robh sinn ciontach; agus ar n-ath-nuadhachadh agus ar naomhachadh, chum gun aom-taich sinn le thoil, agus gun dean sinn a riar le taitneachd san àm ri teachd. Gu cinnteach 'si so ar seirbhis reusonda. Ach cha 'n àill leis a pheacach a dìoladh. Tha e co teann fo chuibhreach aig a pheacadh, co mòr air a ribe le ana-miannaibh na feola, agus co teann air a ghlacadh le gràdh do 'n t-saoghal, 's gu bheil e an dian-thòir air a pheacadh, ged a tha e gu minig a' faighinn rabhadh o Dhia; agus tha e dearmad a shaoraidh, ged a tha e faighinn mìle earail agus cuireadh chum gabhail ris. Air an doigh so tha e caithe a bheatha, agus mar so tha e bàsuchadh. Ciod is eiginn tachairt? Tha Dia cothromach, co math agus tròcaireach. Cha 'n fhaodar cùl a chur r'a lagh. Cha 'neil aobhar gearain aig a pheacach. Fhuair e sanus; chaidh earalachadh; ach ghabh e slighe a pheacaidh mar roghain, agus 's eiginn a nis gum faigh e a dhuais; oir " 'se duais a pheacaidh am bàs." Ni h-e mhàin bàs a chuirp, (oir tha na h ionracain co math ris na h-aingidh a' faotainn a bhàis;) ach an *dara bàs*, bàs an anama, na staid eadar-dhealuichte o Dhia, ni is e tobar na beatha agus an t-sonais.

'Se so is brìgh do na briathraibh eagallach sin *Imich.* Is ann o Dhia a ta gach sochair a tha daoine sealbhachadh sa beatha so, co dhiubh tha iad fiosrach air no nach 'eil. Is e Dia am math àraidh, agus tobar gach maitheas san t-saoghal. Is esan a rinn gach creutair mar tha iad. 'Si a ghrian a tha dealradh air an t-saoghal; 's ann tre chumhachd a tha 'n duine air a chumail suas, agus a' mealtuinn a cheille agus a shlainte. Is ann o 'chreutairibh a tha sinn a faotainn ar bìdh agus ar trusgainn; agus ged a tha na h-aingidh a' di-chuimhneachadh Dhe na uile shochairibh dhoibh, gidheadh 's ann uaith-san a ta iad, agus ma thuigear gu ceart iad tha iad 'gar n-aomadh da ionnsuidh, oir "tha maitheas De 'gar treòruchadh chum aithreachais." Ach cha sealbhaichear a h-aon de na sochairean sin ann an ifrinn. —Cha do fhreagair iad a chrioch chum an d' òrduicheadh iad, eadhon a mhaothachadh a chridhe chruaidh cheannaircich gu umhlachd; agus a nis tha àm na deuchainn, agus là tairgse nan gràs air dol seachad, cha 'neil cionfath tuille chum am buanachadh. Ach cha 'n iad a mhàin sochairean saoghalt' is eiginn do na h-aingidh a chall, ach 's eiginn doibh mar an ceudna dealuchadh ris na sòlais neo-chriochnach a shealbhaicheas na h-ionracain ann an lathair Chriosd agus an co'-chomunn nan naomh. Cha 'n eil meas ac' air so san àm, ach bithidh an déigh so. Chi iad an sin gu soilleir gu bheil neamh fein a co'-sheasamh an làthaireachd agus an deagh-ghean De. —Bithidh iad air an cràdh le bhi faicinn sonas chàich; mar bha Demas, sa cho'-samhlachd, air dha Abraham fhaicinn fada uaithe, agus Lasarus na uchd; agus meudaichidh so an truaighe, mar dheanadh e air duine a bhiodh air a chlaoidh le h-acras, ri bhi faicinn muinntir eile aig cuírm shòghail, no mar tha ar Slanuighear ga ainmeachadh, Luc. xiii. 28. "Bithidh gul agus giosgan fhiacal, an uair a chi

sibh Abraham, Isaac, agus Jacob, agus na fàidhean uile ann an rioghachd Dhe, agus sibh fein air ur tilgeadh a mach."

Cha 'n e peanas *a challdaich* an t-iomlan; tha mar an ceudna peanas a *mhothachaidh* ann; cha 'n e mhain gur i ifrinn call an t-sonais, ach is i mothachadh air na fulangasaibh is cràitiche. Gabh e air focal do Shlanuighear 'nuair a labhair e mu ionad na dòrainn, "Far nach bàsuich a chnuimh, agus nach mùchar an teine." 'Se so an cunntas a tha e toirt oirre thairis agus thairis, ann am Marc. xi. "Leis a chnuimh nach bàsuich" tha e mar is trice a' cialluchadh cnàmhan coguis chiontaich; no an t-agartas cràiteach sin a mhothaicheas peacaich le bhi cuimhneachadh air an cionta agus air an amaideachd a thug do ifrinn iad. Mar so, tha Abraham ag ràdh ri Demas, "A mhic, cuimhnich gun d' fhuair thusa do nithe maithe ri àm dhuit bhi beo."

Bithidh am meothair na aobhar truaighe dhoibh. "*A mhic, cuimhnich!*" thuirt Abraham ri Demas. Cuimhnichidh peacaich bhochda air an deagh theagasg a fhuair iad o'm parandaibh, na deagh shearmoine a chual' iad o'm ministiribh, na sanuis dhùrachdach a fhuair iad o'n coguis fein. Cuimhnichidh iad air na sàbaidibh a mhi-bhuilich iad, air na sochairibh a mhi-ghnàthaich iad, agus air na breitheanais air an d' rinn iad tàir. Thig e gu 'n cuimhne an tàir a rinn iad air diadhachd; agus b' fhearr leo gum biodh iad an ionad na h-aitim air an d' rinn iad dimeas roimhe so. Is cràiteach leo bhi smuainteachadh air an amaideachd a thug orra neamh a chall arson nithe gun seadh. Nach faoin an sin a mheasas iad sòlais a pheacaidh. Is deacair dhoibh iad fein fhulang, an uair a smuainticheas iad c' arson a chaill iad an Dia, neamh, agus an anama. Agus lionaidh so iad le àrd-bhuaireas agus corruich. Bithidh iad air an cràdh le farmad, fuath, agus mi-thlachd 'an

aghaidh Dhe, 'an aghaidh na muinntir a bhuair iad, 'an aghaidh an companaich sa pheacadh, agus gu sònruichte nan aghaidh fein.

Ach, a bharr air a chràdh so o'n leth a stigh, no "a chnuimh nach bàsuich am feasd," bithidh *cràdh* o'n *leth a muigh* ann, no "an teine nach mùchar a chaoidh." Gne an teine so, no c'àit a' bheil e, cha' neil annta ach cùis gun seadh; cha'n e ar gnothach-ne c'àit a' bheil e, ach 's còir dhuinn a bhi cùramach chum a sheachnadh. Tha'n Dia sin a chum beo companaich Dhaniel ann an àmhuinn loisgich, comasach air beatha a chaomhnadh a' measg dian-losgadh ifrinn. 'Se fearg Dhe, a bheir aicheamhail arson peacaidh, na theine, dian-loisgeach, ni is e teas ifrinn: agus cò is urrainn cumhachd a chorruich a chur an ceill? Tha ni 's comasach dhuinn a ghabhail de eagal roimhe fada goirid air an fhirinn. Tha srad de'n teine so do-fhulang ann an coguis chiontaich, oir "cò is urrainn spiorad leoint a ghiulan?" Ghlaodh Iob na theinn, "Tha saighdean an Uile-chumhachdaich annam, agus tha an nimh ag òl suas mo spioraid: tha uamhais Dhe 'g an cur fein an òrdugh catha a' m' aghaidh."

'Se 'n ni a dh' an-tromaicheas na peanais sin gu mòr, gu bheil iad gun lasuchadh no gun traoghadh. Anns na àmhghair is goirte sa bheatha so, 's deonach le Dia air uairibh càil-eiginn de fhois a bhuileachadh; ach umpa sin ann an ifrinn, tha e air a ràdh, Foill. xiv. 11. "Nach 'eil fois a là no dh' oidhche aca." Smuaintich air sin, thus' a tha do ghnàth a' cur peacaidh 'an gniomh, agus ri olc a là agus a dh' oidhche: cha'n 'eil fois no tamh aig na truaghain ann an ifrinn o'm péin. Cha d' iarr Demas ach faobhachadh beag o chràdh claoi'teach, an uair a dh' asluich e gun rachadh Lasarus a chur da ionnsuidh, chum gun tumadh e bàrr a mheoir ann an uisge a dh' fhiunnarachadh roinn a theangadh; ach cha do dheònaicheadh iarrtus dha.

Cha'neil an so, mo chàirde, ach cunntas ro-ghearr agus neo-iomlan, o fhocal De, mu fhulangais uamhasach pheacach truagha ann an ifrinn. Agus cò, 'na cheill fein, a leanadh air gnàthachadh a thoilleadh aon uair de na fulangais chràiteach sin? Ach mo thruaighe, cha'n e uair, no latha, no seachduin, no mios, no bliadhna, no seachd bliadhna, no ceithir bliadhna deug, no ceud bliadhna, no idir mìle bliadhna; cha'n e no idir urrad ùine 's o'n a leagadh steigh an domhain gus an t-àm so, a bhios ann. Cia sòlasach a bhiodh na daoine truagha ud nan cuireadh deich mìle bliadhna crìoch air an dòlas! ach 's ann a mhaireas e gu SIORRUIDH. A' bheil thu clisge ris an fhocal? 'Se Criosd a thuirt e. Tha Criosd ag ràdh san stéigh-theagaisg, "Imichidh iad sin chum peanas siorruidh." 'S ann an diomhain a tha daoine geur-chuiseach gun an Spiorad ag oirpeachadh cur an aghaidh na fìrinn shoilleir so, agus a' cur an céill nach mair am peanas so co fad. Tha Criosd ag ràdh gum mair e gu *siorruidh;* agus a' gnàthachadh nan ceart bhriathar ceudna a chialluchadh *neamh shiorruidh*, 's a tha e 'g ainmeachadh *ifrinn shiorruidh;* (oir 's ionann do na focail sa cheud-chainnt) os barr, tha e air a ràdh, Taisb. xiv. 11. "Gum bi deatach an cràidh-san ag éirigh suas gu saoghal nan saoghal;" agus tha ar Slanuighear ag ràdh, nach "bàsuich an cnuimh, agus nach d' theid an teine as."

O pheacaich, bi air bhall-chrith roi'n fheirg ri *teachd.* Bithidh an fheirg sin a ta nis a' teachd, agus a thig an uine ghearr, eadhon an sin na *feirg ri teachd.* An uair a bhios cunntas gun àireamh de bhliadhnuibh air dol seachad, bithidh i do ghnàth na feirg *ri teachd*, do bhrigh nach tig crioch idir oirre!

B' fhearr gum b' urrainn duinn barail cheart mu *shiorruidheachd* a sparradh oirbh! Abair gum biodh an cuan mòr air a thràghadh a lion braon agus braon,

agus gum biodh mìle bliadhn' eadar gach braon, no boinne; cia iomaduidh muillein de bhliadhnachan a thigeadh mum biodh crioch air? Abair gum biodh an saoghal uile na ghaineamh mhìn, agus nach rachadh ach aon de 'n mhìn-ghaineamh sin a thoirt air falbh ann am mìle bliadhna: cia iomad bliadhna mun d-thugta an t-iomlan air falbh? Cha'n urrainn duinn an àireamh: gidheadh theagamh gum faoidte dheanamh ann an ùine anabharra mòr. Abair gun deachaidh a dheanamh. Abair gu bheil an cuan air fhalachadh a lion braon agus braon. An saoghal air a ghluasad a lion gaineamhain agus gaineamhain. Ach an dthainig ceann air siorruidheachd: An rachadh siorruidheachd an lughad! Cha rachadh idir. Is siorruidheachd iomlan a th' ann fhathast; agus bithidh cràdh nan truaghan ann an ifrinn co fada o bhi thairis, sa bha e m'àn do thòisich an àireamh. Tha càileiginn de shamhladh eadar mionaid agus muillein de bhliadhnaibh; ach cha 'n eil samhladh air bith eadar siorruidheachd agus muillein de mhuilleinibh.

A pheacaich, a' bheil do chiall agad? A' bheil tuigse nàduir agad? A' bheil féin-spéis agad? Gairm do cheutfaidhean gu d' chòmhnadh, agus cuir rombad air ball, co dhiubh is fearr dhuit dol air t-aghaidh ann an slighe a pheacaidh, chum gun sealbhaich thu sòlais ghearr car ùine bheag, chum gum faigh thu nan éirig peanas siorruidh; no is fearr dhuit an tréigsinn gu grad, agus trid gràs De an t-slighe chum na beatha maireannaich a roghnuchadh?

M'an d-théid sinn ni's faide, stad, agus gabh beachd air *a pheacadh*. An dean neach air bith ach amadan fanoid mu pheacadh, an uair a chi e ciod is duais da? Nach "fear air boile a thilgeas leusan-teine, saighdean, agus bàs, agus a their, Nach ann ri fearas chuideachd a tha mi?" Tha e gu mòr ni 's mò air boile, a ni culaidh-shùgraidh de 'n pheacadh, 's a ni

gàire fanoid mu 'n ni sin a lionas ifrinn le osnaich agus le deuraibh. Gabhuibh mo chomhairle, agus na measaibh mar nithe faoine ifrinn agus leir-sgrios, mar tha mòran a' deanamh. Is iomadaidh iad nach fuiling iomra chluinntinn orra-sin ann an searmoin, a labhras umpa gu sgallaiseach, nan co'-luadar gnàth-aichte. 'Si so aon de innleachdan Shatain chum peacaich a mhilleadh. Tha daoine gu minig a' deanamh fearas-chuideachd de na nithe sin, gus an di chuimhnich iad am feumalachd, agus gun tuig iad, tuille 's anmoch, gur nithe cùramach iad.

" Mosgail ma ta, thusa a tha d' chodal, agus eirich o na marbhaibh, agus bheir Criosd solus duit." Teich, a pheacaich, " o 'n fheirg ri teachd." " Teich arson t-anma; na seall a d' dheigh, agus na stad 'sa chòmhnard uile, an t-eagal gu millear thu." Smuaintich ciod a bheireadh anam truagh a tha ga chlaoidh ann an ifrinn, arson a bhi mar tha thus' an trà so. Smuaintich a ghàir aoibhinn a bhiodh ann an ifrinn, nan rachadh ait-theachdaireachd na slainte shearmon-achadh dhoibh. Ro mhath, ma ta, Fheara, tha i nis air a searmonachadh *dhuibhse*. An diugh thainig slainte chum an tighe so. Tha fhathast, dòchas ann. Thainig Criosd a shaoradh o'n fheirg ri teachd. Theagamh gur ann a thainig thu 'n so a dh' fhaotuinn sanuis chum a thoirt ort teicheadh a dh' ionnsuidh an ion-aid-dhìon.—Tha Criosd na Shlanuighear cumhachd-ach. Cha 'neil aon ni deacair dha-san. " Thig ma ta, oir tha na h-uile nithe deas " Ma dh' aom Dia thu gu bhi toileach, bi cinnteach gur e do bheatha. Co dh' fhaodas a ràdh, an àit' thu bhi a' d' chonnadh do Loisgeach siorruidh, nach ann a theirear umad — " Nach aithine e so, air a spìonadh as an teine?"

Tha sinn a nis a'toirt ar n-aghaidh ris a chuid is taitniche d' ar teagasg—" ach theid na fireana chum na beatha maireannaich."

Co iad na fìreana? " Cha' neil ionracan" air

thalamh, deir an Scriobtuir, "cha 'n 'eil, fiu a h-aon" —'se sin, *ann fein.* Tha ionracan agus peacach calg-dhireach an aghaidh a cheile; 'se bhi ionraic, an lagh a choimhead gu h-iomlan, ni nach d-rinn duine riamh nach robh ach na dhuine; agus cha'n urrainn duine a dheanamh, "oir pheacaich na h-uile:" a chionn gur e peacadh "briseadh lagh Dhe." Cionnas ma ta, is urrainn duin' air bith, a ta na pheacach, a bhi na fhirean? Cha 'n eil ach aon doigh air. 'Se sin le fireantachd Chriosd a chur ri cunntas an duine neo-fhireanta. Dh' oibrich Criosd an fhireantachd so le umhlachd iomlan do 'n lagh. Tha 'n fhireantachd so air a tairgse san t-soisgeul; agus an uair a thig peacach chum mothachaidh gu bheil i dhith air, agus gum bi e caillte as a h-eug'ais thig e chum Dhe gu faotainn; bheir Dia dha i; tha e ga gabhail tre chreidimh, ga cur uime, ga caitheadh, a' caithe a bheatha, 's a' bàsuchadh innte, agus arson gun d'fhuaradh e ann an Criosd, tha e air a ghabhail a stigh, na chulaidh bhainnse, gu suipeir bainnse an Uain.

Chuir a mhuinntir ris an abrar, fireanaich, san steigh theagaisg, mar so umpa Criosd; agus dh' oibrich, an creidimh tre 'n d-rinn iad sin, tre ghràdh. Tha 'n co'-theagasg a' nochdadh cionnas a dh' oibrich an creidimh tre oibribh: bu toigh leo luchd muinntir Chriosd, air sgàth Chriosd, agus nochd iad an gràdh dhàsan le còmhnadh a dheanamh riusan nan teinn. 'S iad sin a mhuinntir a theid a chum na beatha maireannaich.

Ciod i 'n t-àite neamh? Cha 'n urrainn duine feolmhor barail a bhi aig' air an ionad sin, ach barail fheolmhor agus neo-thuigseach. Cha 'n e Phàrras Mahomedach a th'ann, far am faodar ana-miann na feol' a shàsuchadh. Cha 'n e: "thugadh beatha agus neo-bhasmhoireachd gu solus trid an t-soisgeil," agus an sin tha sinn a' faicinn gu bheil i a co'-sheasamh ann an saorsuinn iomlan o uilc na beatha so;

agus ann an sealbhachadh gach ni a dh' fhaodas an t-anam a dheanamh gu h-iomlan agus gu siorruidh sonadh.

An ruig sinn a leas a bhi air innse dhuinn, gu bheil an "duine air a bhreith chum carraid?" 'Si so ar n-aon oighreachd chinnteach; gidheadh air a breacadh le ioma sochair nach do thoill sinn.—Ach thig crioch air uile dhòiais an ionracain aig am a bhàis. Cha bhi saothair ghoirt no tuille dragha air. Cha bhi tuille gainne no aimbeirt air. Cha bhi euslainte ghràineil no fhadalach tuille air. Cha'n abair fear-àiteachaidh néimh, "Tha mi tinn." Cha mhò a leanas uilc gun àireamh ar n-inntinn-ne, a tha sinn an tràs a' mothachadh, do fhlaitheas. Cha 'n fhuiling sinn 'nar pearsa fein, cha mhò a dh' fhuilingeas sinn trid ar dàimhich. Leigidh sinn dinn corp a pheacaidh anns an duslach; agus cha chuir am peacadh tuille doilghios oirn sa bheatha so. "Tiormachidh Dia gach deur o'r suilibh; agus cha bhi bàs ann ni 's mò, no bròn, no éighich, agus cha bhi pian ann ni's mò: oir chaidh na ceud nithe thairis," Taisb. xxi. 4.

Ach cha'n e so an t-iomlan. Bithidh ar n-eolas, nach 'eil ach gann san àm, gu mòr air a mheudachadh. Is i a bheatha bhith-bhuan eolas a bhi againn air Dia; ach mo thruaighe, 's beag eolais a ta againn uime! ach chi iadsan a ta glan nan cridhe Dia, agus gheibh iad ann an tiota tuille eolais uime na gheibh na daoin' is foghlum-te car ioma bliadhna. Aithnichidh sinn, eadhon mar dh' aithnichear sinn;—bithidh eolas co cinnteach, grad, agus ionmhuinn againn air nithibh diadhaidh, 's a tha aig a h-aon air bith d'ar luchd-daimh umainn fein; seadh bithidh sinn eolach air Dia, air Criosd, agus air na h-ainglibh, air a cheart doigh air an aithne dhoibh-san sinne san àm so; cha'n ann gu dorcha tre ghloine, ach aghaidh ri aghaidh, ceart co soileir 's a chi duine neach eile an uair a bhios iad a' cainnt r'a chéile. Ach co'-sheasaidh

neamh nan neamh ann an làthaireachd Iosa Criosd —air dhuinn a bhi maille ri Criosd, agus a' faicinn a ghloire. 'S ann air son so a ghuidh Criosd, mar Eadar-mheadhonair, as leth a dheisciobuil. "Athair, is àill leam, gum bi iadsan a thug thu dhomh maille rium, far a' bheil mi; chum gu faic iad mo ghlòir," Eoin xvii. 24.—'Se so an ni arson an robh fadal air Pol, chum dol ga mhealtuinn; "Tha mi déigheil air siubhal, agus bhi maille ri Criosd," Phil. i. 23. Agus 's e a ni an taisbean so mu Chriosd co ro oirdheirc, "gum bi sinn cosmhuil ris, an uair a chi sinn e mar a ta e,"—giulainidh sinn a dhreach àillidh agus urramach de sholus agus de ghràdh, de naomhachd agus de shonas, 'nar n-anmaibh. Bithidh eadhon ar cuirp, a tha 'n trà so gràineil leis a pheacadh, agus is eiginn a bhi ni 's gràineile le truaill' eachd dhuaichnidh na h uaighe, air an deanamh cosmhuil r'a chorp glòrmhor-san, an uair a dh' éirigheas sinn o na marbhaibh.

Cuir sochair ion-mhiannuichte eile ris so, eadhon gnà chòmpanas nan aingeal. Suidhidh creid'ich sìos maille ri Abraham, Isaac, agus Iacob; leis na fàidhibh, agus na h abstolaibh;—agus leis a mhuinntir shaorta, de gach rioghachd. Ach cò 'n teangadh is urrainn aithris, ciod an cridhe is urrainn a thuigsinn, na dh' ullaich Dia dhoibhsan a bheir gràdh dhà?

AM FÒGHNADH.

Ciod tuill' a dh' fhaodar a ràdh chum ur brosnuchadh gu bhi diadhaidh, na chaidh chean a ràdh. Chaidh beatha agus bàs, beannuchadh agus mallachadh, neamh agus ifrinn, a chur f'ar comhair. 'S cinnteach *gu bheil aon ni feumail,* eadhon cùram an anama.

A' bheil ifrinn eagallach ann? Fhuair sinn rabhadh air a chunnart, agus thugadh comhairl oirn

teicheadh chum Iosa, an t-aon fhear-saoruidh o'n fheirg a tha ri teachd.

Nach mòr olc a pheacaidh, do bhrigh gun dean Dia am peanas uamhasach so air. A' bheil ifrinn ann, san deanar peanas siorruidh air peacachaibh? O ma ta, biodh eagal oirbh ro'n pheacadh, ge b'e air bith co taitneach 's a tha e leibh. Cò a dh' òladh deoch de stugh blasda, ge b'e air bith meud a phathadh, nam biodh fios aige gum biodh nimh marbhtach air a choimeasga leis? Bithibh ma ta air ur faicill ro'n pheacadh, a sgriosas gun teagamh an t-anam, agus seachnaibh e mar dheanadh sibh ifrinn.

A' bheil neamh ghlormhor ann? Tha cuireadh againn a h-iarruidh. Cha'neil ach aon slighe do neamh, agus 'se Criosd an t-slighe sin. Nach àghmhor an Slanuighear Iosa? Am faod sinne, a thoill ifrinn, a seachnadh? Faodaidh, cliu dhàsan, dhòirt e fhuil chum gun saoradh e a shluagh o'n ionad sin. 'S i fhìreantachd iomlan-san an t-aon chòir air gloir; agus gheibh iadsan a chreideas ann an fhireantachd so. 'S eiginn gun deanar daoine iomchuidh air an staid naomha so, agus is e so obair an Spiorad. Ma theid sinne a shaoradh, 's ann an comaine gràdh an Athar, saoradh a Mhic, agus gràs an Spioraid a bhitheas sinn air a shon. Gun deònaiche Dia gun éisd sinn r'a fhocal, an tràs, agus gach aon àm, air dhuinn creidimh a bhi'n co'-lorg ar n-éisteachd, gum bi e tarbhach dhuinn; "agus a' fàs suas anns na h-uile nithibh ann an Criosd, le sùil ri tròcair ar Tighearn Iosa Criosd chum na beatha maireannaich," faodaidh sinn gu dìleas agus gu treibh-dhireach seirbhis a thoirt da, agus d' ar linn do réir a thoile; a làthaireachd a mhealtuinn ann an uile mheadhona nan grs; cumail suas ghràsmhor a shoisgeil aig uair dheuchainnich a bhàis; agus faidheoidh, gum frithealar gu pailt slighe dhuinn, a steach d'a rioghachd shiorruidh agus d'a ghloir.

A nis, do Dhia ar slainte, an t-Athair, am Mac, agus an Spiorad Naomh, gun robh cliu siorruidh agus coitchionn. *Amen.*

SEARMOIN XIII.

ESEC. xxxvi. 26.

Bheir mi cridhe nuadh dhuibh.

Mo chlann ghaolach. Tha dòchas agam gu'n toir sibh fainear do na tha mi dol a ràdh ruibh. Tha mi 'dol a leughadh searmoin duibh a chaidh a dh' aon-obair a sgriobhadh arson cloinne, agus tha i co so-thuigsinn 'sgun tuig sibh uile i. Tha dòchas agam gu bheil fhios agaibh gu bheil *anama* agaibh, d'an eigin a bhi beo an uair a theid sibhse eug, agus a theid an darna cuid do neamh no do ifrinn am feasd. Nach i ur barail, ma ta, gur iomchuidh dhuibh a bhi cùramach mu thimchioll ur n-anmaibh, chum nach dtheid iad do ifrinn? Tha fios agam gur toigh leibh bhi cleasachd, agus tha sin feumail duibh air uairibh; ach is còir dhuibh tuille 's ur cleasachd a chuimhneachadh. Tha fios agaibh gu bheil Dia ann aig a' bheil a chòmhnuidh air neamh; agus is esan a tha buileachadh oirbh ur bìdh, ur dibhe, agus ur truscain; is esan a tha 'g ur coimhead slan fallainn, o bhàs fhaghail; agus 's ann a tha e deanamh so, chum gum biodh ùine agaibh smuainteachadh uime, agus ùrnuigh a dheanamh ris. Oir b' àill leis fios a bhi agaibh gur eagallach an ni Dia a bhi diombach oirbh. Is mòr is measa sin no ged a bhiodh mio-

thlachd aig ur n-athair no aig ur màthair, no aig ur maighstir ruibh. Theagamh gum buail iadsan sibh an uair a bhios fearg orra; ach tha Dia comasach air ur tilge do ifrinn, chum bhi air ur losgadh ann gu saoghal nan saoghal.—Theagamh gun abair sibh, gu bheil dòchas agaibh nach dean e sin oirbhse; agus tha 'n dòchas ceudna agamsa cuideachd; agus 's ann a tha mi 'leughadh so dhuibh, chum gum bi fios agaibh cionnas a sheachnas sibh an truaighe sin, agus gum faigh sibh eolas air an t-slighe do neamh. 'Se Iosa Criosd an t-slighe do neamh. Thainig e nuas chum ar teasraiginn o dhol do ifrinn; agus rinn e so le fhulangasaibh agus le bàsuchadh air son ar peacaidh chum nach fuilingeamaid air an son; ceart mar gum biodh aon agaibhse dol a dh' fhaighinn gabhail air arson droch-bheirt a dheanamh, agus gun tigeadh neach eile, a thaobh truais riut, chum do chumail o bhi air do bhualadh, 's gun gabhadh e am peanas air fein ann ad ionadsa. 'Se cheud ni is eiginn a thuigsinn chum gum bi sibh air ur saoradh, agus 'se so e, gur peacaich sibh; gun d' fhàg sibh gun deanamh an ni bu chòir dhuibh a dheanamh, agus gun d-rinn sibh na nithe nach bu chòir dhuibh a dheanamh. An uair a bha ur geintirean diumbach dhibh arson olc a dheanamh, theagamh gun do smuaintich sibh a rìs air, agus gun robh sibh duilich air a shon; agus an uair a bha sibh deacair air a shon, 's àill libh gun toir iad maitheanas duibh, agus theid sibh d' an ionnsuidh, agus asluichidh sibh maitheanas orra. Tha sibh mar an ceudn' a' gealltuinn nach dean sibh a leithid tuille. Tha càileiginn ann an diadhachd coltach ris a so. Rinn sinn uile an ni nach bu chòir dhuinn, agus faodaidh Dia ann an ceartas corruich a bhi air ruinn; ach "aige-san tha maitheanas; chum gum biodh eagal *air daoinibh* roimhe." Ghiulain a Mhac gràdhach Iosa Criosd a chorruich air arson; agus tha e cur a

sheirbhisich leis an t-Soisgeul, 'se sin, Deagh sgeul; ag innse dhuinn, ma thig sinn da ionnsuidh trid Iosa Criosd, gun tabhair e maitheanas duinn, gum bi e caoimhneil ruinn, agus gun dean e còmhnadh ruinn chum deanamh ni 's fearr san àm ri teachd. A nis, 's e 'n stéigh-theagaisg a leugh mi, gealladh caomhail Dhe d'a chloinn. Bheir mi dhuibh *cridhe nuadh*. Cha 'neil am focal *cridhe* a' ciallucbadh earrann d'ar cuirp, ach 's i'n inntinn, an spiorad, an aigne tha e 'cialluchadh; gun dean Dia e nuadh, ceart, agus maith; ionnas gun tugadh sibh gràdh, agus seirbhis da, agus gu'm meal sibh e araon sa bheatha so agus san ath-bheatha. 'Se 'n t-aon ni e ris an ni ris an abrar an àite eile bhi air ar *nuadh-bhreith*. Is cuimhne libh a bhi leughadh san treas caibdeil de shoisgeul Eoin, mu sheann duine, d' am b' ainm Nicodemus, a thainig a dh' ionnsuidh ar Slanuighear san oidhche, chum bhi air a theagasg leis; agus gun dubhairt Criosd ris, *Gu deimhin, deimhin, a deiream riut, Mar bi duine air a bhreith a rìs, nach faod e rioghachd Dhe fhaicinn.* 'Se tha e 'cialluchadh le so, atharrachadh a chridhe, ni a tha air a thoirt m'an cuairt le cumhachd agus gràs Spiorad De. Mur biodh an cridhe olc cha bhiodh feum air an atharrachadh so; ach tha cridhe gach neach olc gus an caochlai'ear e le gràs. Rugadh sinn uile ann am peacadh, agus tha spéis againn de 'n pheacadh, gus an beirear a rìs sinn; agus an sin is toigh leinn Criosd, agus gach ni a ta maith. Agus thugaibh fainear nach e bhi air ur baisteadh idir an nuadh bhreith so. Cha'n eil uisge comasach air a chridhe a ghlanadh no a mhùghadh; cha'n eil ann ach meadhon, no comharradh faicinneach a ghràis, ach cha'n e an gràs fein. Cuiridh mi a nis an céill duibh gne a chaochlaidh so, le mìneachadh àraid a dheanamh air an t-*sean chridhe*, a bheir Dia air falbh, agus air a *chridhe nuadh*, a bheir Dia seachad.

I. Tha 'n cridhe *cruaidh* a thaobh nàduir; tha e air a choimeas ri *cloich* anns na briathraibh an déigh stéigh ar teagaisg, agus neo-mothachail: cha'n 'eil mothachadh aig cridhe duine a thaobh nàduir; 'se sin mothachadh mu nithibh spioradail. Faodaidh neach aig nach 'eil gràs a bhi tiom-chridheach r'a cho'-chreutairibh, agus "bròn a dheanamh maille riusan a tha ri bron;" agus gun suim a bhi aige de na tha Dia ag ràdh ris na fhocal. Tha 'm Biobull ag ràdh gu bheil sinn uile 'nar peacaich chaillte; gu bheil fearg Dhe a' gabhail còmhnuidh oirn mar creid sinn; gu bheil corruich air Dia ris na h-aingidh, agus gun iomain e iad do ifrinn. Ach 's beag cùram a tha mòran a' gabhail roimhe so! Ithidh agus òlaidh iad, agus gabhaidh iad an lan-aigheir air là na sàbaid féin, mar nach biodh a leithid ann. Nach e cruas an cridhe is cionfath dha so? Nam faiceadh sibh ciontach truagh air a dhìte gu bàs leis a bhreitheamh, agus mur cuireadh a staid smuairean air, no gur ann a dheanadh e găire na aodann, shaoileadh sibh gun robh cridhe ro-chruaidh aige. 'Se so, ma ta, ceart chor gach peacaich. Mo chlann chridhe, nach e sin ur corsa? "Tha sibh 'nar cloinn na feirge, eadhon mar chàch;" ach c' uin a bha cùram oirbh roimhe? Bhiodh sibh ro dhuilich, agus rachadh sibh a chaoine nam biodh ar geintirean diombach ruibh, agus gum maoitheadh iad ur cur a mach air an dorus, agus nach fuilingeadh iad ur faicinn tuille ri 'r beo; ach nach mòr bu mheasa bhitheadh e nan abradh Dia ruibh. "Imichibh uam a shluagh malluichte do theine siorruidh?"

Tha cruas a chridhe ri fhaicinn le e bhi gun taisleachadh gun leaghadh le maitheas De.—O nach maith Dia dhuinn uile! Tha e toirt air a ghréin dealradh, agus luibh na machrach fàs, air arbhar agus air feur cinntinn. Is esan a ta toirt lòin duinn san là, agus fois san oidhche; agus "bu chòir d'a mhaitheas ur n-aomadh chum aithreachais." "Mar so ghràdh-

aich e an saoghal," olc 's mar tha e, "co mòr 's gun d' thug e aon-ghin Mhic fein, chum 's ge b'e neach a chreideas ann, nach sgriosar e, ach gu'm bi a bheatha shiorruidh aige." Agus chuir e a theachdoirean d'ar n-ionnsuidh-ne le ait-theachdaireachd na slainte, agus tha iad a' toirt rabhadh dhuinn teicheadh o'n fheirg a ta ri teachd;—tha iad a' toirt cuireadh dhuinn, agus ag asluchadh oirn a bhi rèidh ri Dia. Ach nach cruaidh an cridhe air nach 'eil an gràdh caomhail agus am maitheas mòr so a' deanamh a bheag de dhrùghadh. Ciod a bharail a bhiodh agaibh mu leanamh a bheireadh tàir agus beum d'a athair caomh no da mhàthair thiom-chridhich, an diaigh dhoibh buntuinn ris air a mhodh bu chàirdeile? Nach measadh sibh e ro-aingidh agus mi-chneasda? 'S ann air a cheart doigh sin a tha peacaich a' buntuinn ris an Dia bheannuichte. Nach d-rinn sibh-se mar sin cuideachd? Is e Dia a sdiùir agus a bheathaich sibh fad ur làithean. Bhuilich e oirbh geintirean cùramach agus càirdean dleasnach chum cùram a gabhail dhibh an uair a bha sibh òg agus maoth, no b'eiginn duibh dol bàs le gorta, agus le cion faicill. The e buileachadh truscan, lòn, slainte, toilinntinn, agus càirdean; agus tha e deanamh barrachd air sin, tha e toirt duibh a Shoisgeil, tha e cur focal na slainte d'ar n-ionnsuidh, tha e toirt duibh an cothrom air a leughadh, agus air éisdeachd; agus ciod a dh' ìoc sibh dha arson uile mhaitheas duibh? O gun taislicheadh ur cridheachan le bron diadhaidh arson peacaidh! Gun deònaicheadh Dia dhuibh an *cridhe feola*, an cridhe maoth, an cridhe mothachail, a chriothnaicheas r'a fhocal, agus air am bi eagal an Tighearna agus a mhaitheas.—An sin bithidh eagal oirbh roi'n pheacadh is lugha; seachnaidh sibh gach droch cuideachda; cha bhi de dhànadas agaibh na luaidheas ainm an Tighearn an diomhanas; cha dean sibh cleasachd air lā an Tighearna; agus cha ghiulain

sibh sibh fein gu mi-chubhaidh d'ar pàrandaibh, no do neach air bith eile. Agus ma tha 'n cridhe maoth so agaibh, bithidh sibh brònach arson ur peacaidh, agus air son gun do chuir sibh corruich air Dia; agus a chionn gun d' fhuiling Criosd na h-urrad pheanais arson ur peacaidh.

II Tha'n cridhe a thaobh nàduir *àrdanach;* ach tha'n cridhe nuadh *iriosal.* Cha 'n 'eil aon aobhar aig duine, mar chreutair, a bhi àrdanach, ach gu mòr ni's lugha mar *pheacach*, gidheadh tha sinn uile àrdanach. Cha d'rugadh neach riamh gun chridhe àrdanach; ged a tha cuid is mò a nochdas e na cuid eile. Tha fios agaibhs' a tha 'nar cloinn cia ullamh a ta sibh gu uaill a dheanamh a aodach ùr, agus a nithe riomhach; agus cia taitneach a tha e leibh am feuchainn do chàch; agus mar a dh' fhàsas muinntir mòr 's ann is uallaich a dh' fhàsas iad; bithidh iad mòr as am maise, as an saibhreas, as am foghlum, no as an dreuchd; seadh, ni iad uaill as an cràbhadh. 'S amhuil a bha'm Phairiseach a chaidh suas do'n teampull a dheanamh ùrnuigh, agus le uabhar stràiceil sheas e leis fein, agus thuirt e, " A Dhe, tha mi toirt buidheachais duit, nach 'eil mi mar a ta daoin' eile, no eadhon mar an cìs mhaor so;" agus an sin rinn e uaill as a dheagh oibribh. Ach bu ghràineil le Dia an cealgoir uaibhreach ud, am feadh a sheall e le iochd air an neach air an d' rinn am Phairiseach tàir, an cìs-mhaor iriosal, a bha chridhe briste arson peacaidh, agus aig nach robh a bheag ri ràdh air a shon fein, ach, " A Dhia, dean tròcair ormsa 'ta m' pheacach." Tha eadhon clann mòr as an creidimh; bithidh iad ri uaill gur fearr iad na an bràithrean agus am peathraichean; is caomh leo bhi 'g aithris an droch-bheirtean san, agus an droch ghniomharra fein. A chlann mo ghraidh, c'arson a ta fiuthair agaibh dol do neamh?—An ann a chionn nach 'eil sibh co olc ri muinntir eile? arson gu bheil sibh a' deanamh

ùrnuigh, agus a' dol do'n eagluis? Ma tha chùis mar so, tha sibhse uaibhreach; mòr as ur fireantachd fein, ris a' bheil na sgriobtuir ag ràdh, " broineagan salach." Cò, ma ta, a dheanadh uaill a luideig shalaich? Ach tha fireantachd Chriosd mar fhalluing ghlan, gheal, ghrinn; nach e sin is fearr? Agus nach bu mhath leat i bhi agad? Guidh air Dia, ma ta, gun sgeudaich e thu leatha.

Tha'n cridhe nuadh na chridhe *iriosal.* Tha barail co àrd, aig an neach aig a' bheil e, mu Dhia, mòrachd neamh agus na talmhuinn, 's gu bheil e ga mheas fein nis lugha na neo-ni na fhianuis. Tha beachd co àrd aige mu naomhachd Dhe, agus mu aitheanta, agus na h-urrad mhothachaidh mu eusontais agus mealltoireachd a chridhe fein, 's gu bheil e, mar gum b' ann, ga irioslachadh fein san duslach, agus " a' gabhail gràin dheth fein, agus a' deanamh aithreachas ann an duslach agus an luaith."

III. Tha'n cridhe a thaobh nàduir *saoghalta.* Theirear ri muinntir an staid nàduir san sgriobtuir— *Daoine de'n t-saoghal so, aig a' bheil an cuibhrionn sa bheatha so;* tha'n smuainte m'an t-saoghal, cha labhair iad ach m'an t saoghal, agus tha an uile mhiann saoghalta. " Ciod a dh'itheas sinn, ciod a dh' òlas sinn, agus cionnas a bhios sinn air ar sgeudachadh? 'S iad na nithe sin, agus iad sin amhàin, a tha muinntir shaoghalt' ag iarruidh. 'S an t-suidheachadh inntinn so, cha 'n 'eil togradh air bith aca air diadhachd. Cha 'n 'eil Dia nan uile smuaintibh; agus le'n ro-dhéigh air an t-saoghal tha iad a' dearmad an t-Soisgeil, agus a' call an anma fein. Tha iad cùramach mu mhòran nithibh, mar bha Marta, ach cha 'n 'eil iad a' deanamh roghainn de'n aon ni fheumail mar rinn Muire. 'S bochd an staid so! Ma bheir sinn gràdh do'n t-saoghal, cha 'n 'eil gràdh Dhe annainn, 1 Eoin ii. 15. Ma mheasas sinn nithe talmhuidh mar ar math is àirde, is leir-sgrios is crioch

dhuinn, Phil. iii. 19. Agus a nis, mo chlann ghràdhach, abraibh, a' bheil ur cridheacha-sa saoghalta? Ge nach 'eil sibh an sàs ann an gnothaichibh saoghalta, gidheadh tha ur cridheacha beag an tòir a-mhàin air nithibh an t-saoghail so. Nach e ur cleasachd agus ur toilinntinn gach ni anns a' bheil ur tlachd? Theagamh nach toigh leibh ùrnuigh; 's ann a tha sibh an darna cuid gun bhi idir a' deanamh ùrnuigh an uaigneas, no tha sibh gar toileacha fein le cainnt riaghailltich a fhuair sibh air mheoghair, gun bhi mothachadh déigh air bith air Criosd, no gràs, no slainte. 'S an uair a ni ur geintirean ùrnuigh nan teaghluichibh, mar tha dòchas agam a tha iad a' deanamh, cha 'n 'eil suim agaibh de na tha iad ag ràdh; 's an uair a tha sibh an tigh Dhe, math a dh' fhaoidte nach 'eil suim agaibh de na tha ministeir a' labhuirt, no theagamh gu bheil sibh làn-toilichte le cuimhn' a chumail air an stéigh-theagaisg. Ach cha'n e so diadhachd. 'S eiginn gun dthoirear air falbh an cridhe saoghalta, agus 's eiginn gum bi cridhe neamhuidh agus spioradail agaibh, a ghabhas tlachd ann an Dia agus ann an Criosd, ann an ùrnuigh agus ann am moladh; ann am focal De, agus ann an co'-chomunn spioradail. Buidheachas do Dhia, 's minig a bha'n samhuil sin de chloinn ann. Gun deanadh Dia sibhse coltach riu; chum gum bi sibh beo do Dhia, mu chaomhnar sibh ni's faide sa bheatha so, no ur deanamh iomchuidh fa chomhair néimhe, m' as deonach leis ur gairm do shaoghal nan spiorad.

IV. Tha 'n cridhe a thaobh nàduir *aingidh;* tha 'n sgriobtuir ag ràdh, gu bheil e *anabarrach* aingidh, Ier. xvii. 9. Agus tha ar Slanuighear ag ràdh, Mat. xv. 19. *As a chridhe thig droch smuainte, gaduigheachd mortadh*, agus iomad droch ni eile. 'S eiginn duibh a thuigsinn gun robh na nithe sin sa chridhe, no nach dthigeadh iad a mach as. Their cuid de shluagh ruibh gu bheil *deagh chridhe* aca, ged a labhras iad

droch cainnt, agus ged a ni iad droch gniomharra. Ach tha so mearachdach. Bheir deagh chraobh a mach deagh thoradh; agus cha chuir tobar milis uisge searbh a mach. Tha cridhe gach neach aingidh a thaobh nàduir; agus mur cuir cuid de dhaoine nithe co olc an gniomh ri daoin' eile, cha'n ann a chionn gu bheil an cridhe ni's fearr a thaobh nàduir, ach nach ceadaicheadh Dia dhoibh bhi co olc 's a b' àill leo; dìreach mar bhios fiadh bheathaichean air slabhruidh chum nach mill iad sinn. Mo chlann ionmhuinn, faodaidh sibh cinnte nan nithe sin fhaicinn annaibh fein. Tha fhios agaibh co ullamh 's a tha, no theagamh a bha sibh aon uair, a dh' innseadh bhreug. Cha do sheol aon neach sibh mar dh' innse sibh breugan. Rinn sibh sin gu nàdurra. Nach 'eil sin na dhearbhadh air droch cridhe? Tha bhi 'g innse bhreug na pheacadh mòr. Is e obair an drochspioraid e, a bha na bhreugaire, agus athair nam breug o thùs. Tha na breugan co fuathach le Dia, 's nach leig e le aon bhreugaire dol a steach do neamh, Taisb. xxi. 8. tha e 'g ràdh, "gum bi cuibhrionn bhreugairean anns an loch a ta dearg-lasadh le teine agus pronnusc." Guidhibh air Dia gum maith e dhuibh am peacadh mòr so. Faodaidh sibh a thuigsinn gu bheil ur cridhe aingidh le sibh a leum suas ann an dian-chorruich an uair chuirear fearg oirbh; agus is gne mhortaidh ann am barail De dian-chorruich, Mat. v. 22. Ach 's ann an naimhdeas a chridhe an aghaidh Dhe a tha aingidheachd a chridhe ni 's roshoilleire r'a fhaicinn; oir tha Pòl ag radh, Rom. viii. 7. "gur naimhdeas an inntinn fheolmhor an aghaidh Dhe;" agus nach do nochd sibhse so 'nar fuath do dhiadhachd le brise na sàbaide, le ainm naomha Dhe a thoirt an diomhanas, le bhi easumhal d' ur pàrandaibh, agus le ioma doigh eile? Faicibh, ma ta, co feumail is a tha e dhuibh gum biodh cridhe nuadh agaibh; agus is *cridhe fìor-ghlan* an cridhe nuadh.

Tha Iosa Chriosd ag ràdh, Mat. v. 8. "Is beannuichte na daoine a ta glan 'nan cridhe; oir chi iad Dia." 'S ann a tha'n cridhe air a ghlanadh tre chreidimh. An uair a thuigeas sinn co olc 's a tha ar cridhe, tha sinn air an lionadh le bron agus le eagal, an sin teichidh sinn chum ar teasairginn a dh' ionnsuidh Chriosd. An sin bheir Dia maitheanas duinn 'n ar peacaidh chaidh seachad air a sgàth-san, agus bheir e dhuinn a Spiorad Naomh chum gun dthoir sinn fuath do 'n pheacadh, agus gu 'n cogadhmaid na aghaidh; chum ar deanamh déigheil air eolas a bhi againn air a thoil, agus toileach geill a thoirt dith. Asluichibh le Daibhidh, "O Dhe Cruthaich annam cridhe glan, agus athnuadhaich spiorad ceart an taobh a stigh dhiom," Salm li. 10. Cuimhnichibh "as eug'ais naomhachd nach faod aon neach Dia fhaicinn."

V. Tha 'n cridhe a thaobh nàduir *cealgach;* seadh tha focal De ag ràdh, *gu bheil e cealgach thar gach ni.* Their e math ri olc, agus olc ri math. Bheir e 'n car a sluagh fo sgàile mealtach, agus le leithsgeulaibh faoine; air chor 's gu bheil slighe nan aingidh ceart nan sùilibh fein, ged a threoruicheas i gu leir-sgrios. 'S gann a tha peacach air bith, air a mheud, nach eil ri miodal ris fein, gum bi a chùis gu math leis air a cheann fa dheire, ged a tha Dia ag innseadh a cheart atharrachaidh dha. Air an aobar so, is amadan esan a dh' earbas as a chridhe fein. Ach an uair a bheir Dia an cridhe nuadh seachad, ni e *dùrachdach* e. Tha 'm fior chriosduidh cosmhuil ri Nataniel, mu'n dubhairt ar Slanuighear, "Feuch Israeleach da rìreadh, anns nach 'eil cealg;" 'se sin, gun robh a roinn gu neo-chealgach, a réir fhiosrachadh, ri Dia agus ri duine.

VI. Fadheoidh, Tha 'n cridhe a thaobh nàduir *mi-chreideach.* Is muladach a chùis gum biodh daoine ni 's ullamh a chreidsinn athair nam breug air

thoiseach air Dhia' na firinn. Is ann le creideas a thoirt do 'n diabhol, a pheacaich ar seud mhàthair Eubh; agus riamh o sin tha aig a chinne-daonna, "droch cridhe mi-chreidimh, anns an Dia bheo a thréigsinn." Tha e soilleir nach 'eil daoin' a' creidsinn Dhe. Nan creideadh iad na tha e 'g radh mu'n pheacadh, cha bhiodh a chridhe ac' na chuireadh an gniomh e. Nan creideadh iad na tha e 'g ràdh mu Chriosd, 's cinnteach gun d thigeadh iad da ionnsuidh arson beatha agus slainte. Agus 's e 'n t-aobhar mu nach 'eil iad a' teachd, "gun do ghràdhaich iad dorchadas a roghainn air an t-solus, a chionn gu bheil an gniomharran olc." Ach is cridhe *creidmheach* an cridhe nuadh. Tha 'n Criosduidh a'gabhail Dhe air fhocal. Tha e 'creidsinn a bhagraidhean, agus tha eagal air. Tha e creidsinn a gheallaidhean ann an Criosd, agus tha dòchas aige. Tha e creidsinn àitheantan, agus a' toirt geill doibh. As eug'ais a chreidimh so is eacomasach Dia a thoileachadh; oir an ti nach creid Dia rinn e breugaire dheth. Ach tha creidimh a' toirt gloir do Dhia. "Tha bheatha mhaireannach aige-san a chreideas ann an Criosd; ach an ti nach 'eil a' creidsinn ann cha 'n fhaic e beatha; ach a ta fearg Dhe a' gabhail comhnuidh air." Eoin iii. 36.

AM FÒGHNADH.

Agus a nis, mo chlann ionmhuinn, dh'innis mi dhuibh a ghne chridheachan a tha againn a thaobh nàduir, agus ciod gus an iompaich an Tighearn iad le ghràs; tha dòchas agam gun toir sibh aire do na chaidh a ràdh, agus ciod na cridheachan a ta agaibh. Nach 'eil iad *cruaidh*, *uaibhreach*, *saoghalta*, *aingidh*, *cealgach*, agus *mi-chreideach?* Saoilidh mi gun aidich sibh gu bheil iad mar sin a thaobh nàduir. Nach 'eil so a' feuchainn duibh gur eiginn duibh bhi air ar

breith a rìs, agus cridhe nuadh fhaotainn? Mar bi ur cridheachan air an caochladh, fàsaidh sibh ni 's measa mar théid sibh air ur n-aghaidh ann an aois; agus mu ghlacas bàs sibh 'n ur peacaibh, bithidh sibh caillte gu siorruidh.

Ach mo chlann chridhe, tha fiuthair agam ri nithe is fearr uaibhse. Nach 'eil fios agaibh "gun d-thainig Iosa Criosd a shireadh agus a thearnadh na h-aitim a bha caillte?" Agus nach cuimhne leibh a bhi leughadh gun d-thug muinntir chràbhach àraidh an clann bheag d'a ionnsuidh, 's gun d-asluich iad air am beannuchadh? Agus gun dubhairt e, *Ceadaichibh do chloinn bhig teachd a' m' ionnsuidh.* Nach bu mhath leibh a bhi 'n sud san àm ud, agus gum faodadh sibh dol air ur glùinibh na làthair, agus a ràdh, A Shlanuighear bheannuichte, beannuich mise, eadhon mise mar an ceudna. Ro mhath, ged a tha e san àm air neamh, faodaidh sibhse an ni ceudn' a dheanamh. Tha e an diugh mar bha e 'n sin. Tha e co toigheach mu chloinn bhig 's a bha e riamh. Agus tha mi guidhe oirbh co luath 'sa theid sibh dhachaidh, sibh a dhol do ionad uaigneach, agus sibh fein a shleuchdadh sios air ur glùinibh, agus a ràdh, A Shlanuighear bheannuichte, tha cridhe olc agam, a tha ga'm' cho'-éigneachadh gu droch-bheirt a dheanamh, agus tha sgàth orm roi d' chorruich; ach chuala mi san t-soisgeul gun d' fhuiling thu 'm bàs chum peacaich a shaoradh o ifrinn, o pheacadh, agus o'n t-saoghal; O saor mise, mu'm bi mi caillte. Buin uam an cridhe cloiche, agus thoir dhomh cridhe feola; cridhe chum eolas fhaghail ort, chum m' earbs' a chur annad, agus gràdh a thoirt duit, chum gun dean mi seirbhis duit sa bheatha so, agus gum bi mi sonadh maille riut san ath-bheatha.

Na h-abradh a h-aon agaibh, Cha'n 'eil mi sean, ni 's leoir, no idir mòr gu leoir, gu bhi diadhaidh: tha ùine gu leoir agam fathast. A mhuinntir mo

ghràidh cha'n 'eil sibh tuille 's òg chum am bàs fhaghail. Tha ni 's òige na sibhse san uaigh. Os barr, cha'n urrainn duibh seirbhis a thoirt tuille 's òg do Dhia. Am faod sibh bhi tearuinte tuille 's luath? Am faod sibh a bhi tuille 's luath sonadh? An urrainn duibh tuille 'sa chòir de ghlòir a thoirt do Dhia? Gu'n teagamh cha'n urrainn. Guidhibh ma ta, gum faigh sibh an cridhe nuadh. 'Se sin tiodhlac is fearr a dh' fhaodas sibh fhaotuinn; agus gun deònaicheadh an Dia Uile-chumhachdach air sgàth Iosa Criosd, a bhuileachadh air gach aon agaibh. *Amen!*

CRIOCH.

Young & Gallie, Printers.

AN

CLAR-INNSIDH.

Searmoin Taobh-dhuilleag

I. Mu Iompachadh Fir-coimhead a phrìosuin. Gniomh. xvi. 30, 31. - - - - - - - - - 5

II. Mu'n t-Slighe Leathann agus aith-leathann. Mat. vii. 13, 14. - - - - - - - - - - - 19

III. Mu Ghne, Spioradalachd, agus feum an Lagha. Rom. vii. 9. - - - - - - - - - - - 33

IV. 'Se Criosd, crioch an Lagha chum Fìreanachadh. Rom. x. 4. - - - - - - - - - - - 47

V. Mu thuiteam an Duine. Ecles. vii. 29. - - - 59

VI. Mu shaorsadh. Eph. i. 7. - - - - - - - - 72

VII. Mu Ath-ghineamhuinn, no an Nuadh-bhreith. Eoin iii. 3. - - - - - - - - - - - 85

VIII. Mu Obair an Spioraid Naoimh. Rom. viii. 9. - 98

IX. Mu Aithreachas. Marc vi. 12. - - - - - - 112

X. Mu Naomhachd. Eabh. xii. 14. - - - - - - 125

XI. Mu Bhàs agus mu Bhreitheanas. Eabh. ix. 27. 139

XII. Mu Ifrinn agus mu Néamh. Mat. xxiv. 46. - 153

XIII. Mu'n Chridhe Nuadh, a chuibhrionn is fearr do Leanamh. Esec. xxxvi. 26. - - - - - - 167